

Nema napretka bez osvrta
unazad.

**Godišnji izvještaj za 2022.
godinu**

Addiko Bank a.d. Banja Luka

Addiko Bank

Glavni pokazatelji su zasnovani na pojedinačnim izvještajima o finansijskom poslovanju sastavljeni u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenljivom na banke u Republici Srpskoj („RS“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji RS, Zakonu o bankama RS i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo Republike Srbije.

			000 BAM
	2022	2021	(%)
Odabране stavke bilansa uspjeha			
Neto bankarski prihod	48.844	41.819	16,8%
Neto prihod od kamata	31.714	27.079	17,1%
Neto prihod od naknada i provizija	17.130	14.740	16,2%
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	-23	508	>100%
Ostali operativni rezultat	-1.665	-475	>100%
Rashodi iz redovnog poslovanja	-30.232	-29.582	2,2%
Operativni rezultat prije umanjenja i rezervisanja	16.924	12.270	37,9%
Ostali rezultat	120	-529	>100%
Troškovi kreditnih gubitaka za finansijsku imovinu	-2.636	-596	>100%
Porez na dobit	-1.773	-1.642	8,0%
Rezultat nakon poreza	12.635	9.503	33,0%
Pokazatelji uspješnosti	2022	2021	(pts)
Neto kamatni prihod/ukupna prosječna aktiva	3,3%	3,1%	0,2
Povrat na prosječni materijalni kapital	8,2%	6,5%	1,7
Omjer troškova i prihoda	61,9%	70,7%	-8,8
Omjer troška rizika	0,3%	0,1%	0,2
Omjer troška rizika (neto krediti)	0,4%	0,2%	0,2
Zarada/dobit po akciji (in BAM)	0,08	0,06	0,02
Odabране stavke iz izvještaja o finansijskom položaju	2022	2021	(%)
Krediti i potraživanja od klijenata	604.771	559.182	8,2%
Od toga bruto iznos prihodujućih kredita	624.915	574.908	8,7%
Depoziti i zajmovi od klijenata	752.896	729.119	3,3%
Kapital	160.549	158.020	1,6%
Ukupna aktiva	967.542	944.920	2,4%
Rizikom ponderisana aktiva	663.638	644.494	2,9%
Pokazatelji bilansa stanja	2022	2021	(pts)
Omjer kredita i depozita	80,3%	76,7%	3,6
Omjer nekvalitetnih izloženosti (ukupna izloženost)	2,9%	4,0%	-1,1
Omjer nekvalitetnih izloženosti (kreditna izloženost)	3,7%	5,4%	-1,7
Stopa pokrivenosti nekvalitetnih izloženosti	90,7%	88,5%	2,2
Omjer pokrivenosti likvidnosti	302,2%	333,9%	-31,7
Stopa redovnog osnovnog kapitala	21,3%	21,8%	-0,5%
Stopa regulatornog kapitala	21,3%	21,8%	-0,5%

Pismo predsjednika Uprave

Poštovani klijenti, akcionari i zaposleni,

Za Addiko banku Banja Luka 2022. godina je bila najuspješnija do sada. U veoma izazovnim okolnostima jasno smo postavili ciljeve, pokazali snažnu sposobnost prilagođavanja i održali potrebe naših klijenata - potrošača i malih i srednjih preduzeća na prvom mjestu. Brzina i jednostavnost u poslovnom odnosu sa bankom pokazale su se kao ključne potrebe klijenata u vremenu u kojem živimo. Transformacija Addika je stigla u pravo vrijeme i prošlogodišnji rezultat smo postigli zahvaljujući odličnom timskom pristupu i naprednim digitalnim rješenjima, te smo na tržištu osnažili epitet specijalističke banke koju odlikuje brzina i jednostavnost. U sklopu transformacije osvježili smo identitet i predstavili smo novog ambasadora Addika - Oskara koji se zalaže za brzinu, inovativnost i fleksibilnost i koji šalje jasnu poruku - da smo digitalna banka koja je tu za klijente, bilo kada i bilo gdje da se nalaze.

Neto dobit u 2022. godini je porasla na 12.6 miliona BAM u poređenju sa 9.5 miliona BAM u prethodnoj godini, što je za 33% rast na godišnjem nivou. Neto kamatni prihod je porastao za 17,1%, dok je neto prihod od naknada i provizija porastao za 16,2% u odnosu na 2021. godinu. Uspješan program transformacije rezultirao je rastom od 16% našeg fokusa portofolia, odnosno kredita za potrošače i mala i srednja preduzeća, te je ostvareno čak 90% učešća ova dva segmenta u ukupnim bruto prihodujućim kreditima na kraju 2022. godine. Naš portfolio koji nije u fokusu smanjio se za -33% u skladu sa strategijom Banke.

Građani su i u 2022. godini imali povjerenje u Addiko banku Banja Luka, što pokazuje rast bruto prihodujućih kredita od čak 16,9% (odnosno za 58.4 miliona BAM). Uprkos snažnom inflatornom pritisku, operativni troškovi su porasli samo 2%, dok sa druge strane imamo značajan rast neto bankarskog prihoda od čak 16,8%. Banka je ostala dosljedna konzervativnom pristupu rezervisanja za kreditni rizik, te je neto efekat rezervisanja u 2022. godini -2,6 miliona BAM (2021: -0,6 miliona BAM).

Depoziti klijenata porasli su za 24 miliona BAM (3,3%), što je u takođe odraz povjerenja poslovne zajednice i građana u strategiju Addiko Banke. Aktiva banke porasla je za 2,4% u odnosu na 2021. godinu, tačnije za 22,6 miliona BAM. Adekvatnost kapitala Addiko Banke iznosi 21,3%, što je značajno iznad propisanog zakonskog minimuma i ukazuje na izuzetno stabilnu poziciju Banke.

Ovi rezultati ne bi bili mogući bez našeg najvrijednijeg resursa, a to je tim Addiko Banke sa kojim njegujemo kulturu zajedništva. Fokusirani smo na to da se svaki od 345 radnika, koliko ih naš tim danas broji, osjeća prijatno i radi svoj posao najbolje što zna, te smo predan rad zaposlenih i postignute efekte i u 2022. godini nagradili. Da je naša employer i employee strategija uspješna, pokazalo je priznanje za najpoželjnijeg poslodavaca finansijskog sektora Republike Srbije u 2022. godini, što nas je svrstalo u tri najpoželjnija poslodavca finansijskog sektora u BiH.

Pored ostvarenja odličnih rezultata u poslovanju sa potrošačima i malim i srednjim preduzećima, radili smo i na budućim ciljevima. Kao Banka koju odlikuje i društvena odgovornost, odlučili smo da strateški pristupimo okolini i društvu u kojem poslujemo i živimo. Kako bismo odgovorili na izazove održivosti koji bi mogli uticati na poslovnu aktivnost Addika i proaktivno doprinijeli održivom rastu, posvećujemo se i implementaciji strategije zaštite okoline, društva i upravljanja (ESG), za šta ćemo u budućnosti ponuditi još više adekvatnih rješenja.

Hvala klijentima jer prepoznaju našu brzinu, jednostavnost i posvećenost, hvala akcionarima i hvala zaposlenima što snažno vjeruju u našu strategiju. U 2023. godini nastavljamo sa stabilnim i pouzdanim finansijskim rješenjima na tržištu, za koje vjerujemo da donose još bolji rezultat.

S poštovanjem,

Srđan Kondić, predsjednik Uprave Addiko Bank a.d. Banja Luka

Addiko Bank a.d. Banja Luka Uprava

Sa lijeva na desno: Srđan Kondić - predsjednik Uprave, Mile Todorović - član Uprave, Slađan Stanić - član Uprave.

Godišnji izvještaj 2022. godine

Izvještaj Uprave	6
1. Osnovne informacije o Addiko banci Banja Luka	6
2. Poslovna unapređenja	6
3. Korporativno upravljanje	8
4. Addiko ESG okvir	9
5. Finansijski razvoj Banke	10
6. Kapital, akcije, glasačka i kontrolna prava	14
7. Sistem interne kontrole za računovodstvene procedure	14
8. Standardi korporativnog upravljanja	15
9. Ostala objelodanjivanja	15
10. Istraživanja i razvoj	15
11. Srednjoročni ciljevi, izgledi za 2023. godinu i Faktori Rizika	16
Finansijski izvještaji	19
I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	21
II. Izvještaj o finansijskom položaju	23
III. Izvještaj o promjenama u kapitalu	24
IV. Izvještaj o novčanim tokovima	25
V. Napomene uz finansijske izvještaje	26
Društvo	26
Računovodstvene politike	26
Napomene uz Izvještaj o dobitku ili gubitku	54
Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju	60
Izvještavanje po segmentima	78
Izvještaj o upravljanju rizikom	81
Dodatne informacije koje zahtjevaju objelodanjivanje	107
Odgovornost za finansijske izvještaje	125
Izvještaj nezavisnog revizora	126
Skraćenice	131
Oznaka	135

Odricanje od odgovornosti:

Određene izjave sadržane u ovom izvještaju mogu biti izjave o budućim očekivanjima i druge izjave koje se odnose na budućnost koje su zasnovane na trenutnom gledištu i pretpostavkama menadžmenta i uključuju poznate i nepoznate rizike i neizvjesnosti koji bi mogli uzrokovati da se stvarni rezultati, učinak ili događaji značajno razlikuju od one izražene ili implicirane u takvim izjavama.

Stvarni rezultati mogu se značajno razlikovati od predviđenih, a informacije o prošlim performansama ne dozvoljavaju da se izvuku pouzdani zaključci o budućim performansama. Izjave koje se odnose na budućnost zasnovane na trenutnom gledištu i pretpostavkama menadžmenta mogu uključivati rizike i neizvjesnosti koje bi mogle uzrokovati materijalno odstupanje od ovdje sadržane izjave.

Engleska verzija Izvještaja je prevod. Samo je lokalna verzija autentičnog jezika.

Addiko banka Banja Luka nije odgovorna iz bilo kog razloga za bilo kakvu štetu, gubitak ili troškove bilo koje vrste koji proizlaze direktno i/ili indirektno iz ili u vezi sa bilo kojom upotrebotom ovog izvještaja ili njegovog sadržaja ili na drugi način proizašao u vezi sa ovim dokumentom.

Ovaj izvještaj ne predstavlja preporuču, poziv ili ponudu za ulaganje ili bilo kakvu investiciju ili drugi savjet ili bilo kakav poziv za sudjelovanje u bilo kojem poslu i нико se neće oslanjati na ove materijale u pogledu bilo kakvog ugovornog ili drugog angažmana, ulaganja itd.

Svi podaci su predstavljeni na nivou Addiko banke a.d. Banja Luka (u cijelom dokumentu se naziva i Addiko Banka), osim ako nije drugačije navedeno. Tabele u ovom izvještaju mogu da sadrže razlike zaokruživanja

Izvještaj Uprave

1. Osnovne informacije o Addiko banci Banja Luka

Addiko Bank a.d. Banja Luka član je Addiko Grupe, bankarske grupacije specijalizovane za poslovanje sa potrošačima i malim i srednjim preduzećima (SME) na prostoru Centralne i Jugoistočne Evrope (CSEE). Addiko Grupa sastoji se od Addiko Bank AG, potpuno licencirane austrijske matične banke registrovane u Beču u Austriji, regulisane od strane Tijela za nadzor finansijskih tržita Austrije (FMA) i Evropske centralne banke, kao i šest podružnih banaka, registrovanih i licenciranih za pružanje usluga u pet zemalja Centralne i Jugoistočne Evrope: Hrvatskoj, Sloveniji, Bosni i Hercegovini (gdje djeluju dvije banke: Addiko Bank a.d. Banja Luka i Addiko Bank d.d. Sarajevo), Srbiji i Crnoj Gori. Addiko banka je sa 31. decembrom 2022. godine opslužila oko 141 hiljadu klijenata, koristeći dobro rasprostranjenu mrežu od 28 poslovnica i digitalne bankarske kanale.

Na osnovu svoje strategije, Addiko Bank a.d. Banja Luka se pozicionirala kao specijalistička banka u poslovanju sa potrošačima i malim i srednjim preduzećima sa fokusom na rast kreditnih aktivnosti, kao i na uslugama platnog prometa (iz "područja u fokusu"), nudeći potrošačke kredite za potrošače i kredite za obrtna sredstva za mala i srednja preduzeća, a koji se uglavnom finansiraju iz depozita stanovništva. Hipotekarno finansiranje od strane Addiko banke, finansiranje javnih institucija i velikih korporativnih klijenata ("područja koja nisu u fokusu poslovanja") postepeno se smanjuju, obezbeđujući likvidnost i kapital za postepeni rast u segmentu poslovanja sa potrošačima i malim i srednjim preduzećima.

Addiko banka Banja Luka pruža moderno korisničko iskustvo u skladu sa svojom strategijom jasnog, jednostavnog i direktnog bankarstva koje podrazumijeva "fokus na bitno, efikasnost i jednostavnu komunikaciju". Bankarski proizvodi i usluge su standardizovani, posebno u segmentu poslovanja sa potrošačima i segmentu poslovanja sa malim i srednjim preduzećima, sa ciljem poboljšanja efikasnosti, smanjenja rizika i održavanja kvaliteta aktive.

2. Poslovna unapređenja

2.1. Repozicioniranje Addiko brenda

Addiko slijedi transformaciju vođenu procesom sa jasnom vizijom da raste i proširi svoju finansijsku platformu u veći ekosistem, jer klijenti sve više imaju potrebu za jednostavna i brza rješenja za kreditiranje. Addiko specijalistička bankarska strategija, odnosno svrha brenda je usklađena sa ovim ciljem.

Addiko repozicioniranje brenda uvedeno je na svih šest tržišta u maju 2022. godine kroz višekanalnu marketinšku kampanju, pojačanu medijskim i PR aktivnostima.

Novodefinisana poruka brend strategije Addika je: "Olakšati život klijentima, pomoći im u nepredvidivim situacijama i pomoći im da dobiju stvari koje žele".

Ova jednostavna rečenica daje smjernice, posebno u naporima transformacije. Na osnovu toga, nova poruka brenda glasi: „Kao stručnjaci za kreditiranje potrošača i malih i srednjih preduzeća, zalažemo se za brzinu i fleksibilnost i obećavamo da ćemo biti tu za vas u svim situacijama, kad god i gdje god vam zatreba taj dodatni podsticaj.“ Prevedeno na svakodnevni život, to znači da banka želi biti blizu klijenata i pružiti im podršku kada god im je to potrebno.

**Svi u životu imamo
momente kada nam
je potrebna dodatna
podrška da ostvarimo
ono što smo zamislili.**

BRAND STORY

U avgustu 2021. godine, Uprava Addiko Banke pokrenula je Program transformacije, sa ciljem percepcije Addiko banke kao jedne od vodećih specijalističkih banaka, a pored toga i kao univerzalne banke sa digitalnom uslugom i online bankarstvom, popraćenim uslugom kreditiranja za klijente, bilo da se radi o kupovini nove mašine za pranje suđa ili bicikla za njihovu djecu. Novi lik brenda - Oskar, zamjenjuje prethodni simbol trougla. Od maja 2022. godine, Oskar je nosilac poruka za Addiko, kako izvana prema potencijalnim i postojećim klijentima, tako i interno prema zaposlenima, kako bi se ojačao fokus usmjeren na kupce. Lik brenda Oskar koji ima glas na svakom tržištu na odgovarajućem lokalnom jeziku vidljiv je na svim medijskim kanalima kao što su TV oglasi, vanjski bilbordi, društvene mreže, digitalno oglašavanje i mobilni kanali na svim Addiko tržištima tokom 2022. godine.

Oskar se obraća postojećim i novim klijentima, govoreći o tome kako Addiko obećava da će isporučiti kredit na brz i jednostavan način, kad god i gdje god klijentima treba dodatni podsticaj i u tome želi da bude njihov šampion. Nove i postojeće klijente Oskar poziva da isprobaju Addiko i poručuje da je banka podrška za sve životne situacije.

2.2. Rat u Ukrajini

U februaru je počeo sukob između Rusije i Ukrajine. Addiko banka Banja Luka nema direktnu izloženost u Rusiji i Ukrajini, ali se ne mogu isključiti indirektne posljedice poput nestabilnosti finansijskog tržišta ili uticaja sankcija na neke od klijenata Addiko banke.

Nakon prvih događaja u Ukrajini, Banka je reagovala u smislu provere portfelja klijenata - pravnih lica. Sa klijentima je obavljen detaljan razgovor i provera njihova lista kupaca i dobavljača. Banka je uvela praksu popunjavanja obrasca Upitnik - uticaj ukrajinske krize, kako bi se utvrdila povezanost i uticaj krize na poslovanje klijenta.

Uprava za indirektno oporezivanje i Privredna komora dostavili su liste klijenata na kojima su bili svi izvoznici i uvoznici iz pogodjenih zemalja, a Banka je izvršila provjeru portfolija.

Pored toga, identifikovane su poslovne aktivnosti i klijenti koji bi mogli biti pogodjeni krizom (energetski zavisni klijenti kao što su naftne kompanije, građevinske i transportne kompanije), a sa posebnom pažnjom i detaljnim praćenjem praćeni su klijenti koji su identifikovani u portfoliju banke.

2.3. Usklađenost sa važećim propisima

Prema podacima sa 31.12.2022. godine, Banka ispunjava sve regulatorne zahtjeve i limite vezano za adekvatnost kapitala i likvidnosti.

Banka ima jaku kapitalnu osnovu za pokriće rizika kojima je izložena u svom poslovanju odnosno kapitalnu osnovu koja može da podrži tekuće poslovanje Banke, ali i poslovanje u narednom periodu imajući u vidu visoke stope adekvatnosti kapitala i stopu finansijske poluge koji su zantno iznad propisanih regulatornih minimuma.

Osim toga, Banka ispunjava sve regulatorne zahtjeve u pogledu likvidnosti, odnosno zahtjeve vezano za održavanje obavezne rezerve u okviru računa rezervi kod Centralne banke BiH, deviznu i ročnu usklađenost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza, itd., dok su pokazatelji likvidnosti Banke (koeficijent pokrića likvidnosti-LCR, koeficijent neto stabilnih izvora finansiranja-NSFR) takođe značajno iznad regulatornih limita.

2.4. Promjena upravljanja portfolijem hartija od vrijednosti

U okviru strategije Banke i transformacije prema fokus segmentima i smanjenja izloženosti nefokusnom portfoliju kredita, došlo je i do i promjene upravljanja portfoliom hartija od vrijednosti, kako bi se pored portfolija za upravljanje likvidnošću imao i stabilan obim instrumenata koji imaju za cilj generisanje prihoda od kamata do dospijeća. Usljed dobre pozicije likvidnosti i činjenice da se očekuje da će novi obim poslovanja u fokusnim segmentima biti finansiran ubrzanim izlaskom iz nefokusnih segmenta, Addiko je prilagodio svoju strategiju investiranja u hartije od vrijednosti, sa ciljem ulaganja u dugoročne visoko-kvalitetne obveznice i držanjem do dospijeća u svrhu povećanja prinosa i u suštini prikupljanja prihoda od kamata do dospijeća kako bi se podržao glavni pokretač prihoda, neto bankarski prihod.

Nova ulaganja u obveznice, posebno dugoročne, bi prvenstveno imala za cilj klasifikovanje kao "Držanje radi naplate" (Hold to Collect - HTC) poslovni model i mjerjenje po amortizovanim troškovima, dok za ostala ulaganja i potrebe kratkoročnog upravljanja likvidnošću bi se i dalje targetirao model "Držanje radi naplate ili prodaje" (Hold to Collect or Sell - HTCS) i mjerjenje po fer vrijednosti.

Strategija ulaganja u obveznice daje prioritet održavanju optimalne stabilne pozicije likvidnosti i kapitalne adekvatnosti banke, a zatim i ostvarivanju dodatnog stabilnog prihoda od kamata. Pored upravljanja likvidnošću i kapitalom, te povećanja profitabilnosti, nova strategija će osigurati i da portfolio obveznica bude u skladu sa apetitom banke za izlaganje kreditnim riziku.

2.5. Kapitalni zahtjevi i smjernice u 2022. godini

Pillar 2 zahtjev (P2R) ostao je nepromijenjen i iznosi 2% tako da ukupna stopa adekvatnosti kapitala ne može biti ispod 14%, stopa osnovnog kapitala ispod 11% a stopa redovnog osnovnog kapitala ispod 8,75%. Na 31.12.2022. godine sve tri pomenute stope su iznosile 21,3% što je značajno iznad minimalno propisanog zahtjeva.

3. Korporativno upravljanje

Predsjednik Uprave Banke je g. Srđan Kondić koji je na tu poziciju imenovan od strane Nadzornog odbora dana 01.10.2020. godine. G. Kondić je nadležan za CEO područje, ali i za područje Corporate Market (CCMO). G. Kondić je iskusni bankar koji se izdvaja odličnim poznавanjem lokalnog poslovnog okruženja, ali i makoreonomskih kretanja koja je stekao dugogodišnjem radom u bankarstvu, ali i finansijskim institucijama, te zavidnom sposobnošću donošenja optimalnih odluka u kriznim situacijama.

G. Sladan Stanić je član Uprave nadležan za upravljanje rizicima i finansijama (CFO i CRO). Isti je imenovan na navedenu poziciju od strane Nadzornog odbora Banke dana 18.12.2020. godine. G. Stanić je vrsni bankar sa jedinstvenim iskustvom u upravljanju rizicima u bankarskom sektoru Bosne i Hercegovine, ali i šire, te ima značajno iskustvo u upravljanju finansijama.

Od 01.09.2021. godine g. Mile Todorović, kao član Uprave Banke, upravlja segmentom poslovanja koji se odnosi na Retail prodaju (CRMO), te upravljanje informacionim tehnologijama (IT) u Banci. Prije imenovanja u Upravu Banke, g. Todorović je rukovodio odjelom Banke nadležnim za poslovanje sa fizičkim licima (Retail).

4. Addiko ESG okvir

Addiko podržava rastuću važnost i relevantnost široke agende ESG (ekološko-društveno-upravljački okvir), posebno klimatskih promjena za svoje poslovno i operativno okruženje.

ESG okvir Addiko banke sastoји се од 3 stratešка stuba:

4.1. ESG strategija

Kao glavnu prekretnicu u okviru svoje održive transformacije, Addiko planira usvojiti ESG strategiju, najkasnije do polovine 2023. godine. ESG strategija će biti usko povezana s poslovanjem i strategijom rizika Addiko banke. ESG strategija će pružati podršku za uključivanje ESG pokazatelja u upravljanje, odobravanje kredita, upravljanje rizikom, odluke o finansiranju i izvještavanje. ESG strategija će takođe odrediti koji klimatski i ekološki (C&E) rizici mogu uticati na poslovnu strategiju i kako te rizike odražavati u implementaciji poslovne strategije. Unutar ESG strategije, Addiko Banka će utvrditi specifične ciljeve održivog razvoja i pokazati svoju opredijeljenost za ispunjavanje usvojenih ciljeva kroz izvršavanje 15 inicijativa koje podstiču svijest o ESG.

4.2. ESG Upravljanje

Snažan okvir korporativnog upravljanja čini još jedan važan stub koji osigurava da se strateški ciljevi holistički promovišu kroz Addiko. Zbog toga će biti osnovana posebna ESG radna grupa sa ciljem da integrise ESG u sve poslovne linije i osnovne procese Addiko banke i redovno prati napore Addiko banke u upravljanju ESG rizicima.

4.3. ESG upravljanje rizikom i usklađenost

Važan element ESG okvira je integracija ESG-a u okvir upravljanja rizikom i usklađenosti. Iz perspektive upravljanja rizikom, Addiko nastavlja da identifikuje faktore rizika ESG (prvenstveno klimatske i ekološke rizike), procenjujući njihovu materijalnost i inkorporirajući ih u postojeće tipove rizika, a ne u jedan, samostalni tip rizika ESG. Iz perspektive usklađenosti, dinamični razvoj regulatornih zahtjeva o standardima ESG objelodanjivanja propisno se prati i uključuje, tako da je osigurano da su svi obavezni zahtjevi za objelodanjivanje u vezi sa ESG usklađeni.

5. Finansijski razvoj Banke

5.1. Detaljna analiza objavljenog rezultata

	01.01. - 31.12.2022.	01.01. - 31.12.2021.	(aps)	000 BAM (%)
Neto bankarski prihod	48.844	41.819	7.025	16,8%
Neto prihod od kamata	31.714	27.079	4.635	17,1%
Neto prihod od naknada i provizija	17.130	14.740	2.390	16,2%
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	-23	508	-531	>100%
Ostali operativni rezultat	-1.665	-475	-1.190	>100%
Operativni prihodi	47.156	41.852	5.304	12,7%
Operativni rashodi	-30.232	-29.582	-650	2,2%
Operativni rezultat prije umanjenja i rezervisanja	16.924	12.270	4.654	37,9%
Ostali rezultat	120	-529	649	>100%
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-2.636	-596	-2.040	>100%
Rezultat prije poreza	14.408	11.145	3.263	29,3%
Porez na dobit	-1.773	-1.642	-131	8,0%
Rezultat nakon poreza	12.635	9.503	3.132	33,0%

Neto bankarski prihod poboljšao se za 7.025 hiljada BAM na 48.844 hiljada BAM (2021 godina: 41.819 hiljada BAM), uglavnom zahvaljujući snažnom rastu u oba fokus segmenta Potrošača (rast od 5.211 hiljada BAM) i Malih i srednjih preduzeća (rast od 2.091 hiljada BAM). Ovaj pozitivni razvoj je djelimično neutralisan ubrzanim smanjenjem poslovanja sa segmentima koji nisu u fokusu u toku 2022. godine (smanjenje od -1.384 hiljade BAM).

Na **neto prihod od kamata** pozitivno je uticao razvoj poslovanja u segmentima Potrošača i Malih i srednjih preduzeća, koji su povećani za 4.886 hiljada BAM u odnosu na kraj 2021. godine. Dati razvoj postignut je većim volumenom kredita od 64.931 hiljada BAM u segmentu Potrošača koji je kompenzovao nižu kamatnu stopu (-29 bp), što je dovelo do ukupnog povećanja redovnog kamatnog prihoda u iznosu od 2.878 hiljada BAM. Povećanje redovnog kamatnog prihoda u segmentu Malih i srednjih preduzeća u iznosu od 1.543 hiljada BAM potaknuto je kako većim obimom kredita u iznosu od 14.895 hiljada BAM, tako i značajnim rastom kamatne stope (+43 bp na godišnjem nivou). Ubrzano smanjenje poslovanja sa segmentima koji nisu u fokusu vidljivo je kroz smanjenje volumena kredita u iznosu od 29.818 hiljada BAM u odnosu na prethodnu godinu, uglavnom kroz redovne otplate u segmentima Velikih preduzeća i Hipotekarnih kredita. Navedeno ciljano smanjenje se odrazilo i na smanjenje redovnog prihoda od kamata u iznosu od 1.541 hiljada BAM, djelimično umanjujući pozitivan razvoj generisan fokus segmentima. Na strani obaveza, rashodi kamata su smanjeni u iznosu od 851 hiljadu BAM, vođeni nižim iznosom oročenih depozita klijenata u iznosu od 9.502 hiljada BAM i nešto nižom kamatnom stopom na depozite (+13 bp u odnosu na kraj 2021. godine), dok je udio depozita po viđenju povećan sa 63% koliko je iznosio na kraju 2021. godine na 65% na kraju 2022. godine. Ukupni neto prihodi od kamata su povećani sa 27.079 hiljada BAM sa kraja 2021. godine na 31.714 hiljada BAM koliko su iznosili na kraju 2022. godine, što je povećanje od 4.635 hiljada BAM ili 17% u odnosu na 2021. godinu.

Neto prihod od naknada i provizija povećan je na 17.130 hiljada BAM (2021: 14.740 hiljada BAM) kao rezultat povećanja poslovnih aktivnosti u segmentu Potrošača (+1.831 hiljada BAM) i segmentu Malih i srednjih preduzeća (+585 hiljada BAM). U segmentu Potrošača ovo povećanje je uglavnom postignuto većim prihodima od naknada na pozicijama računi i paketi, transakcije, kartice, krediti, devizne transakcije i dinamička konverzija valuta i bankoosiguranje, dok se u segmentu Malih i srednjih preduzeća povećanje prihoda od naknada uglavnom odnosi na pozicije računi i paketi, transakcije, krediti i dokumentarno poslovanje.

Neto rezultat od finansijskih instrumenata iznosi -23 hiljada BAM na kraju 2022. godine kao rezultat trgovanja devizama, u odnosu 508 hiljada BAM, koliko je iznosio na kraju 2021. godine. Prethodna godina je, pored rezultata trgovanja devizama, uključivala i 450 hiljada BAM realizovanog prihoda od prodaje obveznica.

Ostali operativni rezultat, kao zbir ostalih operativnih prihoda i ostalih operativnih troškova se promjenio za -1.190 hiljada BAM tj. sa -475 hiljada BAM koliko je iznosio na kraju 2021. godine na -1.665 hiljada BAM na kraju 2022. godine.

Ova pozicija uključuje sljedeće značajne stavke:

- Troškovi osiguranja depozita u iznosu od -1.652 hiljade BAM (2021: -1.482 hiljade BAM).
- Bankarski nameti i druge takse su blago porasli na -1.133 hiljade BAM u 2022. godini (2021: -1.040 hiljada BAM).
- Dobici od prodaje nefinansijske imovine na izvještajni datum iznose 798 hiljada BAM (2021: 1.885 hiljada BAM).
- Prihodi od investicionih nekretnina u iznosu od 321 hiljadu BAM (bez promjene u odnosu na 2021. godinu).

Operativni troškovi su porasli sa -29.582 hiljada BAM na kraju 2021. godine na -30.232 hiljade BAM koliko su iznosili na kraju 2022. godine, a koji se odnose na sledeće glavne pozicije:

- Troškovi zaposlenih su povećani u odnosu na prethodni period sa -13.196 hiljada BAM sa kraja 2021. godine na -13.619 hiljada BAM koliko su iznosili na kraju 2022. godine. Personalni troškovi bez bonusa i podsticaja za prodaju su smanjeni u 2022. godini za 64 hiljada BAM zbog efekta tzv. „cost savings“ inicijativa koje je Banka implementirala tokom godine.
- Ostali administrativni troškovi povećani su za 183 hiljade BAM sa -12.797 hiljada BAM sa kraja 2021. godine na -12.980 hiljada BAM na kraju 2022. godine.
- Amortizacija je povećana za 44 hiljade BAM sa -3.589 hiljada BAM sa kraja 2021. godine na -3.633 hiljada BAM na kraju 2022. godine.

Ostali rezultat u iznosu od 120 hiljade BAM na kraju 2022. godine (2021: -529 hiljada BAM) je uglavnom posljedica naplaćenog prihoda po osnovu vansudskog poravnjanja u iznosu od 598 hiljada BAM.

Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine u ukupnom iznosu od 2.636 hiljada BAM (trošak) su prevashodno pod uticajem proknjiženih fiksnih vrijednosti za osigurane i neosigurane izloženosti za LGD parametar te efekata nastalih implementacijom Odluke o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa, a koji su djelimično kompenzovani efektima oslobođanja rezervisanja nakon redovnog update-a modela.

Porez na dobit povećan je za 131 hiljadu BAM (sa -1.642 hiljade BAM u 2021. godini na -1.773 hiljade BAM na kraju 2022. godine) kao direktna posljedica povećanja rezultata poslovanja.

5.2. Detaljna analiza izvještaja o finansijskom položaju

	31.12.2022.	31.12.2021.	(aps)	000 BAM (%)
Novac i novčana sredstva	235.261	250.090	-14.829	-5,9%
Finansijska imovina koja se drži za trgovanje	0	31	-31	-100,0%
Krediti i potraživanja od kreditnih institucija	12.374	8.496	3.878	45,6%
Krediti i potraživanja od klijenata	604.771	559.182	45.589	8,2%
Investicije u hartije od vrijednosti	82.317	88.353	-6.036	-6,8%
Materijalna imovina	22.632	26.430	-3.798	-14,4%
Nematerijalna imovina	4.487	5.740	-1.253	-21,8%
Poreska imovina	1.889	1.971	-82	-4,2%
Kratkoročna poreska imovina	0	439	-439	-100,0%
Odložena poreska imovina	1.889	1.532	357	23,3%
Ostala imovina	3.811	4.228	-417	-9,9%
Imovina namijenjena prodaji	0	399	-399	-100,0%
Ukupna imovina	967.542	944.920	22.622	2,4%

Izvještaj o finansijskom položaju Addiko Banke pokazuje solidnu kamatonosnu strukturu imovine: 63% ukupne imovine Banke prestavljuju krediti klijenata, od kojih većina (90% neto kredita) pripada fokusnom području poslovanja. Pored toga, značajan dio imovine predstavljaju novac i novčana sredstva i obveznice. Na osnovu izvještaja o finansijskom položaju vidljivo je da Addiko strategija nastavlja da mijenja strukturu poslovanja sa Velikih preduzeća, Hipotekarnih kredita i Javnog sektora sa nižim prinosima, prema viskoprinosnom kreditiranju u fokusnim segmentima Potrošača i Malih i srednjih preduzeća (SME). To se odrazilo i na dalje povećanje učešća ova dva segmenta, što odgovara učešću od 90,4% u ukupnim bruto prihodučim kreditima na kraju 2022. godine (2021: 84,4%).

Ukupna aktiva Addiko Banke na kraju 2022. godine iznosi 967.542 hiljade BAM, uz porast od 22.622 hiljade BAM ili 2,4% u odnosu na 2021. godinu (2021: 944.920 hiljada BAM). **Ukupni rizik**, odnosno ukupni iznos rizikom ponderisane aktive uključujući kreditni, tržišni i operativni rizik se povećao na 663.638 hiljada BAM (2021: 644.494 hiljada BAM).

Novac i novčana sredstva su se smanjila na 235.261 hiljadu BAM na dan 31.12.2022. godine, odražavajući i dalje solidnu poziciju likvidnosti, što predstavlja 24% ukupne aktive Banke (2021: 250.090 hiljada BAM).

Krediti i potraživanja od kreditnih institucija (neto) povećani su za 3.878 hiljada BAM na 12.374 hiljada BAM (2021: 8.496 hiljada BAM).

Krediti i potraživanja od klijenata (neto) povećani su za 45.589 hiljada BAM na 604.771 hiljada BAM (2021: 559.182 hiljada BAM). Dati razvoj je potaknut uspješnim rastom kreditiranja focus segmenata pri čemu bruto prihodujući krediti Potrošača i Malih i srednjih preduzeća pokazuju rast od 79.826 hiljada BAM, odnosno na 564.993 hiljade BAM na kraju 2022. godine (2021: 485.167 hiljada BAM), dok u segmentima koji nisu u fokusu, Velika preduzeća, Hipotekarni krediti i Javna preduzeća, bruto prihodujući krediti smanjeni su za 29.818 hiljada BAM, odnosno na 59.924 hiljada BAM koliko su iznosili na kraju 2022. godine (2021: 89.741 hiljada BAM) u skladu sa strategijom Banke.

Portfolio investicionih hartija od vrijednosti je smanjen sa 88.353 hiljada BAM sa kraja 2021. godine na 82.317 hiljada BAM sa 31.12.2022 godine, ali je navedeno prvenstveno posljedica smanjenja fer vrijednosti obveznica i pada cijena istih tokom 2022. godine, uslijed turbulencija na finansijskim tržištima povezanih sa naglim skokom inflacije i reakcijom od strane centralnih banaka, širom svijeta, u smislu podizanja kamatnih stopa. Uslijed dobre pozicije likvidnosti i činjenice da se očekuje da će novi obim poslovanja u fokusnim segmentima biti finansiran ubrzanim izlaskom iz nefokusnih segmenata, Addiko banka je prilagodila svoju strategiju investiranja u hartije od vrijednosti, sa ciljem ulaganja u dugoročne visoko-kvalitetne obveznice i držanjem do dospijeća u svrhu povećanja prinosa i u suštini prikupljanja prihoda od kamata do dospijeća, kako bi se podržao glavni pokretač prihoda, neto bankarski prihod.

Nova ulaganja u obveznice ne bi imala za cilj da budu klasifikovana kao "Držanje radi naplate ili prodaje" (Hold to Collect or Sell - HTCS) i mjerena po fer vrijednosti, već, gdje je to primjenljivo, klasifikovana kao "Držanje radi naplate" (Hold to Collect - HTC) poslovni model i mjerena po amortizovanim troškovima.

Poreska imovina je smanjena na 1.889 hiljada BAM (2021: 1.971 hiljada BAM) uglavnom uslijed smanjenja preplaćenog poreza na dobit u iznosu od 439 hiljada BAM kao direktna posljedica povećanja ostvarenog rezultata, odnosno povećanja tekuće poreske obaveze. Istovremeno odložena poreska sredstva su se povećala za 357 hiljada BAM prvenstveno zbog kreiranja odloženih poreskih sredstva po osnovu negativne promjene fer vrijednosti obveznica kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Ostala imovina je smanjena na 3.811 hijada BAM (2021: 4.228 hiljada BAM). Glavni uzrok smanjenja je naplata ostalih potraživanja u iznosu od 182 hiljade BAM te 80 hiljada BAM po osnovu prodaje stečene materijalne imovine. Najveći dio ove pozicije odnosi se na unaprijed plaćene rashode kao i na potraživanja po osnovu kartičnog poslovanja.

Imovina namijenjena prodaji je reklassifikovana u investicionu imovinu u 2022. godini.

000 BAM

	31.12.2022.	31.12.2021.	(aps)	(%)
Finansijske obaveze za trgovanje	0	13	-13	-100,0%
Depoziti kreditnih institucija	15.969	313	15.656	>100%
Depoziti klijenata	752.896	729.119	23.777	3,3%
Obaveze po kreditima	22.519	35.370	-12.851	-36,3%
Ostale finansijske obaveze	8.698	15.827	-7.129	-45,0%
Rezervisanja	3.501	3.917	-416	-10,6%
Poreske obaveze	456	0	456	>100%
Tekuće poreske obaveze	456	0	456	>100%
Ostale obaveze	2.954	2.341	613	26,2%
Kapital	160.549	158.020	2.529	1,6%
Ukupno kapital i obaveze	967.542	944.920	22.622	2,4%

Depoziti banaka su povećani sa 313 hiljada BAM sa kraja 2021. godine na 15.969 hiljada BAM koliko su iznosili na kraju 2022. godine uključujući i depozite članica Addiko grupe u ukupnom iznosu od 11.900 hiljada BAM.

Depoziti klijenata su povećani na 752.896 hiljada BAM koliko su iznosili na kraju 2022. godine (2021: 729.119 hiljada BAM). Dati likvidnosni profil jedna je od prednosti, kako same Banke tako i cijele Grupe, što uzrokuje nisku zavisnost Banke od tržišnih uslova finansiranja. Oko 33% depozita su oročeni depoziti, uglavnom denominirani u BAM, a zatim slijede EUR i američki dolari (USD).

Obaveze po kreditima su smanjene sa 35.370 hiljada BAM koliko su iznosile na kraju 2021. godine na 22.519 hiljada BAM na kraju 2022. godine u skladu sa redovnim otplatama postojećih kreditnih linija banaka i ostalih finansijskih institucija.

Ostale finansijske obaveze smanjene su sa 15.827 hiljada BAM na kraju 2021. godine na 8.698 hiljada BAM na kraju 2022. godine uglavnom zbog smanjenja obaveze za primljene avance.

Ovu poziciju čine sljedeće značajnije stavke:

- Unaprijed naplaćeni krediti (smanjeni sa 4.528 hiljada BAM u 2021. godini na 3.566 hiljada BAM u 2022. godini)
- Obaveze prema dobavljačima i obračunati nefakturisani troškovi (smanjene sa 3.363 BAM u 2021. godini na 2.244 hiljade BAM u 2022. godini)
- Obaveze za primljene avance (smanjene sa 4.563 hiljade BAM u 2021. godini na 687 hiljada BAM u 2022. godini po osnovu prodaje nekretnine)
- Lizing obaveze (povećane sa 1.157 hiljada BAM u 2021. godini na 1.872 hiljade BAM u 2022. godini)
- Obaveze po osnovu kartičnog poravnjanja smanjene su za 1.299 hiljada BAM u poređenju sa prethodnom godinom.

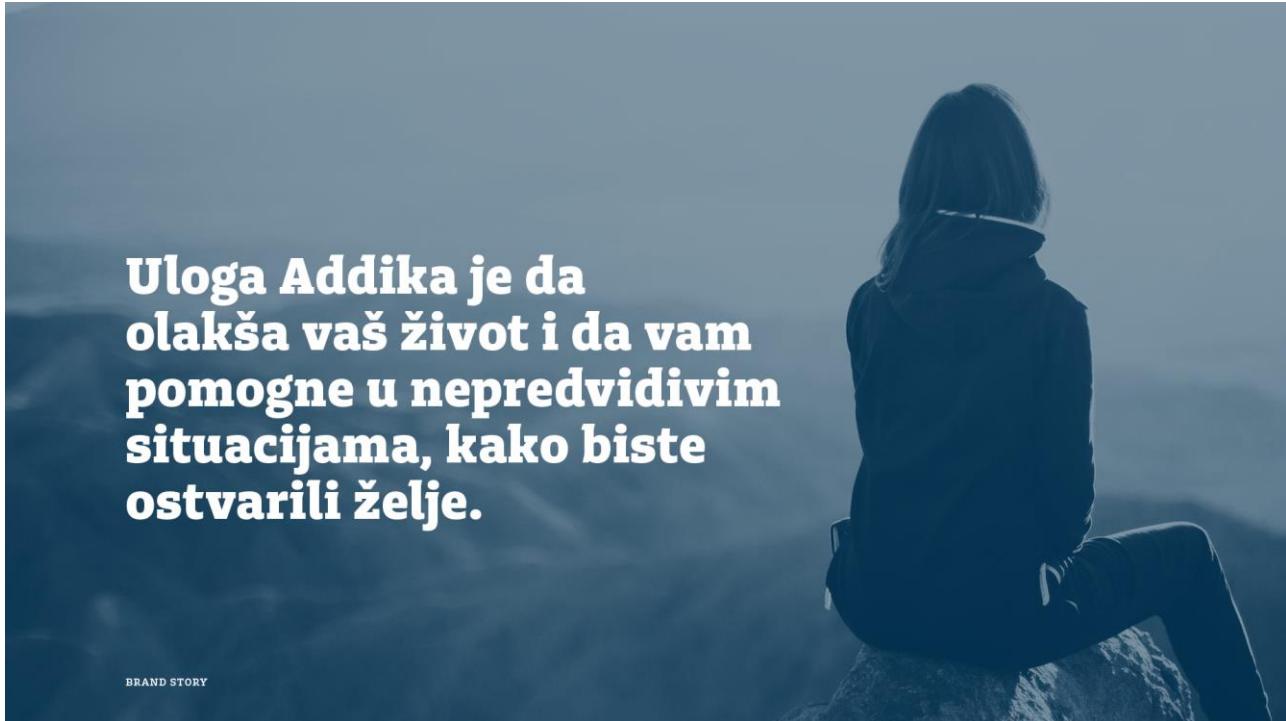
Rezervisanja su smanjena sa 3.917 hiljada BAM, koliko su iznosila u 2021. godini na 3.504 hiljade BAM na kraju 2022. godine. Ova pozicija uglavnom uključuje rezervisanja po sudskim sporovima, rezervisanja za potencijalne obaveze i jemstva te rezervisanja za varijabilne naknade-bonuse zasnovane na učinku. Detaljniji podaci se nalaze u napomeni 49 finansijskih izvještaja.

Ostale obaveze su povećane u iznosu 639 hiljada BAM (sa 2.341 hiljadu BAM u 2021. godini na 2.954 hiljade BAM u 2022. godini) uglavnom zbog likvidacije neaktivnih računa i njihovog preknjižavanja na račune ostalih obaveza. Ova pozicija se uglavnom sastoji od obaveza za plate, razgraničenih prihoda i privremenih/prolaznih računa.

5.3. Zahtjevi za kapitalom i likvidnošću

Na dan 31. decembra 2022. godine kapitalnu osnovu Banke činio je isključivo redovni osnovni kapital (CET1) po stopi od 21,3% (YE21: 21,8%) što je značajno iznad propisanog minimuma.

Likvidnosna pozicija banke je ostala veoma dobra, ispunjavajući sve regulatorne i interne zahtjeve.

6. Kapital, akcije, glasačka i kontrolna prava

Akcionarski kapital Banke na dan izvještavanja iznosi 153.094.025 BAM i podijeljen je na 153.094.025 akcija sa pravom glasa i nominalne vrijednosti 1,00 BAM po akciji. Statut Društva ne sadrži ograničenja u vezi sa pravom glasa ili prenosom akcija, a Uprava nije upoznata ni sa drugim takvim odredbama. Ne postoji kontrola prava glasa za zaposlene koji posjeduju akcije.

Uprava potvrđuje da jedan akcionar - Addiko Bank AG, Beč, Austrija, posjeduje 99,88% akcionarskog kapitala Banke. Nisu zaključeni ugovori o kompenzaciji između Banke i članova njene Uprave i Nadzornog odbora ili zaposlenih u slučaju javne ponude za preuzimanje.

7. Sistem interne kontrole za računovodstvene procedure

Addiko banka ima sistem interne kontrole (SIK) za računovodstvene procedure, u kojem su odgovarajuće strukture i procesi definisani i sprovedeni u cijeloj organizaciji.

Cilj sistema interne kontrole Addiko banke je da se obezbijedi djelotvorno i efikasno poslovanje, odgovarajuća identifikacija, mjerjenje i ublažavanje rizika, razumno vođenje poslovanja, pouzdanost prijavljenih finansijskih i nefinansijskih informacija, interno i eksterno, te usklađenost sa zakonima, propisima, regulatornim zahtjevima i internim propisima i odlukama.

Sistem interne kontrole sastoji se od niza pravila, procedura i organizacionih struktura kojima je cilj da:

- obezbijede sprovođenje korporativne strategije;
- postignu djelotvorne i efikasne korporativne procese;
- očuvaju vrijednost korporativne aktive;
- obezbijede pouzdanost i integritet računovodstvenih i upravljačkih podataka;
- obezbijede da je poslovanje u skladu sa svim važećim pravilima i propisima.

Posebni ciljevi u odnosu na računovodstvene procedure Addiko banke su da Sistem interne kontrole obezbijedi da se sve poslovne transakcije odmah evidentiraju, ispravno i na jedinstven način. Provodenje sistema interne kontrole u odnosu na proces finansijskog izvještavanja takođe je utvrđeno internim pravilima i propisima.

Sistem interne kontrole Banke izgrađen je na procesno orijentisanom pristupu. Addiko banka upravlja kontrolnim aktivnostima kroz procesnu dokumentaciju koja uključuje praćenje i dokumentovanje svakog procesa, uključujući informacije o toku procesa prema internim smjernicama za upravljanje procesima.

Redovno se prati ukupna efikasnost internih kontrola. Praćenje ključnih rizika dio je svakodnevnih aktivnosti Addiko banke, kao i periodične procjene od strane poslovnih linija, funkcija interne kontrole, odjela interne revizije, odjela upravljanja rizicima, odjela Compliance i AML.

Uspostavljeno je redovno praćenje sistema interne kontrole te pravovremeno izvještavanje o nedostatku interne kontrole i eskalaciji problema ka zainteresovanim stranama (npr. odborima). Nedostaci interne kontrole, bilo da su prepoznati od strane poslovne linije, interne revizije, ili drugih kontrolnih funkcija, blagovremeno se prijavljuju odgovarajućem nivou upravljanja na dalje odlučivanje i odmah se razmatraju.

Interna revizija obavlja nezavisne i redovne provjere usklađenosti poslovanja sa zakonskim odredbama i internim pravilima.

Sam sistem interne kontrole nije statičan već se stalno prilagođava okruženju koje se mijenja. Sprovođenje sistema interne kontrole u osnovi se zasniva na integritetu i etičkom ponašanju zaposlenih. Uprava i rukovodstvo Banke aktivno i svjesno prihvataju svoju ulogu vođenja primjerom promovišući visoke standarde etike i integriteta te uspostavljanjem kulture rizika i kontrole unutar organizacije koja naglašava i pokazuje zaposlenima na svim nivoima važnost internih kontrola.

8. Standardi korporativnog upravljanja

Addiko Banka a.d. Banja Luka primjenjuje Standarde korporativnog upravljanja (<https://cms.blberza.com/api/files/cms2/docver/20830/files/Stabdard%20eng..pdf>). Standardima korporativnog upravljanja detaljnije se utvrđuju mehanizmi funkcionisanja i zaštite interesa u međusobnim odnosima različitih nosilaca interesa (zainteresovanih strana) u akcionarskom društvu. Standardi su utvrđeni na bazi sljedećih principa korporativnog upravljanja:

1. Osiguravanje osnova za efikasnu primjenu principa upravljanja akcionarskim društvima;
2. Prava akcionara i ključne vlasničke funkcije;
3. Ravnopravan tretman akcionara;
4. Uloga zainteresovanih strana - nosilaca interesa u upravljanju akcionarskim društvima;
5. Objavljivanje i javnost informacija;
6. Uloga i odgovornosti odbora.

9. Ostala objelodanjivanja

U vezi sa zahtjevima o događajima nakon datuma izvještavanja pogledajte napomenu (76). Dodatno, informacije o korištenju financijskih instrumenata prikazane su u napomeni (70) Objavljivanje fer vrijednosti.

10. Istraživanja i razvoj

Addiko banka a.d. Banja Luka ne sprovodi aktivnosti istraživanja i razvoja.

11. Srednjoročni ciljevi, izgledi za 2023. godinu i faktori rizika

11.1. Politika dividende

Sposobnost i namjera Addika da isplati dividendu zavisi od finansijskog položaja, rezultata poslovanja, regulatornih kapitalnih zahtjeva, uključujući zahtjeve za kapitalnu rezervu, ciljeva MREL-a, investicionih alternativa i drugih faktora koje Uprava i Nadzorni odbor mogu smatrati relevantnim te će svi prijedlozi Uprave i Nadzornog odbora u pogledu isplate dividende biti predmet odobrenja na Glavnoj skupštini akcionara. Isplata dividendi takođe podliježe održavanju relevantnih pravova u smislu omjera kapitala koji, između ostalog, zahtijeva da isplata takvih dividendi bude u skladu sa dugoročnim i održivim poslovanjem Banke i u skladu sa važećim regulatornim zahtjevima.

11.2. Izgledi za 2023. godinu

Globalna ekonomija je zabilježila pozitivna kretanja u prvoj polovini 2022. godine, ali su ista uveliko poništena posljedicama sukoba u Ukrajini i dešavanjima na tržištima energetika uslijed uvođenja zapadnih sankcija protiv ruske petrohemije.

Sa stanovišta zemalja u kojima posluje Addiko, uključujući Bosnu i Hercegovinu, rat u Ukrajini se reflektuje uglavnom kroz inflaciju, rastuće cijene kredita i pad vanjske tražnje. Ključna posljedica sukoba ostaje inflacija, koja nastavlja da narušava realne prihode. Sa centralnim bankama koje povećavaju kamatne stope, ekonomije EU će vjerovatno ući u recesiju sa negativnim uticajem i na zemlje u kojima posluje Addiko, što bi uz naglo rastuće cijene energetika moglo rezultirati zatvaranjem poslovanja za dosta kompanija.

Pogoršanje poslovnog raspoloženja vjerovatno će smanjiti ulaganja, kako domaćih tako i stranih kompanija, što će dodatno doprinijeti usporavanju privrede. Konačno, region karakteriše i naglašena politička nestabilnost, vezana za sukobe iz ne tako daleke prošlosti, koja može biti posebno izražena u trenutnim uslovima geopolitičkih tenzija.

Očekivanja su da će ključna tržišta Addiko grupe zabilježiti rast BDP-a od 1,5%-2,5% u 2023. godini. Inflacija će ostati primarna tema tokom cijele godine i očekuje se da i dalje bude na relativno visokom nivou, između 5,5% i 8,0%. Očekuje se da će stope nezaposlenosti ostati bez značajnijih oscilacija u odnosu na trenutne nivoje, na svim tržištima.

U Bosni i Hercegovini se očekuje rast ekonomije od 1,9% u 2023. godini, što je još uvijek niže nego u većini drugih zemalja zapadnog Balkana. Zbog političke neizvjesnosti, vjerovatno je da će projekti javne infrastrukture i ulaganja privatnog sektora biti stavljeni na čekanje, dok će potrošnja i izvoz rasti, ali sporijim tempom. Uz daljnje povećanje cijena energetika, predviđa se da će inflacija u 2023. godini dostići 6%. Navedeno konstantno smanjuje životni standard jer plate i penzije nisu uskladene sa rastućim tržišnim cijenama.

Ukratko, za 2023. godinu Banka očekuje:

- Bruto prihodujuće kredite od oko 674 miliona BAM sa rastom većim od 10% u fokus segmentima,
- Neto bankarske prihode veće za oko 15%, pozitivno podstaknute rastom referentnih kamatnih stopa, uprkos povećanju troškova finansiranja i smanjenju poslovanja sa segmentima koji nisu u fokusu,
- Operativne troškove nešto ispod 31 miliona BAM, uz povećanje troškova uzrokovanog prvenstveno uticajem inflacije,
- Stopu osnovnog kapitala od 20,3%.

11.3. Faktori rizika

Uzimajući u obzir fokus Addiko banke na potrošače i mala i srednja preduzeća, poslovanje je posebno povezano s ekonomskim ciklusom, a finansijski učinak banke mogao bi biti bolji ili lošiji od očekivanog, u zavisnosti i od toga kako će se ekonomija ponašati.

Addiko posluje u zemljama, uključujući i BiH, koje karakteriše naglašena politička nestabilnost, koja utiče i na političku stabilnost regionala. Vanjski faktori igraju odlučujuću ulogu za lokalne ekonomije: ekonomski efekti tenzija oko rata u Ukrajini i tempo zaoštravanja monetarne politike - sve to će imati veliki uticaj na eksternu potražnju i dinamiku lokalnih cijena. Glavni rizici se vide u potencijalnom rasplamsavanju inflatornih pritisaka, paralelno sa negativnim razvojem embarga na naftu i gas, što uz eventualno nove šokove koji proizlaze iz mogućih novih mutacija i širenja korona virusa,

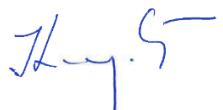
smanjuje stvarne prihode i ekonomski rast. U poređenju sa prethodnim periodom, rizik i neizvjesnosti su značajno povećani, a makroekonomsko okruženje se u ovom trenutku može opisati samo kao vrlo nestabilno i vrlo nepredvidivo.

Razvoj situacije između Rusije i Ukrajine ne utiče direktno na Addiko banku, ali se ne mogu isključiti indirektne posljedice poput nestabilnosti finansijskog tržišta ili uticaja sankcija na neke od klijenata Addiko banke.

Banja Luka, 17. mart 2023.

Addiko bank a.d. Banja Luka

UPRAVA

Srđan Kondić,
Predsjednik Uprave

Slađan Stanić, član Uprave

Mile Todorović, član Uprave

Finansijski izvještaji

I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	21
II. Izvještaj o finansijskom položaju	23
III. Izvještaj o promjenama u kapitalu	24
IV. Izvještaj o novčanim tokovima	25
V. Napomene uz finansijske izvještaje	26
Društvo	26
Računovodstvene politike	26
(1) Osnove pripreme i izjava o usaglašenosti	26
(2) Promjene u računovodstvenim politikama	28
(3) Primjena, izmjena i dopuna novih standarda	28
(4) Reforma referentne kamatne stope - faza 2	31
(5) Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama	32
(6) Preračunavanje stranih valuta	33
(7) Lizing	34
(8) Zarada po akciji	36
(9) Neto prihod od kamata	36
(10) Neto prihod od naknada i provizija	37
(11) Neto rezultat od finansijskih instrumenata	38
(12) Ostali operativni prihod i ostali operativni rashod	38
(13) Ostali rezultat	38
(14) Finansijski instrumenti	38
(15) Ugovori o reotkupu	48
(16) Fiducijarne transakcije	48
(17) Finansijske garancije	48
(18) Novac i novčana sredstva	48
(19) Materijalna imovina: nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine	48
(20) Nematerijalna imovina	50
(21) Poreska imovina i poreske obaveze	50
(22) Ostala imovina	51
(23) Imovina namijenjena prodaji	51
(24) Rezervisanja	51
(25) Ostale obaveze	52
(26) Plaćanja na osnovu akcija	53
(27) Kapital	53
Napomene uz Izvještaj o dobitku ili gubitku	54
(28) Neto prihod od kamata	54
(29) Neto prihod od naknada i provizija	55
(30) Neto rezultat finansijskih instrumenata	55
(31) Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi	56
(32) Troškovi zaposlenih	56
(33) Ostali administrativni troškovi	57
(34) Amortizacija	57
(35) Ostali rezultat	57
(36) Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	57
(37) Porez na dobit	58

Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju	60
(38) Novac i novčana sredstva	60
(39) Finansijska imovina namijenjena trgovanju	61
(40) Krediti i potraživanja	61
(41) Investicije u hartije od vrijednosti	68
(42) Materijalna imovina	69
(43) Nematerijalna imovina	69
(44) Kretanje materijalne i nematerijalne imovine	70
(45) Ostala imovina	72
(46) Imovina namijenjena prodaji	72
(47) Finansijske obaveze za trgovanje	72
(48) Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	72
(49) Rezervisanja	74
(50) Ostale obaveze	77
(51) Kapital	77
(52) Izvještaj o novčanim tokovima	77
Izvještavanje po segmentima	78
Izvještaj o upravljanju rizikom	81
(53) Kontrola i praćenje rizika	81
(54) Strategija rizika i Okvirna spremnost na preuzimanje rizika (eng. Risk Appetite Framework (RAF))	81
(55) Organizacija rizika	81
(56) Interne smjernice za upravljanje rizicima	83
(57) Kreditni rizik	83
(58) Kretanje rezervisanja za gubitke	93
(59) Mjerjenje kolaterala u obliku nekretnina i drugog kolaterala	98
(60) Tržišni rizik	99
(61) Rizik likvidnosti	101
(62) Operativni rizik	103
(63) Ostali rizici	104
(64) Pravni rizik	105
Dodatne informacije koje zahtjevaju objelodanjivanje	107
(65) Analiza preostalih dospjeća	107
(66) Lizing kod kojih je Banka korisnik lizinga	108
(67) Lizing kod kojih je Banka davalac lizinga	109
(68) Imovina/obaveze izražene u stranim valutama	109
(69) Potencijalne obaveze i druge obaveze koje nisu uvrštene u Izvještaj o finansijskom položaju	110
(70) Objelodanjivanja fer vrijednosti	110
(71) Derivativni finansijski instrumenti	116
(72) Objelodanjivanje povezanih lica	117
(73) Plaćanja na osnovu akcija	119
(74) Upravljanje kapitalom	119
(75) Založena imovina	122
(76) Događaji nakon dana bilansa	122
(77) Odbori Banke	123
Odgovornost za finansijske izvještaje	125
Izvještaj nezavisnog revizora	126
Skraćenice	131
Oznaka	135

I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Izvještaj o dobitku ili gubitku

	Napomena	(000) BAM 01.01. - 31.12.2022	(000) BAM 01.01. - 31.12.2021
Prihod od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope		36.526	32.898
Ostali prihod od kamata		156	0
Rashod od kamata		-4.968	-5.819
Neto prihod od kamata	(28)	31.714	27.079
Prihod od naknada i provizija		21.342	18.567
Rashod od naknada i provizija		-4.212	-3.827
Neto prihod od naknada i provizija	(29)	17.130	14.740
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	(30)	-23	508
Ostali operativni prihodi	(31)	1.485	2.482
Ostali operativni rashodi	(31)	-3.150	-2.957
Ukupan operativni prihod		47.156	41.852
Troškovi zaposlenih	(32)	-13.619	-13.196
Ostali administrativni troškovi	(33)	-12.980	-12.797
Amortizacija	(34)	-3.633	-3.589
Ukupan operativni rashod		-30.232	-29.582
Operativni rezultat prije umanjenja i rezervisanja		16.924	12.270
Ostali rezultat	(35)	120	-529
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	(36)	-2.636	-596
Rezultat prije poreza		14.408	11.145
Porez na dobit	(37)	-1.773	-1.642
Rezultat nakon poreza		12.635	9.503
od čega vlasnicima kapitala matičnog društva pripada		12.635	9.503
		31.12.2022	31.12.2021
Rezultat nakon poreza koji se može pripisati redovnim akcionarima (u 000 BAM)		12.635	9.503
Broj redovnih akcija (u jedinici akcija)		153.094.205	153.094.205
Dobit po akciji (u BAM)		0,08	0,06

Napomene (1) - (77) čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

	(000) BAM	01.01. -	01.01. -
	31.12.2022	31.12.2021	
Rezultat nakon poreza	12.635	9.503	
Ostala sveobuhvatna dobit	-7.457	-350	
Stavke koje se neće reklassifikovati u dobitak ili gubitak	-192	-51	
Materijalna imovina	-294	0	
Aktuarski dobici i gubici od definisanih planova	10	-63	
Rezerva fer vrijednosti - instrumenti kapitala	12	4	
Neto promjena u fer vrijednosti	12	4	
Porez na dobit	80	8	
Stavke koje se mogu reklassifikovati u dobitak ili gubitak	-7.265	-299	
Rezerva fer vrijednosti - dužnički instrumenti	-7.265	-299	
Neto promjena u fer vrijednosti	-8.059	82	
Neto iznos prenesen u dobitak ili gubitak	2	-450	
Porez na dobit	792	69	
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu	5.178	9.153	
od čega vlasnicima kapitala matičnog društva pripada	5.178	9.153	

Napomene (1) - (77) čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

II. Izvještaj o finansijskom položaju

	Napomena	31.12.2022	(000) BAM 31.12.2021
Imovina			
Novac i novčana sredstva	(38)	235.261	250.090
Finansijska imovina namjenjena trgovanju	(39)	0	31
Krediti i potraživanja	(40)	617.145	567.678
Krediti i potraživanja od banaka		12.374	8.496
Krediti i potraživanja od klijenata		604.771	559.182
Investicije u hartije od vrijednosti	(41)	82.317	88.353
Materijalna imovina	(42,44)	22.632	26.430
Nekretnine, postrojenja i oprema		20.656	22.587
Investicione nekretnine		1.976	3.843
Nematerijalna imovina	(43,44)	4.487	5.740
Poreska imovina	(37)	1.889	1.971
Tkuća poreska imovina		0	439
Odložena poreska imovina		1.889	1.532
Ostala imovina	(45)	3.811	4.228
Imovina namijenjena prodaji	(46)	0	399
Ukupna imovina		967.542	944.920
Obaveze			
Finansijske obaveze za trgovanje	(47)	0	13
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	(48)	800.082	780.629
Depoziti banaka		15.969	313
Depoziti klijenata		752.896	729.119
Obaveze po kreditima		22.519	35.370
Ostale finansijske obaveze		8.698	15.827
Rezervisanje	(49)	3.501	3.917
Poreske obaveze	(37)	456	0
Tkuće poreske obaveze		456	0
Odložene poreske obaveze		0	0
Ostale obaveze	(50)	2.954	2.341
Ukupne obaveze		806.993	786.900
Kapital	(51)		
Akcionarski kapital		153.094	153.094
Zakonske rezerve		377	0
Revalorizacione rezerve		69	802
Rezerva fer vrijednosti		-6.156	1.098
Akumulirani dobitak/gubitak		13.165	7.537
Ostale rezerve		0	-4.511
Ukupan kapital		160.549	158.020
Ukupne obaveze i kapital		967.542	944.920

Napomene (1) - (77) čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

III. Izvještaj o promjenama u kapitalu

							(000) BAM
31.12.2022	Akcionar-ski kapital	Zakonske rezerve	Revaloriza-cione re-zerve	Rezerva fer vrijednosti	Akumulirani dobitak	Ostale rezerve	Ukupno
Kapital na dan 31.12.2021	153.094	0	802	1.098	7.537	-4.511	158.020
Prilagodavanja	0	0	0	0	0	0	0
Kapital na dan 01.01.2022	153.094	0	802	1.098	7.537	-4.511	158.020
Rezultat poslije poreza	0	0	0	0	12.635		12.635
Ostala sveobuhvatna dobit	0	0	-733	-7.254	530	0	-7.457
Aktuarski dobici i gubici od definisanih planova	0	0	10	0	0	0	10
Promjena fer vrijednosti (instrumenti kapitala)	0	0	0	12	0	0	12
Promjena fer vrijednosti (dužnički instrumenti)	0	0	0	-8.059	0	0	-8.059
Prenos u dobitak ili gubitak	0	0	0	2	0	0	2
Ostalo	0	0	-743	791	530	0	578
Ukupna sveobuhvatna dobit	0	0	-733	-7.254	13.165	0	5.178
Isplata dividendi	0	0	0	0	-2.649	0	-2.649
Ostale promjene	0	377	0	0	-4.888	4.511	0
Kapital na dan 31.12.2022	153.094	377	69	-6.156	13.165	0	160.549

							(000) BAM
31.12.2021	Akcionar-ski kapital	Zakonske rezerve	Revaloriza-cione re-zerve	Rezerva fer vrijednosti	Akumulirani dobitak/ (gu-bitak)	Ostale rezerve	Ukupno
Kapital na dan 31.12.2020	153.094	300	874	1.393	-2.283	-4.511	148.867
Prilagodavanja	0	0	0	0	0	0	0
Kapital na dan 01.01.2021	153.094	300	874	1.393	-2.283	-4.511	148.867
Rezultat poslije poreza	0	0	0	0	9.503		9.503
Ostala sveobuhvatna dobit	0	0	-72	-295	17	0	-350
Aktuarski dobici i gubici od definisanih planova	0	0	-63	0	0	0	-63
Promjena fer vrijednosti (instrumenti kapitala)	0	0	0	4	0	0	4
Promjena fer vrijednosti (dužnički instrumenti)	0	0	0	82	0	0	82
Prenos u dobitak ili gubitak	0	0	0	-450	0	0	-450
Ostalo	0	0	-9	69	17	0	77
Ukupna sveobuhvatna dobit	0	0	-72	-295	9.520	0	9.153
Ostale promjene	0	-300	0	0	300	0	0
Kapital na dan 31.12.2021	153.094	0	802	1.098	7.537	-4.511	158.020

Napomene (1) - (77) čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IV. Izvještaj o novčanim tokovima

	(000) BAM	2022	2021
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Primici kamata, naknada i provizija po kreditima	56.419	47.584	
Plaćena kamata, naknada i provizija	-8.791	-8.207	
Naplate po kreditima koji su ranije bili otpisani	3.461	1.301	
Novčane isplate zaposlenim i dobavljačima	-30.845	-30.305	
Krediti bankama	-4.833	-6.903	
Isplate i primici po vanrednim stawkama	-587	4.039	
Krediti dati klijentima i novčane pozajmice	-51.602	-2.806	
Depoziti klijenata	40.729	125.188	
Plaćeni porez na dobit	-403	-3	
Neto novčana sredstva iz poslovnih aktivnosti	3.548	129.888	
Novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti			
Naplaćena kamata	2.049	1.016	
Primici dividendi	4	42	
Isplate od ulaganja u vrijednosne papire po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-2.562	-29.646	
Kupovina nematerijalne imovine	-950	-1.247	
Kupovina i prodaja materijalne imovine	-865	4.339	
Neto novčana sredstva iz ulagačkih aktivnosti	-2.324	-25.496	
Novčani tokovi od finansijskih aktivnosti			
Kamata plaćena na pozajmice	-551	-808	
Povećanje uzetih pozajmica	0	0	
Isplata dividendi	-2.646	0	
Smanjenje uzetih pozajmica	-12.817	-11.757	
Neto novčana sredstva od finansijskih aktivnosti	-16.014	-12.565	
Neto smanjenje i povećanje novca i novčanih ekvivalenta	-14.790	91.827	
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	250.523	158.474	
Efekti promjene deviznog kursa	13	222	
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	235.746	250.523	

Napomene (1) - (77) čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

V. Napomene uz finansijske izvještaje

Društvo

Addiko Bank a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Banka) je pravni sljedbenik Kristal banke a.d. Banja Luka koja je prvo bitno osnovana kao nezavisna banka 30. septembra 1992. godine, a 16. maja 1997. godine je transformisana u akcionarsko društvo. Prije osnivanja nezavisne banke, Banka je poslovala kao glavna filijala Jugobanke d.d. Sarajevo, povezane banke Jugobanke d.d. Beograd.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci (br. 057-0-Reg-16-002147) od 28. oktobra 2016. godine, Banka je dobila sadašnji naziv.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, i u skladu sa propisima Republike Srpske, dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Registrovano sjedište Banke je u Banjoj Luci, Aleja Svetog Save 13, Republika Srpska. Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka pored sjedišta u Banjoj Luci, ima i 28 poslovnica širom Bosne i Hercegovine (BiH), (31. decembar 2021. godine: sjedište u Banjoj Luci i 28 poslovnica).

Banka je u vlasništvu Addiko Bank AG, članica Addiko Grupe, koja ima 99,88% vlasništva nad akcijama.

Računovodstvene politike

(1) Osnove pripreme i izjava o usaglašenosti

Finansijski izvještaji Banke pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj („RS“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji RS, Zakonu o bankama RS i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo RS donesenim na osnovu spomenutih zakona.

- Zakon o računovodstvu i reviziji u RS propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).
- Zakon o bankama RS propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji RS, ovim zakonom, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.
- Agencija za bankarstvo Republike Srpske (ABRS) donijela je Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja je rezultirala određenim razlikama proisteklim iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtjevane MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“). Odluka ima uticaj i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (stečena materijalna imovina čije je vrednovanje u djelokrugu drugih relevantnih MSFI).

Banka je u skladu sa odredbama Odluke formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 15.603 hiljada BAM u odnosu na iznos dobijen izračunom koji je rezultat internog modela Banke, prema zahtjevima MSFI 9. Navedena razlika na 31. decembar 2022. godine (2021: 6.093 hiljada BAM) proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 - razlika u iznosu od 2.205 hiljada BAM (2021: 1.759 hiljada BAM),
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 - razlika u iznosu od 10.593 hiljada BAM (2021: 2.946 hiljada BAM),
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 25. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 (nekvalitetnu imovinu) - razlika u iznosu od 2.805 hiljada BAM (2021: 1.387 hiljada BAM), od čega se iznos od 2.668 hiljada BAM odnosi na izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom, iznos od 137 hiljada BAM na izloženosti koje su obezbjeđene prihvatljivim kolateralom i iznos od 169 hiljada BAM (2021: 148 hiljada BAM) na prezentaciju obračuna kamate za izloženosti nastale isključivo uslijed protoka vremena („unwinding“).

Banka je u skladu sa članom 32. Odluke prikazala manju vrijednost stečene materijalne imovine za iznos od 638 hiljada BAM (2021: 678 hiljada BAM) u odnosu na vrijednost te imovine koja bi se prikazala u skladu sa MRS 2 (679 hiljada BAM); čime vrijednost stečene materijalne imovine na 31. decembar 2022. godine iznosi 41 hiljada BAM (pogledati Napomenu 45.). U skladu sa Odlukom, kako ne bi iskazivala prihod po osnovu sticanja imovine do njene stvarne prodaje/realizacije, Banka je stečenu materijalnu imovinu evidentirala po neto knjigovodstvenoj vrijednosti potraživanja koje je stekla u postupku naplate potraživanja.

Navedena razlika nastala je po osnovu imovine:

- koja je stečena u posljedenje tri godine u iznosu 0 hiljada BAM (2021: 0 hiljada BAM),
- koja je stečena u periodu dužem od tri godine u iznosu 638 hiljada BAM(2021: 678 hiljada BAM).

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u RS i zahtjeva za priznavanjem i mjerjenjem po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja imale su za rezultat sljedeće efekte:

	31.decembra 2022.	31.decembra 2021.
Ukupna imovina (knjigovodstvene vrijednosti)	967.542	944.920
Razlika rezervisanja za kredite i potraživanja	15.102	5.189
Razlika stečena imovina	638	678
Ukupno imovina	983.282	950.787
Ukupne obaveze (knjigovodstvene vrijednosti)	806.993	786.900
Razlika rezervisanja za vanbilans	-286	-416
Ukupno obaveze	806.707	786.484
Kapital (knjigovodstvene vrijednosti)	160.549	158.020
Razlika rezervisanja za dužničke hartije od vrijednosti	-216	-488
Razlika akumuliranog rezultata	16.242	6.771
Ukupno kapital	176.575	164.303
Ukupno obaveze i kapital	983.282	950.787

	(000) BAM	
	Godina koja završila	
	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Rezultat prije poreza (knjigovodstvene vrijednosti)	14.408	11.145
Stečena imovina	-40	-813
Razlika rezervisanja	9.510	-627
Finansijski rezultat prije oporezivanja	23.878	9.705

Finansijski izvještaji se sastoje od Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, Izvještaja o finansijskom položaju, Izvještaja o promjenama u kapitalu, Izvještaja o novčanim tokovima i Napomenama uz finansijske izvještaje. U principu, Izvještaj o finansijskom položaju je strukturiran redom od veće stope likvidnosti ka manjoj. Iznosi koji se očekuju ili su ostvarivi u roku od dvanaest ili više od dvanaest mjeseci od datuma izvještaja su navedeni u Napomeni (65) Analiza preostalih dospijeća.

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa načelom neograničenosti poslovanja koji podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u predvidljivoj budućnosti. Što se tiče procjena i prepostavki u skladu sa MRS 1, molimo pogledati Napomenu (5) Korištenje procjena i prepostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama.

1.1. Osnova prezentacije

Ukoliko su procjene ili rasuđivanja bili neophodni za računovodstvo ili vrednovanje po MRS/MSFI pravilima, one su načinjene u skladu sa relevantnim standardom, izuzev gdje Regulator zahtijeva usklađenje (pogledati Napomenu 1). Zasnovane su na ranijim iskustvima i drugim faktorima, npr. planovima i očekivanim ili predviđenim budućim događajima koji se iz trenutne perspektive čine vjerovatnim. Ovo se pretežno odnosi na gubitke od umanjenja vrijednosti u kreditnom poslovanju, fer vrijednost i umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata, odložene poreze i procjene pravnih rizika u pravnim postupcima i priznavanju rezervisanja za tu vrstu rizika. Stvarni iznosi mogu odstupati od procjenjenih.

Iznosi u finansijskim izvještajima su generalno izraženi u hiljadama konvertibilnih maraka (BAM); konvertibilna marka (BAM) je valuta izvještaja. Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 BAM). Prikazane tabele mogu sadržavati razlike uzrokovane zaokruživanjem.

Dana 28. februara 2023. godine, Uprava Banke je odobrila objavljivanje finansijskih izvještaja na dan 31. decembra 2022. godine i uputila ih Nadzornom odboru. Nadzorni odbor je odgovoran za pregled finansijskih izvještaja i odobravanje finansijskih izvještaja na dan 31. decembra 2022. godine.

(2) Promjene u računovodstvenim politikama

Banka je u toku 2022. godine usvojila model nabavne vrijednosti za nematerijalnu imovinu u skladu sa MRS 38. Ovo je za rezultat imalo promjenu računovodstvene politike mjerena nematerijalne imovine. Banka je uradila analizu nematerijalne imovine i zaključila da je knjigovodstvena vrijednost nematerijalne imovine po modelu nabavne vrijednosti jednaka knjigovodstvenoj vrijednosti po modelu revalorizacije za 2022. i 2021. godinu, tj. nema uticaja na kapital niti rezultat Banke u tekućem i prethodnom periodu.

(3) Primjena, izmjena i dopuna novih standarda

Novi standardi, tumačenja i njihove izmjene, koji mogu biti primjenljivi na Banku, navedeni su u nastavku.

Sljedeći novi standardi, tumačenja i dopune postojećih standarda, koji mogu biti primjenljivi na Banku, obavezni su za periode koji počinju 1. januara 2022. godine:

Standard	Naziv	Opis	Primjenjivo za finansijsku godinu
MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16, MRS 41	Godišnja poboljšanja MSFI standarda za ciklus 2018-2020	MSFI 1 Prva primjena MSFI, MSFI 9 Finansijski instrumenti, MSFI 16 Lizing	2022
MSFI 3	MSFI 3 Poslovne Kombinacije	Ažuriranje reference na konceptualni okvir	2022
MRS 16	MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema	Postupanje prije namjeravane upotrebe	2022
MRS 37	MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	Štetni ugovori	2022

3.1. Godišnja poboljšanja MSFI standarda za ciklus 2018-2020

Zbirka godišnjih poboljšanja MSFI 2018-2020 uključuje izmjene i dopune sljedećih standarda:

- Izmjene MSFI 1 dozvoljavaju podružnici koja primjenjuje paragraf D16(a) MSFI 1 da mjeri kumulativne kursne razlike koristeći iznose koje je prijavila matična kompanija, na osnovu datuma prelaska matične kompanije na MSFI.
- Izmjene MSFI 9 pojašnavaju koje naknade entitet uključuje kada se primjenjuje na test "10 posto" u procjeni da li treba prestati priznavati finansijsku obavezu. Entitet uključuje samo naknade plaćene ili primljene između entiteta (zajmoprimca) i zajmodavca, uključujući naknade plaćene ili primljene od strane entiteta ili zajmodavca u tuđe ime.
- Izmjena MSFI 16 odnosi se samo na promjene u ilustrativnom primjeru 13 (nije naveden datum stupanja na snagu).
- Izmjene MRS 41 uklanjuju zahtjev za entitete da isključe poreske tokove gotovine prilikom merenja fer vrijednosti biološkog sredstva korišćenjem tehnike sadašnje .

Izmjene se primjenjuju na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. Dozvoljena je ranija primjena. Ove izmjene i dopune ne rezultiraju značajnijim promjenama na Banku.

3.2. MSFI 3 Poslovne kombinacije

Izmjene MSFI 3 ažuriraju zastarjele reference u MSFI 3 bez značajnog mijenjanja njegovih zahtjeva. Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. Dozvoljena je ranija primjena. Ove izmjene i dopune ne rezultiraju značajnijim promjenama na Banku.

3.3. MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema

Izmjene MRS 16 odnose se na prihode koji su nastali prije nego što je nekretnina, postrojenje i oprema spremna za upotrebu. Troškovi za probne vožnje kako bi se provjerilo da li stavka nekretnina, postrojenja i opreme ispravno funkcioniraju i dalje su troškovi koji se mogu direktno pripisati. Ako je roba već proizvedena kao dio takvih probnih vožnji, prihod od njihove prodaje i troškovi proizvodnje moraju se priznati u Izvještaju o dobitku ili gubitku u skladu sa relevantnim standardima. Stoga više nije dozvoljeno prebijanje neto prihoda od nabavne vrijednosti imovine, postrojenja i opreme. Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. Dozvoljena je ranija primjena. Ove izmjene i dopune ne rezultiraju značajnijim promjenama na Banku.

3.4. MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Izmjene MRS 37 pojašnavaju koje troškove treba smatrati troškovima ispunjenja ugovora kada se procjenjuje da li je ugovor štetan. Troškovi ispunjenja ugovora obuhvataju troškove koji se direktno odnose na ugovor. Oni mogu biti inkrementalni troškovi ispunjenja ugovora ili alokacija drugih troškova koji se direktno odnose na ispunjenje ugovora. Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. Dozvoljena je ranija primjena. Ove izmjene i dopune ne rezultiraju značajnijim promjenama unutar Banke.

Banka nije ranije usvojila nove standarde, tumačenja i dopune postojećih standarda koje je izdao IASB, a koji još nisu stupili na snagu i ne očekuje se da će primjena ovih standarda, tumačenja i dopuna imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke

3.5. Novi standardi koji još nisu na snazi

Sljedeći novi standardi, tumačenja i dopune postojećih standarda koje je izdao IASB, a još nisu na snazi i Banka ih nije ranije usvojila:

Standard	Naziv	Opis
MSFI 17	MSFI 17 Ugovori o osiguranju	Novi standard koji mijenja MSFI 4
MSFI 17	Izmjene MSFI 17 Ugovori o osiguranju	Početna primjena MSFI 17 i MSFI 9 - Uporedne informacije
MRS 1	Dopune MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja	Objelodanjivanje računovodstvenih politika
MRS 8	Dopune MRS 8 Računovodstvene politike, promjene u računovodstvenim procjenama i greške	Definicija računovodstvenih procjena
MRS 12	MRS 12 Porez na dobit	Odgođeni porez koji se odnosi na imovinu i obaveze proizašle iz pojedinačne transakcije
MSFI 16	Izmjene MSFI 16 Lizing	Obveza za lizing u prodaji i povratni lizing
MRS 1	Dopune MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja	Klasifikacija obaveza na tekuće i dugoročne

Novi **MSFI 17** Ugovori o osiguranju će zamijeniti MSFI 4. On se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2027. Dozvoljena je ranija primjena. Ne očekuje se da će ovaj novi standard kao i njegove izmjene dovesti do bilo kakvih značajnijih promjena u Banci.

Izmjene **MRS 1** pojašnjavaju zahtjeve za objelodanjivanjem materijalne računovodstvene politike umjesto značajnih računovodstvenih politika. Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. Dozvoljena je ranija primjena. Ne očekuje se da će ove izmjene rezultirati značajnim promjenama na Banku.

Izmjene **MRS 8** zamjenjuju definiciju promjene računovodstvenih procjena definicijom računovodstvenih procjena. Prema novoj definiciji, računovodstvene procjene su "novčani iznosi u finansijskim izvještajima koji podliježu mjernoj nesigurnosti". Entiteti razvijaju računovodstvene procjene ako računovodstvene politike zahtijevaju mjerjenje stavki u finansijskim izvještajima na način koji uključuje mjeru nesigurnost. Izmjene i dopune pojašnjavaju da promjena računovodstvene procjene koja je rezultat novih informacija ili novih dešavanja nije ispravka greške. Pored toga, efekti promjene inputa ili tehnikе mjerjenja koja se koristi za izradu računovodstvene procjene su promjene u računovodstvenim procjenama ako nisu rezultat ispravke grešaka iz prethodnog perioda. Promjena računovodstvene procjene može uticati samo na dobit ili gubitak tekućeg perioda, ili na dobit ili gubitak i tekućeg perioda i budućih perioda. Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. Dozvoljena je ranija primjena. Ne očekuje se da će ove izmjene rezultirati značajnim promjenama unutar Banke.

Izmjene **MRS 12** daju dodatni izuzetak od izuzeća od početnog priznavanja. Prema ovim izmjenama, entitet ne primjenjuje početno izuzeće od priznavanja za transakcije koje dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika. U zavisnosti od važećeg poreskog zakona, jednake oporezive i odbitne privremene razlike mogu nastati prilikom početnog priznavanja sredstva i obaveze u transakciji koja nije poslovna kombinacija i koja ne utiče ni na računovodstveni oporeziv dobit. Nakon izmjena i dopuna MRS 12, od entiteta se traži da prizna odgovarajuću odgođenu poresku imovinu i obvezu, s tim da priznavanje bilo koje odgođene poreske imovine podliježe kriterijima nadoknadivosti u MRS 12. Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. Dozvoljena je ranija prijava. Ne očekuje se da će ove izmjene rezultirati značajnim promjenama unutar Banke.

Izmjene **MSFI 16** Lizing zahtijevaju od prodavca-lizinga da utvrdi plaćanja lizinga ili revidirana plaćanja lizinga tako da prodavac-lizinga ne priznaje dobit ili gubitak koji se odnosi na pravo korištenja koje zadržava prodavac-lizinga nakon datuma početka. Izmjene i dopune ne utiču na dobit ili gubitak priznate od strane prodavca-lizinga u vezi sa delimičnim ili potpunim raskidom lizinga. Primjenjuje se na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. Dozvoljena je ranija primjena. Ne očekuje se da će ove izmjene rezultirati značajnim promjenama unutar Banke.

Izmjene **MRS 1** pojašnjavaju zahtjeve za klasifikaciju obaveza na tekuće ili dugotrajne. Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. Dozvoljena je ranija primjena. Ne očekuje se da će ove izmjene rezultirati značajnim promjenama unutar Banke.

(4) Reforma referentne kamatne stope - faza 2

Banka je izložena IBOR-ovima na svojim finansijskim instrumentima koji će biti reformisani (EURIBOR i LIBOR za CHF). Iako je planirano da se neki od IBOR-a ukinu do kraja 2021. godine, konsultacije i moguće regulatorne promjene su u toku. Referentne stope LIBOR-a EUR, GPB, CHF, JPY za sve rokove i referentne stope LIBOR-a u USD za 1V i 2M tenore prestale su krajem 2021. godine. Na dan 31. decembra 2022. godine poznato je da će preostali USD LIBOR rokovi prestati sa 30. juna 2023. godine i još uvek nije jasno kada će biti objavljeno da će biti određen datum prestanka objavljivanja EURIBOR-a. Nove alternativne referentne stope (SONIA, SARON, TONAR, SOFR) su dostupne kao zamjena obustavljenih referentnih stopa. Očekuje se da reforma IBOR-a neće značajno uticati na lokalne referentne stope koje se koriste u Banci.

Banka je u procesu izmjena ili priprema za izmjenu ugovornih uslova za postojeće ugovore koji su indeksirani sa IBOR-om i dospevaju nakon očekivanog prestanka IBOR stopa, na primer, uključivanje rezervnih odredbi i utvrđivanje cijena za nove proizvode kao odgovor na ukidanje IBOR-a. Što se tiče LIBOR kamatne stope, Banka u svom portfoliu ima isključivo 12mjesечni LIBOR, koji je zadnji put objavljen 31.12.2021. godine i važio je za cijelu 2022. godinu. Banka je izvršila usklađivanje kamatne stope kod ove vrste kredita počevši od 01.01.2023. godine, s tim da prema ugovorenom trajanju kredita na navedeni datum (31.12.2022), biće aktivno 8 kredita čija je trenutna izloženost 168 hiljada BAM, tako što je izvršeno fiksiranje kamatne stope tako da će ista biti jednaka kamatnoj stopi koja je važila na dan 31.12.2022. godine. Banka nema obaveza prema povjeriocima vezanim za LIBOR. Finansijski rizik je pretežno ograničen na rizik kamatnih stopa i nije materijalno značajan.

Izloženost Banke prema IBOR-u prema nederivativnim finansijskim sredstvima na dan 31. decembra 2022. godine su krediti i potraživanja indeksirani sa EURIBOR-om i LIBOR-om. IBOR izloženosti Banke prema nederivativnim finansijskim obavezama na dan 31. decembra 2022. su depoziti indeksirani na EURIBOR. Banka drži derivate valutnih swapova (FX swap) i terminskih transakcija koji su indeksirani na EURIBOR i LIBOR.

Evropska komisija je 22. oktobra 2021. usvojila propise o određivanju zakonske zamjenske stope za dvije referentne kamatne stope, Londonsku međubankarsku stopu za švicarski franak (CHF LIBOR) i promjenu prekonoćnog indeksa u evrima (EONIA).

EURIBOR je do sada reformisan (promjenjena je metodologija obračuna), a ne zamjenjen. Banka očekuje da će EURIBOR nastaviti da postoji kao referentna stopa, ali da bi bila pripremljen za drugačiji scenario. Banka je pripremila rezervne klauzule i biće ugrađene u sve postojeće, kao i u nove ugovore o zajmu.

(5) Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama

Finansijski izvještaji sadrže iznose koji se zasnivaju na prosuđivanjima i izračunavaju se korištenjem procjena i pretpostavki. Procjene i pretpostavke su zasnovane na istorijskim iskustvima i drugim faktorima kao što su planiranje i predviđeni budući događaji koji se iz trenutne perspektive čine vjerovatnim. S obzirom da su takve procjene i pretpostavke podložne neizvjesnosti, one mogu dovesti do rezultata koji će zahtijevati usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti predmetne imovine i obaveza u budućim periodima. Značajne procjene i pretpostavke u Banci se odnose na:

Rezervisanja za kreditni rizik

Banka redovno procjenjuje naplativost svojih nekvalitetnih kredita i priznaje odgovarajuća rezervisanja za rizik u slučaju umanjenja vrijednosti. Procjena iznosa, trajanja i vjerovatnoće dobijanja očekivanog povrata novčanih tokova se vrši prilikom procjene naplativosti sredstava. Ova provjera se zasniva na detaljnoj analizi i načinjenim pretpostavkama, koje su ipak podložne neizvjesnosti. Različita procjena tih pretpostavki bi rezultirala znatno različitim vrednovanjem rezervisanja za kreditni rizik. Model vrednovanja očekivanih kreditnih gubitaka zahtjeva procjenu značajnog povećanja kreditnog rizika i oslanja se na istorijske podatke i vrijednosti ekstrapolirane iz njih, stvarne podatke i individualne procjene, kao i na grupisanje srođne imovine u slučaju da se pogoršanje kreditnog rizika mora analizirati na kolektivnoj osnovi.

Za detaljnije informacije o metodologiji izrade rezervisanja za kreditni rizik, finansijska imovina se spominje u Napomeni (14) Finansijski instrumenti a Izvještaj o upravljanju rizikom u Napomeni (58) Kretanje rezervisanja za gubitke.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost je cijena koja bi se mogla dobiti prodajom imovine ili koja bi bila plaćena za prenos obaveze u okviru uredne transakcije između učesnika na tržištu na dan vrednovanja.

Generalno, fer vrijednost finansijskog instrumenta prikazana u Izvještaju o finansijskom položaju se utvrđuje na osnovu kotiranih cijena na glavnom tržištu. Glavnim tržištem se smatra tržište koje je najaktivnije u pogledu datog finansijskog instrumenta. Ukoliko tržišna cijena nije dostupna, koristi se tržišna cijena slične imovine ili obaveze ili se fer vrijednost utvrđuje na osnovu prihvaćenih modela vrednovanja. Koriste se ulazni parametri koji su, gdje god je to moguće, zasnovani na vidljivim tržišnim podacima. Ukoliko tržišni parametri nisu dostupni zbog nelikvidnosti tržišta, referentni parametri se procjenjuju na osnovu sličnih tržišta i instrumenata i koriste se za vrednovanje instrumenta pomoću modela koji se tipično koristi na tržištu. Na ovaj način se uzimaju u obzir uslovi poput sličnog kreditnog rejtinga, sličnih uslova ili blisko povezanih tržišta, kako bi se utvrdili najbolje moguće tržišne referentne vrijednosti. Za utvrđivanje fer vrijednosti Banka koristi poređenje trenutne fer vrijednosti drugih, u velikoj mjeri identičnih finansijskih instrumenata, analizu diskontovanih novčanih tokova i modele za određivanje cijena opcija.

Pomoću modela vrednovanja koji su u upotrebi, fer vrijednost se generalno utvrđuje na osnovu dostupnih cijena ili tržišnih parametara. Ako se ništa od toga ne može utvrditi, parametri se moraju odrediti putem stručnih procjena zasnovanih na ranijim iskustvima i primjenom odgovarajuće premije za rizik.

Za dodatne informacije o vrednovanju finansijskih instrumenata, pogledati Napomenu (14 Finansijski instrumenti). Za dodatne informacije o načinu utvrđivanja fer vrijednosti finansijskih instrumenata sa značajnim netržišnim ulaznim parametrima, pogledati Napomenu (70, 70.1 Fer vrijednost finansijskih instrumenata koje se vode po fer vrijednosti. Iznos po kojem se vode finansijski instrumenti se navodi u Napomeni (40) Krediti i potraživanja i Napomeni (41) Investicije u hartije od vrijednosti.

Odložena poreska imovina

Banka je razmotrla da li ima neizvjesnih poreskih pozicija, posebno onih u vezi sa transfernim cijenama. Banka je, na osnovu svoje studije o usklađenosti sa porezom i transfernim cijenama, utvrdila da je vjerovatno da će poreski organi prihvatiti njene poreske tretmane.

Rezervisanja

Rezervisanja su takođe zasnovana na procjeni. Potrebno je donijeti odluku o tome u kojoj mjeri Banka ima obavezu proisteklu iz prošlog događaja i kolika je vjerovatnoća da će ispunjenje te obaveze zahtijevati odliv ekonomski korisnih resursa. Pored toga, potrebno je procijeniti i iznos i dospijeće budućih novčanih tokova.

Rezervisanja za sudske postupke obično zahtjevaju viši stepen procjene od drugih vrsta rezervisanja. Kada su stvari u ranoj fazi, računovodstveno prosuđivanje može biti teško zbog visokog stepena neizvjesnosti povezanog sa utvrđivanjem da li postojeća obaveza postoji i procjenom vjerovatnoće i iznosa bilo kakvih odliva koji mogu nastati. Kako stvari napreduju, rukovodstvo i pravni savjetnici kontinuirano procjenjuju da li rezervisanja treba da se priznaju, revidirajući prema potrebi prethodne procjene. U naprednjim fazama, obično je lakše napraviti procjene oko bolje definisanog skupa mogućih ishoda. Izračun potencijalnih gubitaka uglavnom uzima u obzir moguće scenarije kako bi se parnica riješila i njihovu vjerovatnoću, s obzirom na istoriju ranijih presuda i procjena nezavisnih advokatskih kancelarija. U određenim slučajevima, zbog kratkog horizonta dostupnih istorijskih podataka i značajne neizvjesnosti u pravcu sudske odluke, kao i tržišnih uslova, usvojena metodologija i pretpostavke mogu biti predmet ažuriranja u narednim periodima izvještavanja. Detalji u vezi sa rezervama za pravne slučajeve i neizvjesnosti procjena opisani su u Napomeni (49) Rezervisanja.

Lizing ugovori

Primjena MSFI 16 zahtjeva od Banke da donosi prosuđivanja koje utiču na procjenu obaveza lizinga i procjenu imovine sa pravom korišćenja. Rok lizinga obuhvata neopozive periode ugovora o lizingu, periode pokrivene opcijom produženja lizinga ako je Banka razumno sigurna da će iskoristiti tu opciju i periode pokrivene opcijom da raskine lizing ako je Banka prilično sigurna da neće iskoristiti tu opciju. Ukoliko dođe do značajnog događaja ili značajnih promjena, uslovi lizinga se ponovo procjenjuju, posebno u pogledu opcija produženja ili raskida. Banka nema ugovore o lizingu na neodređeno vrijeme.

Sadašnja vrijednost plaćanja lizinga se utvrđuje korišćenjem inkrementalne stope zaduživanja (diskontne stope) koja predstavlja stopu bez rizika, korigovanu stopama neispunjениh obaveza za sličan rok, korigovane dodatkom baziranim na kratkoročnim i dugoročnim kreditima. Kriva osigurane kamatne stope odražava LTV racio od 60%. Generalno, oredovanje diskontne stope se zasniva na principu cijene van dohvata ruke.

Za više detalja u vezi sa tretmanom ugovora o lizingu pogledajte Napomenu (7) Lizing.

(6) Preračunavanje stranih valuta

Preračunavanje stranih valuta u Banci je u skladu sa odredbama MRS 21. Shodno tome, sva monetarna sredstva i obaveze moraju se konvertovati po kursu važećem na datum izvještavanja. Ukoliko monetarne stavke nisu dio neto ulaganja u inostrano poslovanje, rezultat konverzije se generalno iskazuje kao kursne razlike kroz Izvještaj o dobitku ili gubitku. Otvorene terminske transakcije se preračunavaju po terminskim kursevima na datum ponovnog izvještavanja.

Transakcije koje nisu iskazane u konvertibilnim markama početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na dan bilansa primjenom kursa važećeg na taj datum.

Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po istorijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na dan bilansa. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u Izvještaju o dobitku ili gubitku perioda.

Banka vrednuje svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važeći na dan Izvještaja o finansijskom položaju. Kursevi Centralne banke Bosne i Hercegovine za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi bilansa na izvještajne datume su kako slijedi:

31.decembar 2022	1 EUR = 1.95583 BAM	1 USD = 1.833705 BAM
31.decembar 2021	1 EUR = 1.95583 BAM	1 USD = 1.725631 BAM

(7) Lizing

7.1. Lizing kod kojih je Banka korisnik lizinga

Banka na početku provjerava da li se ugovor odnosi na ili sadrži elemente lizinga. Lizingom se smatra ugovor ili dio ugovora kojim se stiče pravo korištenja neke imovine na određeni vremenski period u zamjenu za određenu naknadu. Za vršenje ove procjene potrebno je odrediti da li ugovor sadrži konkretnu imovinu, da li Banka suštinski stiče sve ekonomske koristi od korištenja te imovine tokom perioda korištenja, te da li Banka ima pravo da kontroliše način korištenja te imovine.

Imovina s pravom korištenja inicijalno se vrednuje po cijeni koštanja, odnosno početnom iznosu obaveze po osnovu lizinga umanjenom za sve rate lizinga plaćene prije početnog datuma, uvećanom za sve direktne troškove i procjenjene troškove demontaže, uklanjanja ili vraćanja predmeta liziga u prvobitno stanje i umanjenom za sve primljene poticaje za taj lizing. Pravo korištenja imovine se zatim linearno amortizuje na period lizinga ili korisni vijek imovine, koji god je kraći. Banka takođe procjenjuje pravo korištenja imovine u pogledu umanjenja vrijednosti, u slučaju prisustva relevantnih indikatora u skladu sa MRS 36 Umanjenje imovine. Obaveza po osnovu lizinga se inicijalno vrednuje po sadašnjoj vrijednosti plaćanja za lizing plativih u periodu ugovora diskontovanih po kamatnoj stopi sadržanoj u lizingu ili, ukoliko se ta stopa ne može jednostavno utvrditi, po Bančinoj inkrementalnoj kamatnoj stopi zaduženja. Time se sve obaveze po osnovu lizinga prikazuju u Izvještaju o finansijskom položaju po principu "prava korištenja". Jedini izuzetak čini lizing na period od 12 mjeseci ili kraće, kao i lizing gdje predmetna imovina ima nisku nabavnu vrijednost, pošto Odbor za međunarodne računovodstvene standarde smatra da je lizing male vrijednosti ako se radi o 5.000 USD ili manje. U takvim slučajevima ugovori o lizingu se prikazuju van Izvještaja o finansijskom položaju, a troškovi lizinga se knjiže linearно tokom preostalog perioda lizinga.

MSFI 16 dopušta korisniku lizinga da ne razdvaja dijelove koji nisu zakupljeni, već umjesto toga obračunava sve dijelove lizinga i pripadajuće dijelove koji nisu zakupljeni kao jedan ugovor. Banka nije iskoristila ovu praktičnu mogućnost.

Plaćanje lizinga obično uključuje fiksna plaćanja, varijabilna plaćanja koja zavise od indeksa ili stope, i iznose koji se očekuju po preostaloj garantovanoj vrijednosti. Opcije produženja, raskida i opcije kupovine se takođe razmatraju (pogledati Napomenu (5) "Korištenje procjena i prepostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama"), a takođe i iznosi za koje se očekuje da će biti plativi po osnovu garantovane preostale vrijednosti moraju biti uključeni u mjerjenje obaveze lizinga.

Priznavanje prava korištenja na strani imovine u Izvještaju o finansijskom položaju i odgovarajućih obaveza lizinga na strani obaveza utiče na povećanje ukupne imovine i ukupnih obaveza. Budući da se samo obaveze povećavaju na strani pasive, a sve ostale stavke ostaju iste, omjer kapitala se smanjuje. Takođe, priznavanje utiče na Izvještaj o dobitku ili gubitku. Ukupan iznos troškova plaćenih tokom trajanja lizinga ostaje isti, ali vremenska raspodjela ukupnog troška i raspodjela na različite dijelove Izvještaja o dobitku ili gubitku se mijenja. Prema MSFI 16, troškovi se trebaju podijeliti na troškove kamata i amortizacije. Kako se troškovi kamata izračunavaju na osnovu efektivne kamatne stope smanjuju se tokom trajanja lizinga, ali se amortizacija provodi linearnom metodom, što rezultuje degresivnim razvojem troškova sa prebacivanjem troškova u ranije periode. Troškovi kamata iskazuju se u okviru neto prihoda od kamata. Uz to, budući da je godišnja amortizacija imovine prava korištenja prema MSFI 16 niža od stope lizinga, a sve ostale stavke ostaju iste, operativni troškovi se smanjuju.

Nakon inicijalnog priznavanja, obaveza lizinga se smanjuje za izvršena plaćanja i povećava za kamate. Ponovo se mjeri tako da odražava bilo kakvu procjenu ili izmjenu ili ako postoje promjene u nepromjenjivim fiksnim plaćanjima. Kada se obaveza lizinga ponovo izmjeri, odgovarajuća usklađivanja odražavaju se u pravu korištenja sredstva ili u Izvještaju o dobitku ili gubitku ako je pravo korištenja sredstva već svedeno na nulu.

Podsticaji za lizing priznaju se kao dio mjerenja imovine prava korištenja i obaveze lizinga. U Izvještaju o novčanim tokovima, plaćanje kamata i obaveza po lizingu prikazani su u novčanim tokovima iz poslovne aktivnosti. Banka takođe procjenjuje da li postoje indikatori umanjenja za imovnu sa pravom korištenja. Imovina sa pravom korištenja se testira na umanjenje u skladu sa MRS 36 Umanjenje imovine.

MSFI 16 zahtjeva da korisnik lizinga prizna kao dio lizing obaveze samo iznos koji očekuje da će biti plaćen kao rezidulanu garantovanu vrijednost koja je obezbjeđena od strane korisnika ili davalaca lizinga.

7.2. Lizing kod kojih je Banka davalac lizinga

Računovodstvo davalaca lizinga zavisi od toga koja strana snosi sve koristi i rizike koji proizilaze iz imovine koja je predmet lizinga.

Za klasifikaciju i priznavanje lizinga kod davalaca lizinga (finansijski ili operativni lizing), ekonomski efekat ugovora o lizingu prevladava nad pravnim vlasništvom predmeta lizinga.

Banka primjenjuje MSFI 9 zahtjeve za prestanak priznavanja i umanjenje vrijednosti na neto ulaganja u lizing.

U okviru operativnog lizinga, davalac lizinga prikazuje iznajmljenu imovinu po trošku nabavke umanjenom za planiranu amortizaciju tokom korisnog vijeka upotrebe sredstva i umanjenom za gubitak od umanjenja vrijednosti.

7.3. Prezentacija u finansijskim izvještajima

Banka kao korisnik lizinga, pravo korištenja imovine prikazuje u stavci "Nekretnine, postrojenja i oprema" u materijalnoj imovini u Izvještaju o finansijskom položaju. Obaveze po lizingu prikazuju se u stavci "Ostale finansijske obaveze" u Izvještaju o finansijskom položaju. Naknada za amortizaciju prava korištenja imovine predstavljena je u stavci "Amortizacija" u Izvještaju o dobitku ili gubitku. Troškovi kamata na obaveze po lizingu prikazani su u stavci "Troškovi kamata" u Izvještaju o dobitku ili gubitku.

Banka kao davalac lizinga, s izuzetkom nekretnina, imovinu pod lizingom prikazuje u okviru stavke „Nekretnine, postrojenja i oprema“ u materijalnoj imovini. Tekuće naplate lizinga, dobici i gubici od otuđenja, kao i direktni operativni triškovi, iskazuju se u poziciji „Ostali operativni prihodi“ ili „Ostali operativni rashodi“, a amortizacija u okviru pozicije „Amortizacija“ i obezvređenje u „Ostali rezultat“. Nekretnine iznajmljene pod operativnim lizingom iskazuju se u Izvještaju o finansijskom položaju pod stavkom „Investicione nekretnine“, materijalna imovina. Tekuće isplate lizinga, dobici i gubici po osnovu otuđenja, direktni operativni troškovi i amortizacija iskazuju se pod stavkom „Ostali operativni prihodi“ ili „Ostali operativni rashodi“, a obezvređenje u okviru „Ostali rezultat“.

Što se tiče prezentacije u Izvještaju o novčanom toku, korisnici lizinga moraju predstaviti kratkoročna plaćanja lizinga, otplate lizinga imovine male vrijednosti i promjenjive isplate lizinga koji nisu uključeni u mjereno obaveze lizinga, kao dio operativnih aktivnosti. Novac plaćen za kamatni dio obaveze lizinga mora biti predstavljen ili kao operativna aktivnost ili kao finansijska aktivnost. Banka je odlučila da kao dio operativnih aktivnosti uključi plaćanja po osnovu kamatnog dijela obaveze lizinga.

(8) Zarada po akciji

Banka prikazuje osnovnu zaradu za svoje redovne akcije, u skladu sa MRS 33 Zarada po akciji. Osnovna zarada po akciji se izračunava dijeljenjem dobiti ili gubitka pripisivog redovnim akcionarima Banke sa ponderisanim prosječnim brojem akcija u datom periodu.

(9) Neto prihod od kamata

Za sve finansijske instrumente mjerene po amortizovanom trošku kao i za kamatnosnu finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i finansijsku imovinu koja se ne drži radi trgovanja mjerenu po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak, prihodi od kamata i rashodi od kamata se evidentiraju po efektivnoj kamatnoj stopi.

Amortizovani trošak je iznos vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze izmijeren pri inicijalnom priznavanju, umanjen za otplate glavnice, umanjen ili uvećan za kumulativni iznos amortizacije po metodi efektivne kamatne stope za bilo koju razliku između inicijalnog iznosa i iznosa po dospijeću. Za finansijsku imovinu, taj iznos se uskladjuje sa eventualnim rezervisanjima za gubitke. Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je amortizovani trošak finansijske imovine prije uskladišavanja sa eventualnim rezervisanjima za gubitke. Za kupljenu ili stvorenu finansijsku imovinu koja je umanjena za kreditne gubitke, efektivna kamatna stopa uskladjena sa kreditnim gubicima se utvrđuje diskontovanjem budućih novčanih tokova, uključujući i kreditne gubitke, na amortizovani trošak dužničkog instrumenta prema inicijalnom priznavanju.

Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procjenjena buduća novčana plaćanja ili primitke kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraći period, na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, osim kupljene i stvorene finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke ili amortizovanog troška finansijske obaveze. Kalkulacija obuhvata transakcione troškove i naknade i plaćene ili primljene premije koji čine sastavni dio efektivne kamatne stope (osim finansijskih instrumenata mjerenih po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak) i premije i diskonte. Očekivani kreditni gubici se ne uzimaju u obzir.

Za finansijsku imovinu koja naknadno pretrpi kreditne gubitke, prihod od kamata se priznaje primjenom efektivne kamatne stope na amortizovani trošak finansijske imovine. Ukoliko se u narednim periodima stanje kreditnog rizika finansijskog instrumenta umanjenog za kreditne gubitke poboljša tako da finansijsko sredstvo više nije predmet kreditnog gubitka, prihod od kamata se priznaje primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine (s izuzetkom kupljene ili stvorene finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke gdje se izračun prihoda od kamata ne vraća na bruto osnovu čak i ukoliko se kreditni rizik imovine popravi).

Prihod od kamata za imovinu koja se drži za trgovanje i kamatne komponente derivata se prikazuju pod "neto prihod od kamata". Promjene čiste fer vrijednosti nastale trgovanjem imovinom i obavezama se prikazuju pod "neto rezultat od finansijskih instrumenata".

Negativne kamate od finansijske imovine i finansijskih obaveza se prikazuju pod "neto prihod od kamata".

(10) Neto prihod od naknada i provizija

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija (osim onih koji čine sastavni dio efektivne kamatne stope za finansijsku imovinu ili finansijsku obavezu su uključene efektivnu kamatu stopu) se tretiraju u skladu sa MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima i prikazuju se pod "neto prihod od naknada i provizija". Banka ostvaruje prihod od ugovora sa klijentima za prenos usluga tokom vremena i u određenom trenutku u poslovnim segmentima. Ovo je u skladu sa informacijama o prihodima koje su objelodanjene za svaki izvještajni segment prema MSFI 8 Operativni segmenti.

U skladu sa MSFI 15, prihod se priznaje kada Banka izvrši preuzetu obavezu i kupcu isporuči obećanu uslugu. Prihod se mjeri po fer vrijednosti naknade koja je primljena ili će se potraživati, uzimajući u obzir ugovorom definisane uslove plaćanja ali ne i poreze i druge dadžbine.

Naknade zarađene pružanjem usluga u određenom vremenskom periodu se obračunavaju tokom tog perioda.

Nasuprot tome, prihod od naknada zarađen pružanjem određenih usluga trećim licima ili nastupom određenog događaja priznaje se po završetku osnovne transakcije. Uzimajući u obzir klase proizvoda Banke, sljedeće usluge su akumulirane tokom perioda:

- Računi i paketi, ova kategorija uključuje prihode i rashode od mjesecnih redovnih naknada za račun/paket, uključujući mjesecne naknade za samostalno internet bankarstvo, mobilno bankarstvo, SMS usluge i druge usluge (ne odnose se na kreditne kartice),
- Krediti i depoziti, koji predstavljaju prihode i rashode od naknada koji nisu sastavni dio efektivne kamatne stope koji se direktno odnosi na kreditno poslovanje (npr. naknada za otplatu limita) koji se ne tretiraju kao prihod od kamata,
- Hartije od vrijednosti koje predstavljaju prihode i rashode od provizija od upravljanja imovinom,
- Bankoosiguranje, koje predstavlja prihode i rashode od provizija od posredovanja u osiguranju.

Naknade koje generišu sljedeći proizvodi se priznaju po završetku osnovne transakcije:

- Transakcione usluge, koje predstavljaju prihod od naknada koje se naplaćuju klijentima za obavljene transakcije (osim kreditnih kartica) kao što su nalog za plaćanje, trajni nalog,
- Kartice, koje predstavljaju prihod od naknada u vezi sa pripejd i kreditnim karticama (kao što su mjesecne članarine) i poslovi sticanja kao što su članarine, naknade za razmjenu, naknade za šeme, naknade za usluge itd.,
- Devizne transakcije i dinamička konverzija valuta, koji predstavljaju prihod od naknada u vezi sa deviznim transakcijama kao što su naknade od deviznih spot transakcija ili dinamičkih konverzija valuta.

Finansiranje trgovine, koje predstavlja prihod od naknada zarađen od pružanja transakcionih usluga trećim licima, kao što je ugoveranje sticanja akcija ili drugih hartija od vrijednosti

Ostali rashodi po osnovu naknada i provizija se najvećim dijelom odnose na naknade za transakcije i usluge koje se priznaju kao rashod po prijemu svake usluge.

U Napomeni (29) Neto prihod od naknada i provizija, prikaz proizvoda se koristi kao osnova za prezentaciju.

(11) Neto rezultat od finansijskih instrumenata

Neto rezultat od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovanje obuhvata sve dobitke i gubitke iz promjena u vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza koje se drže za trgovanje, ostvarenih dobitaka i gubitaka po osnovu prestanka priznavanja, dividende te dobitaka iz konverzije valuta i gubitaka od monetarne imovine i obaveza. Banka je odabrala da prikaže kretanje čiste vrijednosti imovine i obaveza koje drži za trgovanje u prihodima iz trgovanja, bez povezanih kamatnih prihoda i rashoda, koje su prikazane u "neto prihod od kamata".

Neto rezultat od finansijskih instrumenata po vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit obuhvata dobitke i gubitke po osnovu prestanka priznavanja i dividende. Finansijska imovina i obaveze po amortizovanom trošku obuhvata sve dobitke i gubitke po osnovu prestanka priznavanja.

(12) Ostali operativni prihod i ostali operativni rashod

Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi odražavaju sve druge prihode i rashode koji se ne mogu direktno pripisati redovnom poslovanju, kao rashodi restukturiranja ili prihodi od sredstava operativnog lizinga. Pored toga, obuhvata rashode za ostale poreze i određene regulatorne naknade (bankarske naknade, naknade Agenciji za osiguranje depozita).

(13) Ostali rezultat

Ostali rezultat uključuje gubitke od umanjenja vrijednosti i povećanje vrijednosti nefinansijske imovine i dugotrajne imovine namijenjene prodaji. Pored toga, sadrži promjene u rezervisanjima za sudske sporove. Nadalje, dobici i gubici beznačajne modifikacije prikazani su u ovoj poziciji.

(14) Finansijski instrumenti

Prikazivanje stavki u Izvještaju o finansijskom položaju samo po sebi odražava prirodu finansijskih instrumenata. Iz tog razloga, definisane su klase prema stawkama u Izvještaju o finansijskom položaju koje sadrže finansijske instrumente, u skladu sa **MSFI 9 Finansijski instrumenti**.

Finansijski instrument je svaki ugovor iz kojeg proističe finansijska imovina jedne ugovorne strane i finansijska obaveza ili vlasnički instrument druge ugovorne strane.

14.1. Klasifikacija i mjerjenje

Poslovni modeli

Sva finansijska imovina mora biti dodijeljena jednom od ispod opisanih poslovnih modela. Pri prvom mjerenu finansijske imovine se pojedinačno određuje da li se radi isključivo o plaćanju glavnice i kamata (eng. SPPI), ukoliko imovina pripada jednoj od sljedećih kategorija:

- *Držanje radi naplate*: finansijska imovina se drži u cilju naplate ugovorenih novčanih tokova.
- *Držanje radi naplate i prodaje*: finansijska imovina se drži u cilju naplate ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine.
- *Ostalo*: finansijska imovina se drži za trgovanje ili ne zadovoljava uslove za gornje kategorije, nije identifikovana u Banci.

U rijetkim slučajevima kada subjekt promijeni poslovni model koji koristi za upravljanje određenom finansijskom imovinom, neophodno je izvršiti reklasifikaciju kompletne finansijske imovine obuhvaćene tom promjenom. Ova vrsta naknadnih promjena ne zahtjeva reklasifikaciju niti korekciju ranijih perioda. Smatra se da prodaja zbog povećanja kreditnog rizika, prodaja blizu dospijeća i rijetke prodaje izazvane događajima koji se ne ponavljaju nisu u suprotnosti sa modelom "držanja radi naplate".

Karakteristike ugovorenih novčanih tokova

Za procjenu da li su ugovoreni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamata, "glavnica" se definiše kao fer vrijednost finansijske imovine od inicijalnog priznavanja. "Kamata" se definiše kao naknada za vremensku vrijednost novca, za kreditni rizik povezan sa iznosom glavnice koji je neizmiren tokom određenog vremenskog perioda, kao i za ostale osnovne rizike i troškove kreditnog posla (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i profitna marža.

Prilikom procjene da li su ugovoreni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamata (SPPI), Banka razmatra ugovorene uslove instrumenta i analizira postojeći portfolio na osnovu kontrolne liste za kriterije isključivog plaćanja glavnice i kamata. Ovo uključuje procjenu da li finansijska imovina sadrži ugovoreni rok koji bi mogao promijeniti vremenski period ili iznos ugovorenih novčanih tokova poput onih da ne ispunjava ovaj uslov, s obzirom na sljedeće: potencijalne događaje koji bi promijenili iznos ili vremenski okvir novčanih tokova, uslovi prijevremenog plaćanja i produženja roka, uslovi koji ograničavaju potraživanje Banke na novčane tokove od određene imovine i mogućnosti koje mijenjaju naknadu za vremensku vrijednost novca.

Značajna područja koja su predmet procjene su jednostrane izmjene marže i kamatnih stopa, odredbe o prijevremenoj otplati, druge karakteristike koje se odnose na uslovno plaćanje, finansiranje projekata i testiranje po referentnim vrijednostima za kredite sa neusklađenim kamatama.

SPPI usklađenost se procjenjuje na sljedeći način:

- Procjenom jednostranih izmjena marže i kamatnih stopa je zaključeno da prenošenje troškova osnovnog ugovora o pozajmici, odredbe čiji je cilj očuvanje stabilnosti profitne marže i promjene kamatne stope odražavaju pogoršanje kreditnog rejtinga, ali ne ugrožavaju SPPI.
- Odredbe o prijevremenoj otplati nisu od kritičnog značaja ukoliko iznos prijevremene otplate odražava neizmireni iznos glavnice, kamate i naknada vezan za raniju otplatu. Naknada za prijevremenu otplatu mora biti manja od iznosa gubitka kamatne marže i gubitka kamate.
- Druge karakteristike koje se odnose na uslovno plaćanje su obično sporedne poslovne odredbe. Kazna predstavlja povećane troškove praćenja rizika ili nadoknadu propuštene dobiti povezane s određenim događajem. Takve klauzule ne ugrožavaju SPPI.
- Finansiranje projekata se analizira u slučaju pozivanja na izvršenje određenog poslovnog projekta. Ukoliko to nije slučaj i ukoliko dužnik raspolaže dovoljnim kapitalom da može apsorbovati gubitke i time ne ugrožava svoju sposobnost redovne otplate kredita, smatra se da je prošao SPPI test.
- Pozajmice sa promjenjivom kamatnom stopom mogu imati karakteristike neusklađenih kamata (datum utvrđivanja kamate pada prije početka perioda, referentna stopa se ne podudara sa intervalom utvrđivanja kamate, i sl.). Da bi se procijenilo da li je vremenska vrijednost monetarne komponente kamate značajno izmijenjena (da li bi neusklađenost kamata mogla rezultovati ugovorno nediskontovanim novčanim tokovima koji se značajno razlikuju od referentnih uslova), obavezno se vrši testiranje po referentnim vrijednostima.

Prilikom vršenja ovog testa, prvo priznavanje, ugovoreni nediskontovani novčani tokovi finansijskog instrumenta se porede sa referentnim novčanim tokom, odnosno ugovorenim nediskontovanim novčanim tokovima koji bi nastali da nije došlo do izmjene vremenske vrijednosti monetarne komponente. Efekti izmjene vremenske vrijednosti monetarne komponente se razmatraju u svakom izvještajnom periodu, kao i kumulativno tokom vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Test referentnih vrijednosti je zasnovan na spektru realnih scenarija. Odgovarajući referentni finansijski instrument je instrument sa istim kvalitetom kredita i uslovima ugovora, osim izmjene, bez obzira da li se odnosi na stvarno postojeću ili hipotetičku imovinu. Ukoliko subjekt zaključi da bi se ugovoreni (nediskontovani) novčani tokovi mogli značajno razlikovati (prag je 10%) od (nediskontovanih) referentnih novčanih tokova (periodično ili kumulativno), finansijska imovina ne zadovoljava zahtjeve iz tačaka 4.1.2(b) i 4.1.2A(b) MSFI 9 i stoga se ne može mjeriti po amortizovanom trošku ili kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI).

Tokom 2022. i 2021. godine nije bilo finansijskih instrumenata sa karakteristikama koje upućuju na neusklađenost kataloga, što bi vodilo do mjerjenja po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak. Značajan obim finansijskih instrumenata sa kritičnim karakteristikama se ne očekuje zato što interna politika za nove proizvode eliminiše karakteristike koje potencijalno ne bi zadovoljile ovaj uslov.

Klasifikacija i mjerjenje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina

Na osnovu poslovnog modela subjekta i karakteristika ugovornih novčanih tokova, Banka klasificiše finansijsku imovinu u sljedeće kategorije:

- Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku samo ako je cilj poslovnog modela subjekta da drži finansijsku imovinu, a ugovoreni novčani tokovi su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavnicu ("SPPI kriterij").
- Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI), ako se imovina drži u poslovnom modelu u kojem se imovina drži i da bi se naplatili ugovoreni novčani tokovi i da bi se imovina prodala, a ugovoreni novčani tokovi su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavnicu (jednostavna karakteristika zajma).
- Finansijska imovina koja ne ispunjava ove kriterije se mjeri po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak (eng. FVTPL). Pored toga, ugrađeni derivati više neće biti odvojeni od osnovnih ugovora o finansijskoj imovini. Finansijski instrument se procjenjuje u cijelini i mjeri se po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak.

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju kada Banka postane ugovorna strana u ugovoru vezanom za finansijski instrument. Finansijski instrumenti se inicijalno mjeru po fer vrijednosti sa uključenim transakcionim troškovima (osim finansijskih instrumenata koji se mjeru po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak, za koje se transakcioni troškovi priznaju direktno u Izvještaju o dobitku ili gubitku). Redovne kupovine i prodaje finansijske imovine se priznaju na datum trgovanja.

Finansijska sredstva sa karakteristikama prijevremene otplate koje dozvoljavaju ili zahtjevaju od ugovorne strane da plati ili primi razumno nadoknadu za prijevremeni raskid ugovora - što dovodi do situacije da iz perspektive vlasnika sredstva može doći do tzv negativne kompenzacije (iznos prijevremene otplate može biti manji od neplaćenog iznosa glavnice i kamate) - može se mjeriti po amortizovanoj vrijednosti ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit umjesto po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak. Da bi se kvalifikovalo za mjerjenje amortizovanog troška, sredstvo mora da se drži u okviru poslovnog modela „držane radi prikupljanja“.

Pri inicijalnom priznavanju, finansijska imovina se klasificiše u jednu od niže navedenih kategorija, a osnova ove klasifikacije zavisi od poslovnog modela subjekta i ugovorenih karakteristika novčanih tokova finansijske imovine. Naknadno mjerjenje se vrši u zavisnosti od kategorije.

Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Finansijska imovina se klasificiše i naknadno mjeri po amortizovanom trošku, pod uslovom da se finansijska imovina drži po modelu držanja za naplatu i ukoliko se ugovorni novčani tokovi odnose isključivo na plaćanja glavnice i kamate na glavnicu. Finansijska imovina se pri inicijalnom priznavanju mjeri po fer vrijednosti umanjenoj za otplate glavnice, umanjenoj ili uvećanoj za kumulativni iznos amortizacije po metodi efektivne kamatne stope za bilo koju razliku između inicijalnog iznosa i iznosa po dospijeću, uz uskladivanja po osnovu umanjenja vrijednosti. Prihodi od kamata se prikazuju u stavci "prihodi po osnovu kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope". Umanjenje vrijednosti se prikazuje u stavci "rashodi za kreditne gubitke od finansijske imovine". Veći dio finansijske imovine Banke se mjeri po amortizovanom trošku. Dobici i gubici od prestanka priznavanja se prikazuju u "Neto rezultat finansijskih instrumenata".

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska imovina se klasificiše i naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, pod uslovom da se finansijska imovina drži po modelu držanja za naplatu i prodaju i ukoliko se ugovorni novčani tokovi odnose isključivo na plaćanja glavnice i kamate na glavnicu. Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti a sva kretanja se priznaju kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a procjena umanjenja vrijednosti se vrši po novom modelu očekivanog kreditnog rizika (eng. ECL model).

Prihodi od kamata se prikazuju u stavci "prihodi po osnovu kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope". Umanjenje vrijednosti se prikazuje u stavci "rashodi za kreditne gubitke od finansijske imovine". Razlika između fer vrijednosti i amortizovanog troška se prikazuje pod "rezerve fer vrijednosti" u Izvještaju o promjenama u kapitalu. Promjene fer vrijednosti dužničkih instrumenata tokom izvještajnog perioda se prikazuju u stavci "rezerva fer vrijednosti - dužnički instrumenti" u Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Dobit i gubici od prestanka priznavanja se prikazuju u stavci "neto rezultat od finansijskih instrumenata".

Za vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje, subjekti mogu pri početnom priznavanju neopozivo odabrat da klasifikuju instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI). Ovaj izbor se može napraviti za svaku investiciju posebno. Sve naknadne promjene fer vrijednosti se prikazuju u stavci "rezerva fer vrijednosti - vlasnički instrumenti" u Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, bez preračunavanja u Izvještaju o dobitku ili gubitku.

Banka je kao ulaganja koja se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI) odredila manji portfolio vlasničkih instrumenata. Ovaj alternativni način prikazivanja je odabran zbog toga što su te investicije načinjene iz strateških razloga a ne radi sticanja dobiti iz kasnije prodaje, tako da u kratkoročnoj i srednjoročnoj perspektivi nije planirana prodaja ovih investicija.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak

Finansijskoj imovini koja se drži za trgovanje ili koja ne potпадa pod poslovni model držanja za naplatu i držanja za naplatu i prodaju će se dodijeliti drugi poslovni model i ona će se mjeriti po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak. Pored toga, Banka može iskoristiti opciju i odrediti da se određena finansijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak. Prihod od kamata i prihod od dividendi se prikazuju u stavci "ostali prihod od kamata". Prihod od dividendi, dobici i gubici od revalorizacije i prestanka priznavanja se prikazuju u stavci "neto rezultat od finansijskih instrumenata". Pored toga, svaki finansijski instrument čiji novčani tokovi nisu isključivo plaćanja glavnice i kamata se obavezno mjeri u ovoj kategoriji, čak i ukoliko se drži po poslovnom modelu držanja za naplatu i prodaju. Finansijska imovina koja se ne drži za trgovanje se sastoji od dvije podkategorije i dodjeljuje se poslovnom modelu "ostalo", a mjeri se po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak

- *Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak*

Pri početnom priznavanju, Banka može neopozivo odrediti da će određenu finansijsku imovinu, koja bi se inače naknadno mjerila po amortizovanom trošku ili fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, mjeriti po fer vrijednosti kroz dobitak i gubitak, ukoliko će time izbjegći ili značajno umanjiti nedosljednosti prilikom priznavanja i mjerjenja (odnosno "računovodstvenu neusklađenost") do kojih bi inače došlo mjerjenjem imovine i obaveza ili priznavanjem dobitaka ili gubitaka po raznim osnovama. Trenutno u Banci nema takvih slučajeva.

- *Finansijska imovina koja se obavezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak*

Finansijska imovina se svrstava u ovu kategoriju ukoliko novčani tokovi nisu isključivo plaćanja glavnice i kamata ili ukoliko se drži po nekom drugom poslovnom modelu osim držanja za trgovanje.

Vlasnički instrumenti koji se drže za trgovanje i vlasnički instrumenti koji se ne drže za trgovanje (a pri inicijalnom priznavanju nisu svrstani u mjerjenje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit) se mjere po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se klasificuju kao mjerene po amortizovanoj vrijednosti osim ako se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak.

Kada se vrši izmjena ili razmjena finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku, a koja ne rezultira prestankom priznavanja originalne finansijske obaveze, subjekat priznaje svako usklađivanje amortizovanog troška finansijske obaveze koje proizilazi iz izmjene ili razmjene u Izvještaju o dobitku ili gubitku na dan te izmjene ili razmjene.

Finansijske obaveze iskazane po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak sastoje se od finansijskih obaveza koje se drže radi trgovanja i finansijskih obaveza koje se mjere po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak pri početnom priznavanju. Izmjene fer vrijednosti obaveza mjereneh po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak, a koje proizilaze iz promjene kreditnog rizika date obaveze, priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, a preostali iznos promjene fer vrijednosti se prikazuje u dobitku ili gubitku. Banka nije iskoristila opciju da odredi neke finansijske obaveze mjerene po fer vrijednosti kroz Izvještaj o dobitku ili gubitku tokom 2022. i 2021. godine.

Tokom 2022. i 2021. godine nije bilo promjena u poslovnom modelu Banke.

Banka nema računovodstvo zaštite u tekućoj i prethodnoj godini.

14.2. Umanjenje vrijednosti

U primjeni modela očekivanog kreditnog gubitka (eng. ECL), koji je orijentisan ka budućnosti, Banka priznaje očekivani kreditni gubitak i ažurira očekivane kreditne gubitke priznate na datum svakog izvještaja da bi realno prikazala promjenu kreditnog rizika finansijske imovine.

Standardi koji se odnose na umanjenje vrijednosti mjere očekivani kreditni gubitak na osnovu realnih i dokazivih informacija, što uključuje istorijske i tekuće informacije i prognoze, te stoga razmatraju buduće kreditne gubitke u različitim scenarijima.

Cjeloživotni očekivani kreditni gubitak je očekivana sadašnja vrijednost gubitaka do kojih će doći ako dužnici u nekom trenutku prije konačnog dospijeća finansijske imovine ne ispunе svoje obaveze, uz istovremeno razmatranje vjerovatnoće tog neispunjerenja i nastanka kreditnog gubitka (gubitak uzrokovani neispunjerenjem obaveza).

Pregled izračuna očekivanog kreditnog gubitka

Banka određuje očekivani kreditni gubitak kao razliku između novčanih tokova koji dospijevaju u skladu sa ugovorenim uslovima finansijskog instrumenta i novčanih tokova čiji priliv Banka očekuje da primi. Iako MSFI 9 navodi ovaj cilj, generalno ne propisuje detaljne metode i tehnike za njegovo postizanje.

Za utvrđivanje novčanih tokova čiji priliv Banka očekuje, Banka koristi pristup zasnovan na zbiru marginalnih gubitaka u kojem se očekivani kreditni gubici računaju kao zbir marginalnih gubitaka nastalih u svakom vremenskom periodu od izvještajnog datuma. Marginalni gubici se izvode iz individualnih parametara koji procjenjuju izloženost i gubitke u slučaju neispunjerenja obaveza i uslovne vjerovatnoće neispunjerenja obaveza u svakom periodu (vjerovatnoća neispunjerenja obaveza u vremenskom periodu X je uslovljena pretpostavkom da izloženost nastavlja da postoji do vremenskog perioda X). Cjeloživotni očekivani kreditni gubitak se posebno izračunava za svaki scenario uzimajući u obzir trenutne informacije i očekivanja za budućnost. Objedinjavanje konačnog očekivanog kreditnog gubitka se vrši na kraju, ponderisanjem različitih individualnih scenarija. Banka izračunava ukupno tri ishoda: Osnovni scenario, optimistični scenario i pesimistični scenario, s tim da se povremeno simuliraju i nepovoljniji scenariji u cilju boljeg razumijevanja dinamike i potencijalnih rizika portfolija (pogledati poglavlje Informacije o budućim događajima).

Posmatrani period i parametri korišteni u kalkulaciji očekivanih kreditnih gubitaka zavise od dospijeća transakcije, nivo rizika transakcije prema MSFI 9 i korištenog makro scenarija. U 1. nivou kreditnog rizika se razmatra očekivani kreditni gubitak u periodu do jedne godine, dok se u 2. i 3. nivou kreditnog rizika obavezno priznaje cjeloživotni kreditni gubitak.

Parametri vjerovatnoće neispunjena obaveza (eng. PD) odražavaju vjerovatnoću neispunjena obaveza u određenom vremenskom periodu. Ovi parametri korišteni u izračunu očekivanog kreditnog gubitka se određuju na osnovu modela i metodologije koju je izradila interna služba Banke zadužena za razvoj modela. Generalno, modeli su izrađeni na nivou tržišnog segmenta i gdje god je moguće u razvoju je korišten interni istorijat ponašanja klijenata. U izuzetnim slučajevima su korišteni eksterni podaci dobijeni od rejting agencija. Po pitanju metodologije, odabrani pristup je indirektno modeliranje. To znači da se postojeća Basel III metodologija koristi kao polazna osnova koja se zatim prilagođava kako bi u potpunosti zadovoljila zahtjeve MSFI 9. To prepostavlja isključivanje svih konzervativnih pretpostavki iz modela, uključivanje unaprijed orientisanih "point-in-time" informacija u metodologiju, kao i procjenu vremenske strukture cjeloživotne vjerovatnoće neispunjena obaveza.

Izloženost u slučaju neispunjena obaveza (eng. EAD) predstavlja procjenjenu visinu izloženosti, uključujući otplate glavnice i kamata i očekivanu iskorištenost vanbilansnih obaveza. Izloženost u slučaju neispunjena obaveza predstavlja bruto knjigovodstvenu vrijednost u trenutku neispunjena obaveza, a sadašnja vrijednost novčanih tokova na datum izvještaja se izračunava diskontovanjem po efektivnoj kamatnoj stopi. U slučajevima gdje ugovor ne navodi dospjeće, za određivanje strukture novčanih tokova se koriste kvantitativni i/ili kvalitativni kriteriji (npr. okviri).

Gubitak u slučaju neispunjena obaveza (eng. LGD) predstavlja procijenjenu visinu gubitka u slučaju neispunjena obaveza. Prilikom obračuna očekivanih kreditnih gubitaka na obračunski datum 31.12.2022. godine Banka je primijenila stope definisane Uputstvom za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive Agencije za bankarstvo RS.

Kao što je navedeno u Napomeni (1) Osnove pripreme i izjava o usaglašenosti, Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka propisuje minimalne stope za izračun rezervisanja za kreditne gubitke, tj. ukoliko Banka, u skladu sa svojom internom metodologijom utvrdi veće iznose rezervisanja za kreditne gubitke u odnosu na iznose izračunate primjenom Odluke, primjeniče veće iznose rezervisanja za kreditne gubitke.

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka propisane Odlukom prikazane su u nastavku.

Nivo kreditnog rizika 1

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 1 utvrđuje očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima kako slijedi:

- a) za izloženosti sa niskim rizikom iz člana 18. stav (2) ove Odluke - 0,1% izloženosti,
- b) za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 3 i 4 - 0,1% izloženosti,
- c) za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 1, 2 ili 3 - 0,1% izloženosti,
- d) za ostale izloženosti - 0,5% izloženosti.

Nivo kreditnog rizika 2

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 2 utvrđuje očekivane kreditne gubitke minimalno u iznosu od 5% izloženosti.

Nivo kreditnog rizika 3

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 3 utvrđuje očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima definisanim u tabeli 1. ili tabeli 2. ispod.

Tabela 1. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti obezbjeđene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
do 180 dana	15%
181 - 270 dana	25%
271 - 365 dana	40%
366 - 730 dana	60%
731 - 1460 dana	80%
preko 1460 dana	100%

Tabela 2. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
do 180 dana	15%
181 - 270 dana	45%
271 - 365 dana	75%
366 - 456 dana	85%
preko 456 dana	100%

Značajano povećanje kreditnog rizika

Banka mjeri očekivani kreditni gubitak u tri nivoa koji odražavaju progresivno pogoršavanje kvaliteta kredita. U 1. nivou kreditnog rizika se razmatra očekivani kreditni gubitak u periodu do 12 mjeseci, dok se u 2. i 3. nivou kreditnog rizika priznaje cjeloživotni kreditni gubitak.

Nivo kreditnog rizika 1 počinje da teče po stvaranju finansijskog instrumenta i očekivani kreditni gubitak za prvih 12 mjeseci se priznaje kao trošak uz formiranje rezervisanja za gubitak. Za finansijsku imovinu, prihod od kamata se izračunava na osnovu bruto knjigovodstvene vrijednosti. Ako ne dođe do promjene u kvalitetu kredita, postupak svaki put ostaje isti do dospijeća.

Ukoliko dođe do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje, imovina prelazi u Nivo kreditnog rizika 2 prema definisanim kriterijumima Banke (kako je detaljnije opisano u nastavku). Od tog trenutka se primjenjuje puni, cjeloživotni očekivani kreditni gubitak, što ima za rezultat značajno povećanje rezervisanja.

Nivo kreditnog rizika 3 nastupa kada se kvalitet kredita u finansijskoj imovini pogorša do tačke nastanka kreditnih gubitaka, odnosno imovina bude umanjena za kreditne gubitke ili postane predmet neispunjerenja obaveza. Cjeloživotni očekivani kreditni gubici se i dalje primjenjuju u ovom nivou kreditnog rizika, a prihod od kamata se računa na osnovu neto knjigovodstvene vrijednosti (tj. bruto knjigovodstvena vrijednost uskladena za rezervisanje za gubitak). Poštuje se važeća regulatorna definicija propisana lokalnim propisima:

- vjerovatno je da dužnik neće u potpunosti platiti svoje kreditne obaveze Banci, bez preduzimanja mjera od strane Banke poput izvršenja obezbjeđenja (ukoliko ga ima); ili
- dužnik je više od 90 dana u kašnjenju u pogledu ispunjavanja materijalno značajne obaveze prema Banci po osnovu kredita.

Banka koristi definiciju neplaćanja (neispunjerenja ugovornih obaveza) propisanu Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Agencije za bankarstvo, s obzirom da ista predstavlja standard koji osigurava dosljedno postupanje svih subjekata u svim procesima upravljanja rizikom. Određivanje da li je finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke se donosi praćenjem osnovnih kriterija definisanih Politikom otkrivanja i oporavka od statusa neispunjerenja obaveza.

Za potrebe izračuna očekivanih kreditnih gubitaka Banka klasificuje transakcije po različitim nivoima kreditnog rizika na osnovu kvalitativnih i kvantitativnih kriterija. Ti kriteriji se utvrđuju i u samom standardu i internim analizama koje se provode u raznim zemljama i različitim vrstama portfolija. Indikatori za klasifikaciju po nivoima kreditnih rizika su:

Kvalitativni kriteriji:

- kašnjenje u otplati obaveza prema Banci u materijalno značajnom iznosu duže od 30 dana
- restrukturirane izloženosti: to su izloženosti za koje je Banka preduzela mjere restrukturiranja zbog toga što se dužnik susreo sa finansijskim teškoćama. Mjere restrukturiranja mogu imati za rezultat da se ove izloženosti klasifikuju kao prihodajuće ili neprihodajuće, što zahtijeva prelaz u Nivo kreditnog rizika 2 ili 3.

Dodatni kvalitativni kriterijumi vezani za nadzorne liste i sisteme ranog upozoravanja se odražavaju na vjerovatnoću neispunjena obaveza kroz automatsko pogoršanje ocjene klijenta (koja čini sastavni dio rejting modela i procesa) ili djeluju kao okidač za prelazak u određeni Nivo kreditnog rizika, zavisno od portfolija.

Kvantitativni kriteriji se primjenjuju na osnovu vjerovatnoće neispunjena obaveza, odnosno značajnih negativnih promjena u 12-mjesečnoj vjerovatnoći neispunjena obaveza na izvještajni datum u odnosu na prvo priznavanje izloženosti, a značajnost se ocjenjuje prema različitim pragovima vjerovatnoće neispunjena obaveza zavisno od portfolija. Ovi pragovi se redovno analiziraju iz kvalitativne i/ili kvantitativne perspektive kako bi se osiguralo da su kriteriji realni (pogledati poglavje "Validacija"). Zbog ograničenih vremenskih serija dolazi do slučajeva da rejting nije poznat u trenutku odobrenja. U takvim slučajevima se koristi pojednostavljeni pristup zasnovan na istorijskoj simulaciji rejtinga (vjerovatnoća neispunjena obaveza u određenom trenutku se koristi kao zamjena za početno priznavanje), dok se dodatni mehanizmi koriste da bi se uzeli u obzir dodatni efekti koji proizilaze iz te prepostavke.

Banka je uspostavila pragove za značajno povećanje kreditnog rizika na osnovu procentualnih (relativnih) promjena u PD-u u odnosu na početno priznavanje.

Kvantitativni PD pragovi koji se koristi je relativno povećanje PD od 300%.

I kvalitativni i kvantitativni faktori koji se koriste za raspoređivanje po nivoima kreditnog rizika se kontinuirano provjeravaju i prate kako bi se osiguralo da su adekvatni i primjenjivi u svakom trenutku (pogledati poglavje "Validacija").

Informacije o budućim događajima

Banka uključuje informacije o budućim događajima u svoju procjenu toga da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika po nekom instrumentu od početnog priznavanja i u svoje mjereno očekivanih kreditnih gubitaka. Banka je identifikovala i dokumentovala ključne pokretače kreditnog rizika za svaki portfolio finansijskih instrumenata koristeći analizu istorijskih podataka, procijenila je odnose između makroekonomskih varijabli i kreditnog rizika. Ovi ključni pokretači korišteni u analizi uključuju, pored drugih važnih faktora i sljedeće važne indikatore: stopu nezaposlenosti, stopu rasta BDP-a, cijene nekretnina, industrijsku proizvodnju. Sve uvrštene varijable se utvrđuju na nivou zemlje i portfolija, ukoliko je to moguće i izvodljivo.

Prognoze ovih ekonomskih pokazatelja se redovno evaluiraju i ažuriraju. Ulazni podaci za ove prognoze se prikupljaju iz unutrašnjih i vanjskih izvora. Provode se obimne interne provjere i (po potrebi) vrši se usaglašavanje da bi se osiguralo da prognoze odražavaju stavove Banke o budućim ishodima. To uključuje i različite scenarije za budućnost i vjerovatnoću njihovog ostvarenja. Scenariji obuhvataju prognoze za osnovni scenario, optimistični scenario i pesimistični scenario, te faktor vjerovatnoće (ponder) za svaki od njih. Prognozirani parametri se dosljedno primjenjuju u različitim internim procesima Banke.

Informacije o budućim događajima koje su sadržane u ovom izvještaju zasnivaju se na trenutnim procjenama, prepostavkama i projekcijama Banke, kao i trenutno javno dostupnim informacijama. Za ove potrebe Banka koristi predviđanja Bečkog instituta za međunarodne ekonomske studije (wiiw). One ne garantuju buduće performanse i uključuju određene poznate i još uvijek nepoznate rizike i neizvjesnosti zasnovane na prepostavkama o budućim događajima koji se možda neće pokazati tačnim. Mnogo faktora može uzrokovati da se trenutni rezultat ili ostvarenja znatno razlikuju od onih koji se mogu iskazati i implicirati takvim izvještajima.

Validacija

Metodologija i pretpostavke primjenjene u izračunu očekivanog kreditnog gubitka su ugrađene u interni proces validacije. To znači da su modeli/metodologije predmet kontinuiranog procesa provjere kvaliteta i unapređivanja. Validacioni standardi koji su u primjeni se unaprijed formalno propisuju da bi se osigurala dosljedna evaluacija u svakom trenutku. Validacija se generalno provodi na godišnjoj osnovi.

Banka pravi razliku između inicijalne i tekuće validacije:

- inicijalna validacija se vrši nakon izrade novog modela, većih izmjena postojeće metodologije i/ili značajnih promjena vrijednosti.
- tekuće validacije predstavljaju redovnu reviziju postojeće metodologije (u slučaju da početna validacija nije provedena).

Pored procesa koji se provodi na godišnjem nivou vrši se i mjesечно praćenje da bi se pravovremeno identifikovao razvoj portfolija i modela i odgovorilo na već prijavljene nalaze.

Validaciju vrši nezavisna unutrašnja jedinica koja podnosi izvještaj lokalnoj upravi i višoj upravi Grupe.

Otpisi

Ukoliko Banka ne može realno očekivati povrat, pristupa se otpisu. Otpis je događaj prestanka priznavanja (u cijelini ili parcijalno) koji je tipično pokrenut ustupcima datim dužnicima koji se nalaze u ozbiljnim finansijskim poteškoćama i/ili odlukom Banke da više nije realno očekivati naplatu predmetnog iznosa.

Računovodstveni otpis je prenos bilanske izloženosti u vanbilansu, pri čemu Banka zadržava pravo na dalje preduzimanje mjera za naplatu potraživanja od dužnika.

Ukoliko u toku procesu oporavka dužnika, Banka prepozna da finansijska aktiva mjerena po amortizovanom trošku neće moći biti otplaćivana, djelimično ili u potpunosti, i uslovi za prestanak prepoznavanja imovine prema MSFI pravilima za prestanak prepoznavanja budu ispunjeni, rezervisće 100% posebnih risk rezervacija na vrijednost finansijske imovine i nakon računovodstvenog otpisa prestati prepoznavati imovinu iz Izvještaja o finansijskom položaju.

Banka mora izvršiti računovodstveni otpis bilanske izloženosti dvije godine nakon što je knjigovodstveno evedntirala očekivane kreditne gubitke u visini 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i istu proglašila u potpunosti dospjelom.

Nakon zadovoljavanja prethodno navedenih uslova, potrebno je sve vrste bilanskog potraživanja (glavnica, kamata, naknada) koje se otpisuju interno otpisati i evidentirati u vanbilansnoj evidenciji.

Banka je implementirala funkcionalnost koji se odnosi na automatsko provođenje računovodstvenih otpisa u skladu sa kriterijima definisanih Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

14.3. Prestanak priznavanja i modifikacije ugovora

Modifikacije ugovora nastale kao rezultat pregovora sa korisnicima kredita mogu dovesti do dvije vrste modifikacija inicijalno ugovorenih novčanih tokova: značajne i beznačajne modifikacije.

Finansijska imovina se prestaje priznavati kada:

- ugovorna prava na primanja novčanih tokova od imovine isteknu; ili
- Banka prenese svoja prava na primanja novčanih tokova od imovine ili preuzme obavezu da plati primljene novčane tokove u punom iznosu bez materijalnog kašnjenja trećoj osobi u okviru "pass-through" aranžmana; ili
- ako je: (i) Banka prenijela suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ili (ii) nije ni prenijela niti zadржala suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ali je prenijela pravo kontrole nad imovinom.

Ugovorene izmjene koja su rezultat pregovora sa zajmoprimcima mogu dovesti do dvije vrste modifikacija početnih ugovorenih novčanih tokova.

Značajne modifikacije koje dovode do prestanka priznavanja finansijske imovine

Ako se ugovorni novčani tokovi finansijske imovine suštinski ponovo dogovaraju ili mijenjaju, to će rezultirati prestankom priznavanja (zbog isteka ugovornih prava na novčane tokove) te finansijske imovine. Priznaje se nova finansijska imovina sa modifikovanim uslovima, a razlika između amortizovanog troška finansijske imovine koja se prestaje priznavati i fer vrijednosti nove finansijske imovine se priznaje u Izvještaju o dobitku ili gubitku. Ukoliko dužnik nije u statusu neispunjena obaveza, odnosno ako značajna modifikacija ne vodi ka neispunjenu obaveza, onda će nova imovina biti klasifikovana u Nivo 1. Ako dužnik nije ispunio obaveze ili ako modifikacija vodi do prestanka priznavanja originalne finansijske imovine i stvaranja nove finansijske imovine sa velikim popustom koji odražava nastale kreditne gubitke, nova imovina će se pri početnom priznavanju smatrati kupljenom ili stvorenom imovinom umanjenom za kreditne gubitke (eng. POCI). Za finansijsku imovinu umanjenu za kreditne gubitke se ne formiraju rezervisanja za gubitke i cjeloživotni očekivani kreditni gubitak se prilikom početnog priznavanja odražava u efektivnoj kamatnoj stopi usklađenoj za kreditne gubitke. Shodno tome, iznos promjena u cjeloživotnom očekivanom kreditnom gubitku nakon početnog priznavanja finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke treba prznati kao dobitak ili gubitak po osnovu umanjenja vrijednosti u Izvještaju o dobitku ili gubitku. Čak i ako su cjeloživotni očekivani kreditni gubici manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procjenjene novčane tokove prilikom početnog priznavanja, pozitivne promjene cjeloživotnih očekivanih gubitaka se moraju prznati kao dobit od umanjenja vrijednosti.

Sljedeći glavni kriteriji rezultiraju značajnim modifikacijama:

- Kvantitativni - značajna promjena ugovorenih novčanih tokova kada se sadašnja vrijednost novčanih tokova prema novim uslovima diskontovana po inicijalno ugovorenoj efektivnoj kamatnoj stopi razlikuje od diskontovane sadašnje vrijednosti originalnog finansijskog instrumenta za minimalno 10%.
- Kvalitativni:
 - promjena dužnika,
 - promjena valute,
 - promjena svrhe finansiranja,
 - uklanjanje ili uvođenje elemenata kritičnih za SPPI u ugovor o kreditu.

Beznačajne modifikacije koje ne dovode do prestanka priznavanja finansijske imovine

U slučaju ponovnog dogovora ili izmjene ugovornih novčanih tokova finansijske imovine koja ne rezultira prestankom priznavanja finansijske imovine, subjekti trebaju preračunati bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine na osnovu tako dogovorenih ili izmjenjenih ugovornih novčanih tokova diskontovanih po inicijalnoj efektivnoj kamatnoj stopi. Dobitak ili gubitak od modifikacije se priznaje u Izvještaju dobitku ili gubitku u stavci "Ostali rezultat".

Finansijska obaveza prestaje se priznavati kada je ugovorna obaveza izvršena, otakzana ili istekla.

(15) Ugovori o reotkupu

Ugovor o reotkupu je ugovor između dvije ugovorne strane prema kojem jedna ugovorna strana drugoj ustupa vlasništvo nad predmetnom imovinom po dogovorenoj cijeni na ograničen vremenski period, pri čemu se istovremeno definije da ta imovina po isteku dogovorenog roka treba ili može biti otkupljena za prethodno dogovoreni iznos. Prema MSFI 9, prodavač nastavlja priznavati imovinu u svom Izvještaju o finansijskom položaju ako prodavač u suštini zadržava sav rizik i dobit vezan za vlasništvo. Primljeni novčani iznos prodavač prikazuje kao obavezu, dok ga kupac prikazuje kao potraživanje. Banka nije imala ugovore o reotkupu u 2022. i 2021. godini.

(16) Fiducijarne transakcije

Fiducijarne transakcije koje je Banka zaključila u svoje ime, ali za račun neke treće strane se prema MSFI-ju ne uključuju u Izvještaj o finansijskom položaju. Provizije su uključene u neto prihod od naknada i provizija u Izvještaju o dobitku ili gubitku.

(17) Finansijske garancije

Finansijske garancije su ugovori kojima se Banka obavezuje na isplatu naknade nosiocu garancije za nastale gubitke. Takvi gubici nastaju ako neki dužnik ne izvršava svoju obavezu plaćanja u skladu s odredbama i uslovima ugovora. Finansijske garancije se inicijalno priznaju kao obaveze po fer vrijednosti, uključujući transakcione troškove direktno povezane s izdatom garancijom. Inicijalno mjerjenje je dobijena premija i ovaj iznos se naknadno amortizuje s prihodom od naknada. Obaveze se potom mijere u skladu s većim od iznosa rezervi za očekivani kreditni gubitak i amortizovanog salda inicijalno priznate premije.

(18) Novac i novčana sredstva

Novac i novčana sredstva obuhvataju gotovinu i novac na računima u Centraloj banci koje dospijevaju na dnevnom nivou, plasmane bankama koji dospijevaju na dnevnom nivou, kao i obaveznu rezervu. Ovi iznosi su iskazani po amortizovanom trošku. Dužnički instrumenti koje izdaju javni organi prihvatljivi za refinansiranje u centralnim bankama se ne prikazuju u ovoj stavci već, u zavisnosti od njihove kategorije mjerjenje, u finansijskoj imovini.

Minimalna obavezna rezerva je jedan od indirektnih instrumenata monetarne politike Centralne banke BiH i osnovu za njen obračun čine depoziti i pozajmljena sredstva. Minimalna obavezna rezerva iznosi 10% od prosječnih depozita i obračunava se svakih deset dana (3 puta mjesečno), takođe predstavlja minimalni iznos koji je Banka dužna imati kod Centralne banke, barem u prosjeku u navedenom periodu (dekadi).

(19) Materijalna imovina: nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine

Zemljište i objekti koje Banka koristi za obavljanje svoje poslovne djelatnosti, kao i poslovna i kancelarijska oprema prikazuje se pod stavkom nekretnine, postrojenja i oprema. Ovdje se prikazuje i imovina koja se iznajmljuje trećim stranama pod ugovorima o operativnom lizingu, za više detalja pogledati Napomenu (7) Lizing. Nekretnine kupljenje radi ostvarivanja povrata investicije prikazuje se pod stavkom ulaganje u nekretnine.

Nekretnine, postrojenja i oprema su iskazane po fer vrijednosti zasnovanoj na periodičnom vrednovanju ovlaštenih procjenitelja, umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti, ako postoji. Amortizacija se obračunava primjenom pravolinijske metode tokom korisnog vijeka upotrebe. Povećanje vrijednosti po osnovu revalorizacije nekretnina i opreme se priznaje kao revalorizaciona rezerva u okviru kapitala. Povećanje je priznato u Izvještaju o dobitku ili gubitku do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizaciono smanjenje istog sredstva, koje je prethodno priznato kao rashod u Izvještaju o dobitku ili gubitku. Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva smanji kao rezultat revalorizacije, smanjenje se priznaje kao rashod. Smanjenje se direktno knjiži na teret stavke revalorizacionih rezervi, u okviru kapitala, do iznosa postojećih revalorizacionih rezervi koje se odnose na to sredstvo.

Na dan 31. decembra 2019. godine izvršeno je usklađivanje knjigovodstvene sa fer vrijednosti imovine, na osnovu urađene procjene od strane ovlaštenog procjenitelja.

Revalorizacione rezerve koje su sastavni dio kapitala i koje se odnose na nekretnine i opremu se direktno prenose na neraspoređenu dobit sukcesivno (jednom godišnje), odnosno kada se sredstvo isknjiži. To može obuhvatiti i prenos cje-lokupnih revalorizacionih rezervi kada se sredstvo povuče iz upotrebe ili otudi. Primjenjuju se sljedeće stope amortizacije i očekivani vijek upotrebe:

Stopa amortizacije ili vijek trajanja	u postocima	u godinama
za nepokretnu imovinu (objekti)	do 1,67%	do 60 g.
za pokretnu imovinu (postrojenja i oprema)	do 11,1%	do 9 g.

Investicione nekretnine predstavljaju zemljište i zgrade koje se drže radi zarade od zakupa ili radi očekivanog povećanja vrijednosti. Pod uslovom da se mogu dati u zakup ili prodati odvojeno, materijalni dijelovi nekretnina mješovite namjene koje koriste treće strane takođe se tretiraju kao investicione nekretnine

Investicione nekretnine se inicialno evidentiraju po trošku sticanja, nakon početnog priznavanja investicione nekretnine se vrednuju prema metodi fer vrijednosti u skladu sa MRS 40.

Obračunata amortizacija za nekretnine, postrojenja i opremu koje koristi Banka prikazuje se na poziciji „amortizacija“ u Izvještaju o dobitku ili gubitku. Dobit i gubitak ostvaren prilikom prodaje, kao i tekući prihod od zakupa investicionih nekretnina prikazuje se na poziciji „ostali operativni prihodi“ ili „ostali operativni rashodi“.

Na svaki izvještajni datum vrši se pregled imovine kako bi se identifikovala moguća umanjenja njene vrijednosti. U tu svrhu, trenutna knjigovodstvena vrijednost se upoređuje s nadoknadivim iznosom u skladu s MRS 36. Dakle, nadoknadivi iznos je viši iznos od sljedeća dva: fer vrijednost umanjena za troškove prodaje i vrijednosti u upotrebi. Ako je nadoknadivi iznos manji od knjigovodstvene vrijednosti, umanjenje se mora priznati. Ukoliko imovina generiše priliv koji u velikoj mjeri zavisi od novčanog priliva druge imovine, vrši se test umanjenja vrijednosti na osnovu pojedinačne imovine. U suprotnom, test umanjenja vrijednosti vrši se kod jedinice koja generiše gotovinu kojoj imovina pripada. MRS 36 definije jedinicu koja generiše gotovinu kao najmanju prepoznatljivu grupu imovine koja generiše novčane prilive koji su u najvećoj mjeri nezavisni od novčanih priliva druge imovine ili grupe imovine. Umanjenje vrijednosti ili poništavanje umanjenja vrijednosti, ako ga ima, prikazuje se pod stavkom ostali operativni prihodi samo do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizaciono smanjenje istog sredstva, koje je prethodno priznato kao rashod ili pod stavkom ostali operativni rashodi samo ako prelazi iznos postojećih revalorizacionih rezervi u okviru kapitala. U slučaju prestanka postojanja razloga za umanjenje vrijednosti, vrši se poništavanje prethodno priznatog umanjenja vrijednosti.

(20) Nematerijalna imovina

Pod nematerijalnom imovinom prikazuju se softver, kao i investicije za nematerijalnu imovinu. Ta imovina se mjeri po trošku nabavke umanjena za amortizaciju.

Amortizacija se obračunava linearnom metodom na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe sredstva pod stavkom amortizacija. Primjenjuju se sljedeće stope amortizacije i procijenjeni vijek upotrebe:

Stopa amortizacije ili vijek upotrebe	u %	u godinama
za softver	do 14,3%	do 7 g.

U slučaju da postoje naznake za umanjenja vrijednosti, provodi se test umanjenja vrijednosti u skladu s MRS 36 kako bi se identifikovala moguća umanjenja njene vrijednosti. U tu svrhu, trenutna knjigovodstvena vrijednost se upoređuje s nadoknadivim iznosom u skladu s MRS 36. Nadoknadići iznos je viši iznos od sljedeća dva iznosa: fer vrijednost umanjena za troškove prodaje i vrijednosti u upotrebi. Ako je nadoknadići iznos manji od knjigovodstvene vrijednosti, umanjenje se mora prznati. Ukoliko imovina generira priliv koji u velikoj mjeri zavisi od novčanog priliva druge imovine, vrši se test umanjenja vrijednosti na osnovu pojedinačne imovine. U suprotnom, test umanjenja vrijednosti vrši se kod jedinice koja generira gotovinu kojoj imovina pripada. MRS 36 definiše jedinicu koja generira gotovinu kao najmanju prepoznatljivu grupu imovine koja generira novčane prilive koji su u najvećoj mjeri nezavisni od novčanih priliva druge imovine ili grupe imovine. Umanjenje vrijednosti ili poništavanje umanjenja vrijednosti, ako ga ima, prikazuje se u Napomeni (35) Ostali rezultat. U slučaju prestanka postojanja razloga za umanjenje vrijednosti, vrši se poništavanje prethodno prznatog umanjenja vrijednosti. Poništavanje je ograničeno tako da knjigovodstvena vrijednost imovine ne može biti veća od iznosa koji bi bio prikazan nakon amortizacije da u prethodnim godinama nije bio nikakav gubitak od umanjenja vrijednosti.

(21) Poreska imovina i poreske obaveze

Tekuća i odložena poreska imovina i obaveze se zajedno iskazuju u Izvještaju o finansijskom položaju pod statkama "poreska imovina" i "poreske obaveze". Rashod po osnovu poreza na dobit na osnovu poreza na dobit predstavlja zbir tekućeg poreskog dugovanja i odloženog poreza.

Poreski trošak zasniva se na oporezivoj dobiti za navedenu godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti iskazane u Izvještaju o dobitku ili gubitku jer on ne uključuje stavke prihoda ili rashoda koje su oporezive ili odbitne u drugim godinama, kao ni stavke koje nikad nisu oporezive ni odbitne. Tekuća poreska obaveza Banke izračunava se primjenom poreskih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku podnošenja na datum bilansa.

Odložena poreska imovina i odložene poreske obaveze se obračunavaju metodom bilansne obaveze, između poreske osnovice stavki u Izvještaju o finansijskom položaju i iznosa iskazanih u skladu s MSFI-jem. U slučaju očekivanih oporezivih privremenih razlika, porezi su odloženi. Odložena poreska obaveza se priznaje ako će poništavanje oporezivih privremenih razlika dovesti do stvarnog poreskog opterećenja. Odložena poreska imovina se priznaje za oporezive privremene razlike koje rezultiraju poreskom olakšicom. Odložena poreska imovina i odložene poreske obaveze su smanjene na način propisan MRS 12. Priznavanje odloženog poreza dozvoljeno je samo ako postoje uvjerljivi dokazi da će biti dovoljno oporezive dobiti.

Odloženi porez se mjeri na osnovu poreskih stopa za koje se očekuje da će biti primijenjene na poreske razlike kad se one ponište, na osnovu poreskih stopa koje su uvedene ili naknadno uvedene na datum podnošenja izvještaja, i odražavaju neizvjesnost vezanu za porez na dobit, ako ga ima. U skladu s MRS 12, dugoročni odloženi porezi se ne diskontuju. Na kraju svakog izvještajnog perioda vrši se provjera mogućnosti povrata odložene poreske imovine po osnovu prenesenih poreskih gubitaka i oporezivih privremenih razlika. Priznavanje i poništavanje poreske imovine i poreskih obaveza prikazuje se u Izvještaju o dobitku ili gubitku ili Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, iskazano na posebnoj poziciji.

(22) Ostala imovina

Ostala imovina se prvenstveno sastoji od razgraničene imovine i stečenih nekretnina, ali ne obuhvata finansijske instrumente.

Razgraničena imovina se iskazuje po njenoj nominalnoj vrijednosti, stečena imovina po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti: neto knjigovodstvena vrijednost potraživanja ili fer vrijednost umanjena za troškove prodaje.

(23) Imovina namijenjena prodaji

U skladu s MSFI 5, imovina (ili grupa za otuđenje) namijenjena prodaji klasificiraju se kao takva ako će njena knjigovodstvena vrijednost biti uglavnom nadoknađena putem prodaje prije nego stalnim korištenjem. Da bi bila klasifikovana kao takva u skladu s MSFI 5.7 i 5.8 neophodno je da ispunjava sljedeće uslove:

- odmah dostupna, tj. imovina mora biti raspoloživa za trenutnu prodaju u postojećem stanju, po uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine,
- opredjeljenost planu prodaje imovine, aktivna potraga za kupcem,
- velika vjerovatnoća prodaje,
- prodaja u periodu od 12 mjeseci.

Ako su ovi uslovi ispunjeni, imovina namijenjena prodaji se mjeri u skladu sa odredbama MSFI 5 na datum izvještavanja i iskazuje se po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti: knjigovodstvena vrijednost ili fer vrijednost umanjena za troškove prodaje.

Imovina klasifikovana kao imovina namijenjena prodaji i s njom povezane obaveze prikazuju se u posebnoj stavci Izvještaja o finansijskom položaju. Gubici po osnovu obezvređenja i ukidanje gubitaka od obezvređenja sredstava klasifikovanih kao grupa za prodaju i otuđenje prikazani su u stavci "Ostali rezultat". Dobici i gubici od otuđenja imovine klasifikovane kao grupe za prodaju i otuđenje prikazani su u "Ostali poslovni prihodi i ostali operativni rashodi". Za više informacija, pogledati Napomenu (46) Imovina namijenjena prodaji.

(24) Rezervisanja

24.1. Kratkoročna primanja zaposlenih

Banka vrši plaćanje obaveza koje se odnose na poreze, doprinose iz plate i na platu u skladu s pozitivnim propisima u RS, kao i prevoz, regres i jednokratne naknade. Ti troškovi se priznaju u Izvještaju o dobitku ili gubitku u istom periodu za koji se priznaju troškovi plata radnika.

24.2. Dugoročna primanja zaposlenih: otpremnine

U skladu sa pozitivnim propisima i odredbama Pravilnika o radu, otpremnine se isplaćuju u zavisnosti od načina prestanka važenja ugovora o radu i u slučajevima gdje postoji obaveza Banke na isplatu otpremnine.

U slučaju prestanka važenja ugovora o radu zbog odlaska u penziju, Banka isplaćuje otpremninu u iznosu 3 (tri) prosječne mjesecne neto plate isplaćene radniku.

U slučajevima u kojima Banka otkazuje Ugovor o radu nakon najmanje 2 (dvije) godine neprekidnog rada radniku koji je sa Bankom zaključio Ugovor o radu na neodređeno vrijeme isplaćuje se otpremnina u zavisnosti od dužine rada radnika u Banci i iznosi 1/3 (jedna trećina) prosječne mjesecne neto plate isplaćene raniku u poslednja tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu za svaku navršenu godinu rada u Banci, osim ako nije drugačije određeno odlukom Banke.

Rezervisanja za otpremnine zasnivaju se na aktuarskim obračunima i koriste se isključivo u svrhu za koju su namijenjene. Na kraju svake godine vrši se obračun rezervisanja za otpremnine i neiskorištene dane godišnjeg odmora.

U skladu s Izmjenama i dopunama Međunarodnog računovodstvenog standarda 19: Primanja zaposlenih, dodatna rezervisanja ili njihovo poništavanje se priznaju u Izvještaju o dobitku ili gubitku, pod stavkom troškovi zaposlenih pod pretostavkom da oni nisu povezani s aktuarskim dobicima i gubicima, u suprotnom će biti odmah priznati u Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

24.3. Rezervisanja za potencijalne obaveze i date garancije

Rezervisanja za rizike vezane za kreditne poslove vežu se za rizik koji proizlazi posebno iz predstojećih povlačenja iz okvirnih ugovora ili kao rezervisanja za obavezu preuzetu za transakcije klijenata (posebno izdate finansijske garancije i potencijalne kreditne obaveze). Rezervisanja se formiraju za pojedinačne slučajevе, kao i na nivou portfolija, a mјere se u skladu s MSFI 9 i Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka ABRS-a. Promjene u rezervisanjima vezane za potencijalne obaveze i date garancije koje utiču na dobitak ili gubitak iskazuju se u Izvještaju o dobitku ili gubitku pod stavkom "Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine".

24.4. Rezervisanja za restrukturiranje

Rezervisanja za restrukturiranje iskazuju se samo ako su ispunjeni opšti kriteriji za iskazivanje rezervisanja u skladu s MRS 37.72. Za to je potrebno postojanje izvedene obaveze za restrukturiranje društva, koja je ispunjena ako postoji formalan, detaljan plan restrukturiranja i objava mјera navedenih u planu licima na koja se odnosi. Za objelodanjivanje troškova restrukturiranja, pogledati Napomenu (31) Ostali operativni prihodi i ostali operativni rasходи.

24.5. Ostala rezervisanja

Ostala rezervisanja se evidentiraju ako prema nekoj trećoj strani postoji tekuća obaveza vezana za događaj iz prošlosti, ako je procjena relevantnog potraživanja vjerovatna i ako se iznos potraživanja može pouzdano utvrditi. Ako je uticaj značajan, vrši se diskont dugoročnih rezervisanja. Mjerenje rezervisanja za potencijalne obaveze i predstojeće gubitke zasniva se na pouzdanim (najboljim) procjenama u skladu s MRS 37.36 i dalje. Rezervisanja za pravne sporove obuhvataju sporove sa poslovnim partnerima, klijentima i eksternim institucijama, a formiraju se na osnovu procjene vjerovatnoće da Banka izgubi sudski spor. U određenim slučajevima, gubitak vezan za pravni rizik se izračunava korišćenjem statističkih metoda pri čemu je očekivana vrijednost zbir proizvoda vjerovatnoća rešavanja konkretnih sudskih sporova i gubitka izračunatih za svaki scenario, uzimajući u obzir alternativne metode predviđanja s obzirom na broj sporova u relevantnom vremenskom horizontu.

(25) Ostale obaveze

Ova stavka uključuje razgraničeni prihod i nefinansijske obaveze koje uslijed svoje prirode ne mogu biti klasifikovane u specifične stavke bilansa.

(26) Plaćanja na osnovu akcija**26.1. Plaćanja na osnovu akcija izmirene u gotovini**

Obaveze za plaćanja po osnovu akcija priznaju se kao rashodi zaposlenih tokom relevantnog perioda. Obaveze se ponovo procjenjuju po fer vrijednosti na svaki izvještajni datum do izmirenja i prikazuju se kao Rezervisanja u Izvještaju o dobitku ili gubitku. Krajnji trošak novčane nagrade je gotovina isplaćena korisniku, a to je fer vrijednost na datum odmjeravanja. Promjene u mjerenu obaveze se odražavaju u Izvještaju o dobitku ili gubitku.

26.2. Plaćanja na osnovu akcija izmirene u kapitalu

Banka nema obaveze za plaćanja na osnovu akcija izmirene u vlasničkim instrumentima.

(27) Kapital

Kapital predstavlja preostali udio u imovini subjekta nakon odbitka svih obaveza koje investitor ne može prekinuti.

Akcionarski kapital predstavlja iznose koje su akcionari uplatili u skladu sa statutom.

Zakonske rezerve predstavljaju fond rezervi formiran u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.

Rezerve fer vrijednosti uključuju rezultate mjerena - nakon uzimanja u obzir odloženih poreza - finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Revalorizacione rezerve predstavljaju rezultate povećanja vrijednosti materijalne imovine u skladu sa MRS 16.

Ostale rezerve uključivale su preneseno stanje sa računa formiranih rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zah-tjevu, na osnovu odluke Skupštine Banke.

Akumulirani dobitak uključuje ukupan neraspoređeni dobitak koji je Banka ostvarila.

Napomene uz Izvještaj o dobitku ili gubitku

(28) Neto prihod od kamata

	(000) BAM	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope		36.526	32.898
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		1.431	807
Finansijska imovina po amortizovanom trošku		35.095	32.091
Ostali prihod od kamata		156	0
Ostala imovina		156	0
Ukupno prihod od kamata		36.682	32.898
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku od čega obaveze po lizingu		-4.302	-5.046
Ostale obaveze		-56	-18
Negativna kamata od finansijske imovine		-1	-1
Ukupno rashod od kamata		-4.968	-5.819
Ukupno neto prihod od kamata		31.714	27.079

Rashod od kamata na osnovu finansijskih obaveza mjerena po amortizovanom trošku iznosi -4.968 hiljada BAM (2021: -5.819 hiljada BAM) i uključuje troškove u iznosu -2.653 hiljada BAM koji se odnose na depozite nefinansijskih društava i domaćinstava (2021: -3.198 hiljada BAM).

Prihodi po kamatama prikazan po instrumentima i sektorima:

	(000) BAM	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Dužnički vrijednosni papiri		1.431	807
Centralne vlade		1.167	554
Banke		264	253
Krediti i potraživanja		35.095	32.091
Centralne vlade		165	292
Banke		163	4
Druge finansijske institucije		450	589
Nefinansijska društva		7.929	7.348
Domaćinstva		26.388	23.858
Ostala imovina		156	0
Ukupno		36.682	32.898

Rashod od kamata prikazan po instrumentu i sektoru:

	(000) BAM	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Depoziti i primljeni krediti		-4.246	-5.028
Centralne vlade		-29	-116
Banke		-542	-649
Druge finansijske institucije		-1.022	-1.065
Nefinansijska društva		-214	-263
Domaćinstva		-2.439	-2.935
Ostale finansijske obaveze		-56	-18
Ostale obaveze		-1	-1
Negativna kamata od finansijske imovine		-665	-772
Dužnički vrijednosni papiri		-2	-2
Ostala imovina		-663	-770
Centralna banka		-485	-571
Banke		-178	-199
Ukupno		-4.968	-5.819

Od ukupnih rashoda od kamata na Depozite i primljene kredite, iznos od -677 hiljada BAM se odnosi na rashod po osnovu primljenih kredita (2021: -808 hiljada BAM)

(29) Neto prihod od naknada i provizija

	(000) BAM 01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Računi i paketi	6.647	6.047
Transakcije	3.667	3.374
Kartice	3.220	2.708
Krediti	1.437	1.164
Finansiranje trgovine	750	735
Hartije od vrijednosti	0	0
Bankoosiguranje	2.152	1.660
Devizne transakcije i dinamička konverzija valuta	3.385	2.845
Depoziti	46	0
Ostalo	38	34
Prihodi od naknada i provizija	21.342	18.567
Računi i paketi	0	0
Transakcije	-725	-676
Kartice	-3.183	-2.902
Hartije od vrijednosti	-28	-19
Bankoosiguranje	0	0
Podsticaji klijentima	-179	-118
Finansiranje trgovini	0	0
FX promjene	-69	-2
Krediti	-1	-3
Ostalo	-27	-107
Rashodi od naknada i provizija	-4.212	-3.827
Neto prihod od naknada i provizija	17.130	14.740

Priroda transakcija prihoda i rashoda od naknada i provizija opisana je u Napomeni (10).

(30) Neto rezultat finansijskih instrumenata

	(000) BAM 01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Finansijska imovina za trgovanje	-25	16
od čega: kursne razlike	11	49
od čega: dobitak ili gubitak finansijskih instrumenata	-36	-33
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-2	450
Dividende od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	4	42
Ukupno	-23	508

Iznos od -2 hiljade BAM odnosi se na gubitak od prodaje dužničkih hartija od vrijednosti (2021: dobitak 450 hiljada BAM).

Rezultat finansijskih instrumenata koji se ne mjeri po fer vrijednosti kroz Izvještaj o dobitku ili gubitku može se prikazati kako slijedi:

	(000) BAM 01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Dobici ili gubici finansijske imovine i obaveze koje se mjeri po fer vrijednosti kroz Ostalu sveobuhvatnu dobit	-2	450
Dividende od finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	4	42
Ukupno	2	492

(31) Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi

Ostali operativni prihodi i rashodi - neto

	(000) BAM	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Osiguranje depozita		-1.652	-1.482
Bankarski nameti i druge takse		-1.133	-1.040
Troškovi restrukturiranja		0	0
Neto rezultat prodaje nefinansijske imovine		797	1.851
Rezultat od operativnog lizinga		310	308
Rezultat ostalih prihoda i rashoda		13	-112
Ukupno		-1.665	-475

Ostali operativni prihodi i rashodi - bruto

	(000) BAM	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Ostali operativni prihodi		1.485	2.482
Dobici od prodaje nefinansijske imovine		798	1.885
Prihodi od operativnog lizinga		32	24
Prihod od investicionih nekretnina		321	321
Ostali prihod vezan za ostalu aktivu		0	0
Ostali prihod		334	252
Ostali operativni rashodi		-3.150	-2.957
Gubitak od prodaje nefinansijske imovine		-1	-34
Troškovi nastali u sticanju prihoda od operativnog lizinga		-43	-37
Troškovi restrukturiranja		0	0
Osiguranje depozita		-1.652	-1.482
Bankarski nameti i druge takse		-1.133	-1.040
Ostali rashod vezan za ostalu aktivu		0	0
Ostala rezervisanja		-47	0
Ostali rashodi		-274	-364
Ukupno		-1.665	-475

Bankarski nameti i druge takse uključuju iznos od -704 hiljada BAM koji se odnosi na naknade Agenciji za bankarstvo RS (2021: -685 hiljada BAM).

(32) Troškovi zaposlenih

	(000) BAM	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Plate		-7.998	-7.482
Doprinosi po osnovu zdravstvenog osiguranja		-1.509	-1.652
Varijabilna plaćanja		-1.734	-1.402
Bonusi i podsticaji prodaje		-1.734	-1.247
Plaćanja na osnovu akcija izmirene u gotovini		0	-155
Ostale naknade zaposlenima		-17	-17
Dobrovoljno penzijsko osiguranje		-432	-384
Doprinosi po osnovu penzionog osiguranja		-2.211	-2.126
Troškovi otpremnina		-17	-461
Prihod od smanjenje ukalkulisavanja na primanja zaposlenih		440	457
Ostali troškovi zaposlenih		-141	-129
Ukupno		-13.619	-13.196

	31.12.2022	31.12.2021
Zaposleni na izvještajni datum (puno radno vrijeme)	345,00	351,00
Zaposleni prosječan broj tokom godine (puno radno vrijeme)	346,25	352,50

(33) Ostali administrativni troškovi

	(000) BAM	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
IT troškovi		-6.998	-7.477
Troškovi nekretnina (zakup i drugi troškovi nekretnina)		-2.475	-2.381
Pravni i savjetodavni troškovi		-916	-687
Marketinški troškovi		-1.443	-1.121
Ostali administrativni troškovi		-1.148	-1.131
Ukupno		-12.980	-12.797

(34) Amortizacija

	(000) BAM	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Nekretnine, postrojenja i oprema od čega: pravo korištenja imovine		-1.430	-1.312
Nematerijalna imovina		-657	-486
Ukupno		-3.633	-2.277

(35) Ostali rezultat

	(000) BAM	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Neto rezultat promjene rezervisanja za sudske sporove		64	418
Smanjenje rezervisanja za sudske sporove		414	812
Ostali prihodi od sudske sporove		598	0
Povećanje rezervisanja za sudske sporove		-536	-298
Ostali rashodi od sudske sporove		-412	-96
Umanjenja / poništenje umanjenja vrijednosti nefinansijske imovine		56	-947
Poništenje umanjenja		124	1.010
Umanjenje		-68	-1.957
Ukupno		120	-529

Pozicija „Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine“ u 2022. godini u iznosu -68 hiljada BAM predstavlja umanjenje vrijednosti stečene materijalne imovine (2021: iznos od -1.957 hiljada BAM uključuje umanjenje vrijednosti investicijskih nekretnina u iznosu od -1.336 hiljada BAM i uključuje umanjenje vrijednosti stečene materijalne imovine u iznosu od -25 hiljada BAM)

Pozicija „Ostali prihodi od sudske sporove“ uključuje iznos od 598 hiljada BAM direktnog prihoda po osnovu vanskudskog poravnjanja (2021: 0 hiljada BAM).

(36) Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine

Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, po amortizovanom trošku i finansijske garancije i obaveze su predstavljeni u nastavku:

	(000) BAM	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Trošak kreditnih gubitaka finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		69	-162
Trošak kreditnih gubitaka finansijske imovine po amortizovanom trošku		-3.045	-483
Neto promjena kreditnih gubitaka		-7.733	-3.028
Prihodi od naplaćenih računovodstveno otpisanih i suspendovanih potraživanja		4.705	2.676
Direktno priznati gubici umanjenja vrijednosti		-17	-131
Trošak kreditnih gubitaka za potencijalne obaveze i date garancije		340	49
Ukupno		-2.636	-596

(37) Porez na dobit

	(000) BAM 01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Porez na dobit za godinu	-1.258	-988
od čega: iz prethodne godine	0	-312
Odloženi porez	-515	-654
Ukupno	-1.773	-1.642

37.1. Usklađivanje efektivne poreske stope

Usklađivanje između poreza na dobit prikazanog u poreskom bilansu i računovodstvenog poreza na dobit može se predstaviti kako slijedi:

	(000) BAM 31.12.2022	31.12.2021
Rezultat prije poreza	14.408	11.145
Trošak poreza na dobit na osnovu stope poreza na dobit u RS od 10 %	-1.441	-1.115
Usklađivanje poreske osnove		
Efekti nepriznatih rashoda	-278	-199
Efekti nepriznatih prihoda	461	470
Efekti iskorištenih poreskih gubitaka	0	167
Efekti promjene odloženih poreza i privremene razlike prethodnih godina	-515	-653
Efekti prethodne godine	0	-312
Porez na dobit (efektivna stopa poreza: 12,3% (2021: 14,7%)	-1.773	-1.642

37.2. Kretanje odložene poreske imovine i obaveza

Odložena poreska imovina nastala po osnovu privremenih razlika priznata je u tekućoj godini jer je vrlo vjerovatno da će buduća oporeziva dobit omogućiti njenu upotrebu.

Odloženi porez (poreska imovina ili poreske obaveze) priznati su zbog razlike između knjigovodstvene vrijednosti za poreske svrhe i knjigovodstvene vrijednosti za sljedeće stavke:

2022	Neto stanje 1. januara	Izvještaj o dobitku ili gubitku	Ostala sveobuhvatna dobit	Neto	Stanje 31. decembra	
					Odložena poreska imovina	Odložene poreske obaveze
Rezervisanja za kredite i potraživanja	728	-236	0	492	492	0
Ubrzana amortizacija za poreske svrhe	548	-321	0	227	227	0
Revalorizacija materijalne imovine	-96	0	83	-13	0	13
Revalorizacija dužničkih HOV po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-45	0	797	752	752	0
Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke investicionih HOV po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	63	0	-7	56	56	0
Otpremnine i ostale dugoročne obaveze prema zaposlenim	32	0	-1	31	31	0
Ostalo	302	42	0	344	344	0
Ukupno odloženi porez	1.532	-515	872	1.889	1.902	13

Ukupna promjena u odloženom porezu u finansijskim izvještajima je 357 hiljada BAM (2021: -577 hiljada BAM). Od toga, -515 hiljada BAM (2021: -654 hiljada BAM) iskazano je u tekućoj godini u Izvještaju o dobitku ili gubitku kao odloženi poreski rashod, a iznos od 872 hiljada BAM (2021:-77 hiljade BAM) iskazan je u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u okviru kapitala.

	Neto stanje 1. januara	Izvještaj o dobitku ili gubitku	Ostala sveobuhvatna dobit	Neto	Stanje 31. decembra Odložena poreska imovina	(000) BAM Odložene poreske obaveze
2021						
Rezervisanja za kredite i potraživanja	964	-236	0	728	728	0
Ubrzana amortizacija za poreske svrhe	850	-302	0	548	548	0
Revalorizacija materijalne imovine	-97	0	1	-96	0	96
Revalorizacija dužničkih HOV po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-98	0	53	-45	0	45
Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke investicionih HOV po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	46	0	17	63	63	0
Otpremnine i ostale dugoročne obaveze prema zaposlenim	26	0	6	32	32	0
Ostalo	418	-116	0	302	302	0
Ukupno odloženi porez	2.109	-654	77	1.532	1.673	141

Kretanje odloženih poreza u neto iznosu je sljedeći:

	2022	2021
Saldo na početku perioda (01.01.)	1.532	2.109
Uticaj primjene IFRS 9	0	0
Poreski rashod/prihod priznat u Izvještaju o dobitku ili gubitku	-515	-654
Poreski prihod/rashod priznat u Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	872	77
Kursne razlike	0	0
Saldo na kraju perioda (31.12.)	1.889	1.532

	2022	2021
Odložena poreska imovina	1.902	1.673
Odložene poreske obaveze	-13	-141
Ukupno	1.889	1.532

37.3. Preneseni poreski gubici

Banka trenutno nema prenesnih poreskih gubitaka.

Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju

(38) Novac i novčana sredstva

			(000) BAM
	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
31.12.2022			
Novac ¹⁾	31.238	0	31.238
Novčana sredstva na računu Centralne banke	159.970	-160	159.810
Ostali depoziti po viđenju	44.538	-325	44.213
Ukupno	235.746	-485	235.261

¹⁾Novac u blagajni

			(000) BAM
	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
31.12.2021			
Novac ¹⁾	36.820	0	36.820
Novčana sredstva na računu Centralne banke	167.993	-168	167.825
Ostali depoziti po viđenju	45.710	-265	45.445
Ukupno	250.523	-433	250.090

¹⁾Novac u blagajni

Novčana sredstva na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine i ostali depoziti po viđenju uključuju iznose koji dospijevaju na dnevnoj osnovi i obaveznu rezervu. Višak novčanih sredstava iznad obavezne rezerve na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine takođe služi za ispunjavanje uslova za obaveznu rezervu. Na dan 31. decembar 2022. godine, obavezna rezerva iznosi 78.780 hiljada BAM (2021: 76.300 hiljada BAM).

38.1. Novčana sredstva na računu Centralne banke i ostali depoziti po viđenju - kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	212.907	796	0	213.703
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	-11.099	2.083	0	-9.016
Prenos između nivoa kreditnog rizika	655	-655	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-239	60	0	-179
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	202.224	2.284	0	204.508

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020	114.930	13.118	0	128.048
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	82.755	3.653	0	86.408
Prenos između nivoa kreditnog rizika	15.975	-15.975	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-753	0	0	-753
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	212.907	796	0	213.703

38.2. Novčana sredstva na računu Centralne banke i ostali depoziti po viđenju - kretanje rezervisanja za očekivani kreditni gubitak

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Rezervisanja za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2022	-393	-40	0	-433
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	55	-100	0	-45
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-30	30	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-3	-4	0	-7
Rezervisanja za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2022	-371	-114	0	-485

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Rezervisanja za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2021	-222	-656	0	-878
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	50	402	0	452
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-217	217	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-4	-3	0	-7
Rezervisanja za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-393	-40	0	-433

(39) Finansijska imovina namijenjena trgovanju

Finansijska imovina namijenjena trgovanju i vrednovana po fer vrijednosti može se prikazati u donjoj tabeli:

	31.12.2022	31.12.2021
Derivati	0	31
Ukupno	0	31

(40) Krediti i potraživanja

Banka sve kredite i potraživanja mjeri po amortizovanom trošku.

40.1. Krediti i potraživanja od banaka

	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
31.12.2022			
Krediti i potraživanja Banke	12.433	-59	12.374
Ukupno	12.433	-59	12.374

	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
31.12.2021			
Krediti i potraživanja Banke	8.531	-35	8.496
Ukupno	8.531	-35	8.496

Kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti kredita i potraživanja od banaka

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	8.531	0	0	8.531
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	2.968	0	0	2.968
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0
Otpisi	-7	0	0	-7
Kursne razlike i druga kretanja	941	0	0	941
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	12.433	0	0	12.433

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020	3.267	1	0	3.268
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	5.486	-1	0	5.485
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-222	0	0	-222
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	8.531	0	0	8.531

Kretanje rezervisanja za očekivani kreditni gubitak kredita i potraživanja od banaka

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2022	-35	0	0	-35
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-24	0	0	-24
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2022	-59	0	0	-59

(000) BAM

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2021	-1	0	0	-1
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-34	0	0	-34
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-35	0	0	-35

40.2. Krediti i potraživanja od klijenata

	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Nivo kred- itnog ri- zika 1	Očekivani kreditni gubitak Nivo kred- itnog ri- zika 2	Nivo kredit- nog rizika 3	(000) BAM Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Krediti i potraživanja	659.512				604.771
Centralne vlade	3.597	-15	-36	0	3.546
Druge finansijske institucije	11.532	-141	-2.074	0	9.317
Nefinansijska društva	199.422	-1.030	-5.566	-2.291	190.535
Domaćinstva	444.961	-2.961	-14.041	-26.586	401.373
Ukupno	659.512	-4.147	-21.717	-28.877	604.771

	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Nivo kred- itnog ri- zika 1	Očekivani kreditni gubitak Nivo kred- itnog ri- zika 2	Nivo kredit- nog rizika 3	(000) BAM Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Krediti i potraživanja	620.157				559.182
Centralne vlade	5.806	-34	-167	0	5.605
Druge finansijske institucije	12.341	-133	-1.732	0	10.476
Nefinansijska društva	207.415	-2.792	-5.473	-1.764	197.386
Domaćinstva	394.595	-2.777	-10.269	-35.834	345.715
Ukupno	620.157	-5.736	-17.641	-37.598	559.182

Kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti kredita i potraživanja od klijenata

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	413.446	164.231	42.480	620.157
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	89.480	-34.748	-1.760	52.972
Prenos između nivoa kreditnog rizika	4.739	-9.482	4.743	0
Otpisi	-1	-10	-13.640	-13.651
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	4	0	30	34
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	507.668	119.991	31.853	659.512

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020	462.132	115.395	48.008	625.535
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	49.104	-41.565	-1.784	5.755
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-97.760	90.509	7.251	0
Otpisi	-23	-108	-10.798	-10.929
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-7	0	-197	-204
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	413.446	164.231	42.480	620.157

Kretanje rezervisanja za očekivani kreditni gubitak kredita i potraživanja od klijenata

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-5.736	-17.641	-37.598	-60.975
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	4.057	-4.727	-6.994	-7.664
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-2.467	648	1.819	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Promjene u modelima / parametrima rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	4	13.636	13.640
Kursne razlike i druga kretanja	-1	-1	260	258
Unwinding	0	0	289	289
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2022	-4.147	-21.717	-28.877	-54.741

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-8.360	-17.332	-42.787	-68.479
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	4.824	-2.531	-5.739	-3.446
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-2.200	2.175	25	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Promjene u modelima / parametrima rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	47	10.750	10.797
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	153	153
Unwinding	0	0	348	348
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-5.736	-17.641	-37.598	-60.975

Krediti i potraživanja od domaćinstava

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	259.606	94.589	40.400	394.595
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	77.213	-11.179	-2.472	63.562
Prenos između nivoa kreditnog rizika	2.413	-7.028	4.615	0
Otpisi	-1	-3	-13.226	-13.230
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	4	0	30	34
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	339.235	76.379	29.347	444.961

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020	253.072	63.177	44.260	360.509
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	57.024	-12.853	-407	43.764
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-50.461	44.337	6.124	0
Otpisi	-22	-72	-9.380	-9.474
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-7	0	-197	-204
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	259.606	94.589	40.400	394.595

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-2.777	-10.269	-35.834	-48.880
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	1.809	-3.945	-6.033	-8.169
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-1.992	171	1.821	0
Otpisi	0	3	13.222	13.225
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-1	-1	238	236
Unwinding	0	0	267	267
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2022	-2.961	-14.041	-26.586	-43.588

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-2.417	-11.927	-40.067	-54.411
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	3.038	-1.910	-5.101	-3.973
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-3.398	3.550	-152	0
Otpisi	0	18	9.366	9.384
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	120	120
Unwinding	0	0	315	315
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-2.777	-10.269	-35.834	-48.880

Krediti i potraživanja od nefinansijskih društava

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	144.856	60.478	2.081	207.415
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	14.233	-22.517	712	-7.572
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-553	425	128	0
Otpisi	0	-7	-414	-421
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	158.536	38.379	2.507	199.422

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020	190.382	37.675	3.141	231.198
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	5.780	-27.339	-770	-22.329
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-51.305	50.178	1.127	0
Otpisi	-1	-36	-1.417	-1.454
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	144.856	60.478	2.081	207.415

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-2.792	-5.473	-1.764	-10.029
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	2.093	-427	-961	705
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-331	333	-2	0
Otpisi	0	1	414	415
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	22	22
Unwinding	0	0	22	22
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2022	-1.030	-5.566	-2.291	-8.887

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-5.252	-3.250	-2.602	-11.104
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	971	-797	-531	-357
Prenos između nivoa kreditnog rizika	1.489	-1.455	-34	0
Otpisi	0	29	1.383	1.412
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	20	20
Unwinding	0	0	20	20
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-2.792	-5.473	-1.764	-10.029

Krediti i potraživanja od drugih finansijskih institucija

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	6.512	5.829	0	12.341
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	88	-897	0	-809
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	6.600	4.932	0	11.532

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020	9.035	11.192	0	20.227
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	-6.528	-1.358	0	-7.886
Prenos između nivoa kreditnog rizika	4.005	-4.005	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	6.512	5.829	0	12.341

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-133	-1.732	0	-1.865
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-8	-342	0	-350
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Unwinding	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2022	-141	-2.074	0	-2.215

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-460	-1.524	0	-1.984
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	618	-499	0	119
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-291	291	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Unwinding	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-133	-1.732	0	-1.865

Krediti i potraživanja od centralne vlade

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	2.472	3.335	-1	5.806
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	-2.054	-155	0	-2.209
Prenos između nivoa kreditnog rizika	2.879	-2.879	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	3.297	301	-1	3.597

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020	9.643	3.351	607	13.601
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	-7.172	-15	-607	-7.794
Prenos između nivoa kreditnog rizika	1	-1	0	0
Otpisi	0	0	-1	-1
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	2.472	3.335	-1	5.806

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-34	-167	0	-201
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	163	-13	0	150
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-144	144	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Unwinding	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2022	-15	-36	0	-51

	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	(000) BAM Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-231	-631	-118	-980
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	197	675	-107	765
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	-211	211	0
Otpisi	0	0	1	1
Promjene zbog modifikacija koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	13	13
Unwinding	0	0	13	13
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-34	-167	0	-201

(41) Investicije u hartije od vrijednosti

	31.12.2022	31.12.2021	(000) BAM
Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI)	82.317	88.353	
Ukupno	82.317	88.353	

Investicije u hartije od vrijednosti - kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti (dužnički vrijednosni papiri)

	Nivo kreditnog rizika 1	(000) BAM
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2022	88.715	
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	-6.117	
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	
Otpisi	0	
Kursne razlike i druga kretanja	0	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	82.598	

	Nivo kreditnog rizika 1	(000) BAM
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2021	58.878	
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	29.837	
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	
Otpisi	0	
Kursne razlike i druga kretanja	0	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	88.715	

Investicije u hartije od vrijednosti - kretanje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke

	Nivo kreditnog rizika 1	(000) BAM
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2022	-627	
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	69	
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	
Otpisi	0	
Kursne razlike i druga kretanja	0	
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2022	-558	

	Nivo kreditnog rizika 1	(000) BAM
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2021	-465	
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-162	
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	
Otpisi	0	
Kursne razlike i druga kretanja	0	
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-627	

41.1. Fer vrijednost kroz Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Dužnički vrijednosni papiri			
Centralne vlade		82.040	88.088
Banke		53.930	56.671
Vlasnički instrumenti		28.110	31.417
Druge finansijske institucije		277	265
Ukupno		82.317	88.353

U sljedećoj tabeli prikazani su vlasnički vrijednosni papiri mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobiti i njihove fer vrijednosti:

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Banjalučka berza		175	175
S.W.I.F.T		72	60
Centralni registar hartija od vrijednosti, Banja Luka		30	30
Ukupno		277	265

(42) Materijalna imovina

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema			
Zemljište i objekti		18.771	21.427
Postrojenja i oprema		17.448	20.124
Investicije u toku		1.053	1.017
Imovina s pravom korištenja			
Zemljište i objekti		270	286
Postrojenja i oprema		1.885	1.160
Investicione nekretnine		1.508	660
Ukupno		3.77	500
		1.976	3.843
		22.632	26.430

(43) Nematerijalna imovina

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Gudvil		0	0
Kupljeni software		960	1.506
Ostala nematerijalna imovina		1.883	2.425
Investicije u toku		1.644	1.809
Ukupno		4.487	5.740

(44) Kretanje materijalne i nematerijalne imovine

44.1. Kretanje nabavne i knjigovodstvene vrijednosti

2022	(000) BAM						
	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema	Investicije u toku	Zemljište i objekti	Postroje-nja i oprema	Imovina s pravom korištenja	Postroje-nja i oprema	Ukupno
Nabavna vrijednost 01.01.	32.469	7.200	286	1.698	977	9.790	52.420
Reklasifikacija sa imovine namijenjene prodaji	0	0	0	0	0	553	553
Nabavke	8	215	636	1.334	48	0	2.241
Otudjenje	-5.438	-559	0	0	0	-5.252	-11.249
Ostale promjene	472	180	-652	0	0	0	0
Nabavna vrijednost 31.12.	27.511	7.036	270	3.032	1.025	5.091	43.965
Ukupna ispravka vrijednosti 31.12.	-10.063	-5.983	0	-1.524	-648	-3.115	-21.333
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.	17.448	1.053	270	1.508	377	1.976	22.632

2021	(000) BAM						
	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema	Investicije u toku	Zemljište i objekti	Postroje-nja i oprema	Imovina s pravom korištenja	Postroje-nja i oprema	Ukupno
Nabavna vrijednost 01.01.	32.021	7.909	708	1.135	464	10.159	52.396
Reklasifikacija sa imovine namijenjene prodaji	0	0	0	0	0	0	0
Nabavke	30	161	533	563	513	0	1.800
Otudjenje	-458	-949	0	0	0	-369	-1.776
Ostale promjene	876	79	-955	0	0	0	0
Nabavna vrijednost 31.12.	32.469	7.200	286	1.698	977	9.790	43.965
Ukupna ispravka vrijednosti 31.12.	-12.345	-6.183	0	-1.038	-477	-5.947	-25.990
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.	20.124	1.017	286	660	500	3.843	26.430

2022	(000) BAM			
	Nematerijalna imovina	Kupljeni softver	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna vrijednost 01.01.		28.606	1.810	30.416
Nabavke		0	949	949
Interni razvoj		0	0	0
Otudjenje		-2.164	0	-2.164
Ostale promjene		1.115	-1.115	0
Nabavna vrijednost 31.12.		27.557	1.644	29.201
Ukupna ispravka vrijednosti 31.12.		-24.714	0	-24.714
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.		2.843	1.644	4.487

2021	(000) BAM			
	Nematerijalna imovina	Kupljeni softver	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna vrijednost 01.01.		27.687	1.481	29.168
Nabavke		160	1.088	1.248
Interni razvoj		0	0	0
Otudjenje		0	0	0
Ostale promjene		759	-759	0
Nabavna vrijednost 31.12.		28.606	1.810	30.416
Ukupna ispravka vrijednosti 31.12.		-24.676	0	-24.676
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.		3.930	1.810	5.740

44.2. Kretanje amortizacije

2022	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema				Imovina s pravom korištenja		Investicione nekretnine	Ukupno	(000) BAM
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Investicije u toku	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema				
Ispravka vrijednosti 01.01.	-12.345	-6.183	0	-1.038	-477	-5.947	-25.990		
Reklasifikacija sa imovine namijenjene prodaji	0	0	0	0	0	-154	-154		
Otuđenje	2.698	557	0	0	0	2.986	6.241		
Amortizacija	-416	-357	0	-486	-171	0	-1.430		
Umanjenje vrijednosti	0	0	0	0	0	0	0		
Ostale promjene	0	0	0	0	0	0	0		
Povećanje vrijednosti	0	0	0	0	0	0	0		
Ukupna ispravka vrijednosti	-10.063	-5.983	0	-1.524	-648	-3.115	-21.333		
31.12.									

2021	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema				Imovina s pravom korištenja		Investicione nekretnine	Ukupno	(000) BAM
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Investicije u toku	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema				
Ispravka vrijednosti 01.01.	-12.142	-6.719	0	-727	-302	-4.636	-24.526		
Reklasifikacija sa imovine namijenjene prodaji	0	0	0	0	0	0	0		
Otuđenje	239	920	0	0	0	24	1.183		
Amortizacija	-442	-384	0	-311	-175	0	-1.312		
Umanjenje vrijednosti	0	0	0	0	0	-1.335	-1.335		
Ostale promjene	0	0	0	0	0	0	0		
Povećanje vrijednosti	0	0	0	0	0	0	0		
Ukupna ispravka vrijednosti	-12.345	-6.183	0	-1.038	-477	-5.947	-25.990		
31.12.									

2022	Nematerijalna imovina			Ukupno	(000) BAM
	Kupljeni softver	Investicije u toku			
Ukupna ispravka vrijednosti 01.01.	-24.676	0		-24.676	
Otuđenja	2.165	0		2.165	
Amortizacija	-2.203	0		-2.203	
Umanjenje vrijednosti	0	0		0	
Ostale promjene	0	0		0	
Povećanje vrijednosti	0	0		0	
Ukupna ispravka vrijednosti 31.12.	-24.714	0		-24.714	

2021	Nematerijalna imovina			Ukupno	(000) BAM
	Kupljeni softver	Investicije u toku			
Ukupna ispravka vrijednosti 01.01.	-22.399	0		-22.399	
Otuđenja	0	0		0	
Amortizacija	-2.277	0		-2.277	
Umanjenje vrijednosti	0	0		0	
Ostale promjene	0	0		0	
Povećanje vrijednosti	0	0		0	
Ukupna ispravka vrijednosti 31.12.	-24.676	0		-24.676	

(45) Ostala imovina

Ostala imovina se sastoji od sljedećih pozicija:

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Preplate i obračunati prihod		1.249	976
Zalihe (stečena materijalna imovina, imovina za lizing, itd.)		41	121
Druga imovina		2.521	3.131
Ukupno		3.811	4.228

Druga imovina iznosi 2.521 hiljada BAM (2021: 3.130 hiljada BAM) i uključuje iznos od 1.378 hiljada BAM koji se odnosi na izlaz gotovine iz ATM nakon vremena presjeka (2021: 1.404 hiljada BAM), te se privremeno priznaje u sklopu Ostale imovine. Navedene ATM transakcije u iznosu od 1.378 hiljada BAM se odnose:

- 778 hiljada BAM na klijente Banke koji su u momentu transakcije imali dovoljno sredstava na depozitnom računu,
- 154 hiljada BAM na klijente Banke koji bi u momentu transakcije koristili odobreno prekoračenje,
- 446 hiljada BAM na klijente drugih banaka.

(46) Imovina namijenjena prodaji

U prethodnom izvještajnom periodu, ova pozicija uključivala je nekretnine koje su bile dio projekta prodaje. U toku 2022. godine Banka je reklassificirala preostalu imovinu u Investicione nekretnine.

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Nekretnine, postrojenja i oprema		0	399
Ukupno		0	399

(47) Finansijske obaveze za trgovanje

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Derivati		0	13
Ukupno		0	13

(48) Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Depoziti i primljeni krediti		791.384	764.802
Depoziti banaka		15.969	313
Depoziti klijenata		752.896	729.119
Obaveze po kreditima		22.519	35.370
Ostale finansijske obaveze od čega obaveze po lizingu		8.698	15.827
		1.872	1.157
Ukupno		800.082	780.629

48.1. Depoziti banaka

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Tekući računi / A'vista depoziti		200	313
Oročeni depoziti		15.769	0
Ukupno		15.969	313

48.2. Depoziti klijenata

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Tekući računi / a'vista depoziti		431.096	414.597
Centralne vlade		26.059	85.276
Druge finansijske institucije		7.453	3.464
Nefinansijska društva		173.944	123.948
Domaćinstva		223.640	201.909
Oročeni depoziti		321.800	314.522
Centralne vlade		5.508	0
Druge finansijske institucije		55.092	60.161
Nefinansijska društva		16.380	13.646
Domaćinstva		244.820	240.715
Ukupno		752.896	729.119

48.3. Obaveze po kreditima

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Banke		4.805	9.304
Ostale finansijske institucije		17.714	26.066
Ukupno		22.519	35.370

Pregled po klijentu se može prikazati u sljedećoj tabeli:

	Kamatne stope u %	31.12.2022	31.12.2021
EBRD	od 3,0 - 3,5	4.805	9.304
EFSE	5,1	1.743	5.222
Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske	od 0,5 - 1,0	6.494	7.992
Fond stanovanja Republike Srpske	od 0,8 - 1,8	8.754	11.036
Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske	od 1,0 - 2,3	723	1.816
Total		22.519	35.370

EBRD (European Bank for Reconstruction and Development - Evropska banka za obnovu i razvoj) je plasirala dugoročni kredit Banci za nemajensko finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća na dugi rok. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/-procenntni poen, uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu, u skladu sa Ugovorom o finansiranju. Kompanije koje se finansiraju iz ovih izvora su u obavezi poštovanja propisanih ekoloških i socijalnih normi definisanih zakonima BiH/RS.

EFSE (European Fond for Southeast Europe - Evropski fond za jugoistočnu Evropu) je plasirao dugoročni kredit Banci za nemajensko finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća na dugi rok. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/- procenntni poen, uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu, u skladu sa Ugovorom o finansiranju. Kompanije koje se finansiraju iz ovih izvora su u obavezi poštovanja propisanih ekoloških i socijalnih normi definisanih zakonima BiH/RS.

Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske, Banja Luka plasirao je kredit Banci za finansiranje projekata razvoja. Otplata ovih kredita vrši se u skladu sa programima otplate kredita krajnjih korisnika. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/- procentni poen uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu u skladu sa Okvirnim ugovorom gdje su definisani kriterijumi za utvrđivanje visine kamatnih stopa po kreditnim linijama Investiciono razvojne banke Republike Srpske (IRB RS a.d.) Banja Luka.

Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske - koji pruža pomoć u projektima razvoja u istočnom dijelu Republike Srpske, plasirao je kredit Banci. Otplata ovih kredita vrši se u skladu sa programima otplate kredita krajnjih korisnika. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/- procentni poen uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu u skladu sa Okvirnim ugovorom gdje su definisani kriterijumi za utvrđivanje visine kamatnih stopa po kreditnim linijama Investicione razvojne banke Republike Srpske (IRB RS a.d.) Banja Luka.

Fond stanovanja Republike Srpske plasirao sredstva iz kreditne linije za stambene kredite koji se koriste za kupovinu, izgradnju rekonstrukciju i proširenje stambene jedinice. Otplata kredita se vrši u skladu sa programima otplate kredita krajnjih korisnika. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/- procentni poen, uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu, u skladu sa Okvirnim ugovorom gdje su definisani kriterijumi za utvrđivanje visine kamatnih stopa po kreditnim linijama Investicione razvojne banke Republike Srpske (IRB RS a.d.) Banja Luka.

Usklađivanje kretanja obaveza po primljenim kreditima i novčаниh tokova iz finansijskih aktivnosti može se prikazati kako slijedi:

	(000) BAM	2022	2021
Promjena novčanih tokova iz finansijskih aktivnosti			
Stanje 01.januara		35.370	47.174
Povećanje uzetih pozajmica		0	0
Smanjenje uzetih pozajmica		-12.817	-11.757
Plaćena kamata		-551	-808
Ukupno promjena novčanih tokova iz finansijskih aktivnosti		22.002	34.609
Ostale promjene vezane za obaveze			
Rashod kamate		517	761
Ostale promjene		0	0
Ukupno ostale promjene vezane za obaveze		517	761
Stanje 31.decembra		22.519	35.370

(49) Rezervisanja

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Rezervisanja za sudske sporove		332	980
Potencijalne obaveze i date garancije		1.110	1.449
Rezervisanja za varijabilna plaćanja		1.595	994
Plaćanja na osnovu akcija izmirene u gotovini		92	155
Penzije i druge definisane obaveze nakon prestanka radnog odnosa		309	319
Rezervisanja za restrukturiranja		0	4
Ostala rezervisanja		63	16
Ukupno		3.501	3.917

Stavka "Rezervisanja za sudske sporove" uključuje rezervisanja za pravne sporove povezane s klijentovim tužbama. Nadalje, pod ovom stavkom su iskazane i dodatne obaveze kao što su neriješeni sudski sporovi vezani za kreditno poslovanje prezentovani pod ovom stavkom. Dodatne informacije nisu objelodanjene u skladu s MRS 37.92 kako bi se zaštitila pozicija Banke u ovim sudskim sporovima. Detaljnije informacije u Napomeni (64) Pravni rizik.

Stavka "Rezervisanja za varijabilna plaćanja" uključuje dugoročna i kratkoročna rezervisanja bonusa za ključni menadžment, kao i za zaposlene.

Obračunati iznos rezervisanja za mjere restrukturisna, neriješene sudske sporove, kao i druga rezervisanja na osnovu najboljih procjena očekivanog odliva ekonomski korisnih resursa na datum izvještavanja, uključujući uzimanje u obzir rizika i neizvjesnosti koji se očekuju u kontekstu izvršavanja obaveze. Procjene uzimaju u obzir rizike i neizvjesnosti. Odlivi ekonomski korisnih resursa koji proizlaze iz ovih mjeru očekuju se tokom narednih pet poslovnih godina.

Međutim, treba uzeti u obzir da je, posebno u odnosu na odredbe za pravne zahtjeve, ishod osnovnog postupka u mnogim slučajevima teško predvidjeti, pa bi iz tog razloga konačno vrijeme moglo značajno odstupati od izvorne procjene.

49.1. Rezervisanja - kretanje izloženosti i rezervisanja za potencijalne obaveze i date garancije

	Nivo kred. rizika 1	Nivo kred. rizika 2	Nivo kred. rizika 3	(000) BAM Ukupno
Nominalna vrijednost na dan 01.01.2022	130.796	9.882	1	140.679
Primjene u neto nominalnoj vrijednosti	-2.288	-545	-65	-2.898
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-6.101	6.037	64	0
Otpisi	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	138	-16	0	122
Nominalna vrijednost na dan 31.12.2022	122.545	15.358	0	137.903
	Nivo kred. rizika 1	Nivo kred. rizika 2	Nivo kred. rizika 3	(000) BAM Ukupno
Nominalna vrijednost na dan 01.01.2021	122.343	18.713	23	141.079
Primjene u neto nominalnoj vrijednosti	29.383	-29.308	-427	-352
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-20.882	20.477	405	0
Otpisi	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-48	0	0	-48
Nominalna vrijednost na dan 31.12.2021	130.796	9.882	1	140.679
	Nivo kred. rizika 1	Nivo kred. rizika 2	Nivo kred. rizika 3	(000) BAM Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2022	-1.201	-248	0	-1.449
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	770	-430	0	340
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-1	0	0	-1
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2022	-432	-678	0	-1.110
	Nivo kred. rizika 1	Nivo kred. rizika 2	Nivo kred. rizika 3	(000) BAM Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2021	-1.060	-429	-9	-1.498
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-38	42	45	49
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-103	139	-36	0
Otpisi	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-1.201	-248	0	-1.449

49.2. Rezervisanja - kretanje drugih rezervisanja

	Knjigovo-dstvena vrijednost 01.01.2022.	Povećanje	Upotreba	Smanjenje	Ostale promjene	(000) BAM Knjigovo-dstvena vrijednost 31.12.2022.
Penzije i druge definisane obaveze nakon prestanka radnog odnosa	319	4	-14	0	0	309
Rezervisanje za restrukturiranje	4	0	-4	0	0	0
Rezervisanja za sudske sporove	980	536	-770	-414	0	332
Rezervisanja za varijabilna plaćanja	994	1.734	-1.134	0	1	1.595
Plaćanja na osnovu akcija izmirene u go-tovini	155	0	-61	0	-1	93
Ostala rezervisanja	16	47	0	0	0	63
Ukupno	2.468	2.321	-1.983	-414	0	2.392

	Knjigovo-dstvena vrijednost 01.01.2021.	Povećanje	Upotreba	Smanjenje	Ostale promjene	(000) BAM Knjigovo-dstvena vrijednost 31.12.2021.
Penzije i druge definisane obaveze nakon prestanka radnog odnosa	257	65	-3	0	0	319
Rezervisanje za restrukturiranje	110	0	-106	0	0	4
Rezervisanja za sudske sporove	2.047	298	-553	-812	0	980
Rezervisanja za varijabilna plaćanja	625	1.247	-518	-360	0	994
Plaćanja na osnovu akcija izmirene u go-tovini	0	155	0	0	0	155
Ostala rezervisanja	16	0	0	0	0	16
Ukupno	3.055	1.765	-1.180	-1.172	0	2.468

49.3. Rezervisanja - kretanje rezervisanja za otpremnine

U nastavku je prikazan razvoj sadašnje vrijednosti obaveza koje se odnose na otpremnine. Iz razloga nematerijalnosti, objelodanjivanja su sažeta.

	2022	2021
Sadašnja vrijednost defnisanih planova primanja na 01.januar	319	257
+ Tekući troškovi plana	14	3
+ Doprinosi planu primanja	0	0
+/- Aktuarski dobici/gubici	-10	62
+/- Aktuarski dobici/gubici od promjene demografskih prepostavki	-5	52
+/- Aktuarski dobici/gubici od promjene finansijskih prepostavki	-5	10
+/- Aktuarski dobici/gubici od promjene iskustvenih prepostavki	0	0
- Plaćanja iz plana	-14	-3
+ Prethodni troškovi plana	0	0
+/- poslovne kombinacije i otuđenje	0	0
+/- Ostale promjene	0	0
Sadašnja vrijednost defnisanih planova primanja na 31.decembar	309	319

Zbog niskog iznosa rezervisanja za zaposlene za Banku na dan 31. decembra 2022. godine, dalja objelodanjivanja prema MRS 19 su izostavljena.

(50) Ostale obaveze

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Odgođeni prihod		178	156
Pasivna vremenska razgraničenja		1.763	1.813
Ostale obaveze		1.013	372
Ukupno		2.954	2.341

Pasivna vremenska razgraničenja i druge obaveze uključuju obaveze za usluge koje su pružene, a još nisu plaćene, kao plate i naknade za plate koje još nisu plaćene.

(51) Kapital

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Kapital		160.549	158.020
Akcijski kapital		153.094	153.094
Zakonske rezerve		377	0
Revalorizacione rezerve		69	802
Rezerve fer vrijednosti		-6.156	1.098
Zadržana dobit		13.165	7.537
Ostale rezerve		0	-4.511
Nekontrolisani interes		0	0

Direktni vlasnik Banke je Addiko Bank AG Austria.

Ukupan iznos od 153.094 hiljada BAM (2021: 153.094 hiljada BAM) odgovara u potpunosti uplaćenom akcionarskom kapitalu, koji je podijeljen na 153.094.205 običnih akcija nominalne vrijednosti 1 BAM po akciji, koje su registrovane kod Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci 25. januara 2017. godine rješenjem br. 057-0-Reg-17-000103.

Zakonske rezerve se izdvajaju iz neto dobiti u iznosu od najmanje 5% dobiti sve dok ne dostigne iznos koji ne može biti manji od 10% osnovnog kapitala.

Revalorizacione rezerve uključuju rezultate mjerena - nakon uzimanja u obzir odloženih poreza - za materijalnu i nematerijalnu imovinu mjerenu po modelu fer vrijednosti.

Rezerve fer vrijednosti uključuju rezultate mjerena - nakon uzimanja u obzir odloženih poreza - za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Zadržana dobit predstavlja preneseni akumulirani neto dobitak.

Banka je zabilježila dobitak u iznosu od 12.635 hiljada BAM u finansijskoj 2022. godini

(52) Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima prema MRS 7 predstavlja promjene u novcu i novčanim ekvivalentima Banke uslijed novčanih tokova od poslovnih, investicijskih i finansijskih aktivnosti.

Novčani tok od poslovnih aktivnosti Banke sadrži prilive i odlive vezane za kredite i potraživanja od banaka i klijenata i obaveza prema bankama i klijentima.

Novčani tok od investicionih aktivnosti uključuje prilive i odlive gotovine po osnovu hartija od vrijednosti, nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme.

Novac i novčani ekvivalenti uključuju novac u blagajni, novac na računima u centralnim bankama koji dospijevaju na svakodnevnoj osnovi i depozite koji dospijevaju na svakodnevnoj osnovi.

Izvještavanje po segmentima

Izvještavanje po segmentima Banke baziran je na MSFI 8 Poslovni segmenti, i zasniva se na upravljačkom principu. U skladu s tim, podaci po segmentima su pripremljeni na osnovu internog izvještavanja menadžmenta. Poslovna segmentacija je podijeljena na Potrošački i SME segment, koji su i fokus segmenti Banke i na segmente koji nisu u fokusu, a to su Velika preduzeća, Javna preduzeća i portfolio stambenih i hipotekarnih kredita. Da bi se izvršila procjena rezultata predmetnih segmenata, Uprava kao primarni metod utvrđivanja poslovog uspjeha koristi Izvještaj o dobitku ili gubitku naveden u nastavku, kao i iznos bruto kamatonosnih kredita, obim depozita i pripadajuće KPI-jeve. U Izvještaju o dobitku ili gubitku izvještaja po segmentima, dobit od kamata i rashod od kamata su navedeni u neto iznosu na poziciji neto prihod od kamata, što odražava prezentaciju internog izvještavanja, te je osnova za daljnje upravljanje Bankom od strane Uprave.

Računovodstvene politike poslovnih segmenata su iste onima opisanim u značajnim računovodstvenim politikama. Banka vrši procjenu poslovog uspjeha svakog segmenta na osnovu a) poslovog rezultata prije poreza b) iznosa bruto kamatonosnih kredita i c.) obima depozita kao najvažnijih stavki koje uprava uzima u razmatranje kod ocjene rezultata predmetnih segmenata.

Segmentacija poslovanja

Izvještavanje po segmentima obuhvata sljedećih pet poslovnih segmenata:

Potrošači: Potrošački segment Banke opslužuje više od sto hiljada klijenata, što uključuje stanovništvo (bez hipotekarnih i stambenih kredita) putem mreže od 28 poslovnica i najsavremenijih digitalnih kanala.

Mala i srednja preduzeća: Banka nudi kompletan paket proizvoda za oko 3,5 hiljada aktivnih klijenata malih i srednjih preduzeća (društva s godišnjim bruto prihodom do 97.791 hiljada BAM). Mala i srednja preduzeća su glavni strateški segment Banke, gdje Banka cilja na realni sektor s obrtnim kapitalom, investicionim kreditima i jakim fokusom na dokumentarno poslovanje.

Hipotekarni: Portfolio stambenih i hipotekarnih kredita.

Velika preduzeća: Ovaj segment obuhvata pravne subjekte i preuzetnike s godišnjim bruto prihodom većim od 97.791 hiljada BAM. Banka pruža usluge domaćim i stranim kompanijama preko centralizovanih i specijalizovanih lokalnih timova.

Javna preduzeća: Posao javnog finansiranja orientisan je na učešće na javnim tenderima za potrebe finansiranja ključnih javnih institucija u zemlji kao što su Ministarstvo finansija, državna preduzeća i lokalne vlade.

Korporativni centar: Ovaj segment se sastoji od poslova Riznice, kao i od stavki centralnih funkcija, kao što su režijski troškovi, operativni troškovi povezani sa projektima, doprinosa jedinstvenom fondu za sanaciju, taksi i drugih bankarskih nameta.

31.12.2022							(000) BAM
	Potrošači	Mala i srednja preduzeća	Hipotečarni krediti	Velika preduzeća	Javna preduzeća	Korporativni centar	Ukupno
Neto bankarski prihod	35.281	10.309	1.266	1.482	55	451	48.844
Neto prihod od kamata	22.271	6.821	1.266	940	-63	479	31.714
Neto prihod od naknada i provizija	13.010	3.488	0	542	118	-28	17.130
Neto rezultat za finansijske instrumente	0	0	0	0	0	-23	-23
Ostali operativni rezultat	0	0	0	0	0	-1.665	-1.665
Operativni prihod	35.281	10.309	1.266	1.482	55	-1.237	47.156
Operativni rashod	-18.489	-4.036	-30	-1.147	-910	-5.620	-30.232
Operativni rezultat prije umanjenja i rezervisanja	16.792	6.273	1.236	335	-855	-6.857	16.924
Ostali rezultat	0	0	0	0	0	120	120
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-4.487	896	568	99	347	-59	-2.636
Rezultat prije poreza	12.305	7.169	1.804	434	-508	-6.796	14.408
Poslovni volumen							
Krediti i potraživanja od čega bruto izloženost prihodujućih kredita klijenata	369.494	176.188	21.762	33.779	3.548	12.374	617.145
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	381.881	183.111	21.768	34.600	3.555	0	624.915
	456.652	120.836	0	93.227	98.099	31.268	800.082
31.12.2021							(000) BAM
	Potrošači	Mala i srednja preduzeća	Hipotečarni krediti	Velika preduzeća	Javna preduzeća	Korporativni centar	Ukupno
Neto bankarski prihod	30.071	8.218	1.741	2.077	368	-656	41.819
Neto prihod od kamata	18.892	5.315	1.741	1.519	250	-638	27.079
Neto prihod od naknada i provizija	11.179	2.903	0	558	118	-18	14.740
Neto rezultat za finansijske instrumente	0	0	0	0	0	508	508
Ostali operativni rezultat	0	0	0	0	0	-475	-475
Operativni prihod	30.071	8.218	1.741	2.077	368	-623	41.852
Operativni rashod	-18.256	-4.065	-61	-1.223	-975	-5.002	-29.582
Operativni rezultat prije umanjenja i rezervisanja	11.815	4.153	1.680	854	-607	-5.625	12.270
Ostali rezultat	0	0	0	0	0	-529	-529
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-2.999	-225	1.470	-450	1.352	256	-596
Rezultat prije poreza	8.816	3.928	3.150	404	745	-5.898	11.145
Poslovni volumen							
Krediti i potraživanja od čega bruto izloženost prihodujućih kredita klijenata	307.816	161.447	30.320	51.744	7.855	8.496	567.678
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	316.950	168.216	28.295	53.460	7.987	0	574.908
	433.209	95.091	0	93.002	128.614	30.713	780.629

Odnos između neto prihoda od naknada i provizija i izvještajnih segmenata može se vidjeti u donjim tabelama:

(000) BAM

31.12.2022	Focus segmenti		Non-focus segmenti		Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošači	Mala i srednja preduzeća	Velika preduzeća	Javna preduzeća		
Računi i paketi	5.149	1.339	128	31	0	6.647
Transakcije	2.113	1.280	170	104	0	3.667
Kartice	3.122	97	1	0	0	3.220
Krediti	1.190	242	5	0	0	1.437
Finansiranje trgovine	4	575	167	4	0	750
Hartije od vrijednosti	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	2.152	0	0	0	0	2.152
Devizne transakcije i dinamička konverzija valuta	2.997	301	87	0	0	3.385
Depoziti	0	24	22	0	0	46
Ostalo	34	4	0	0	0	38
Prihodi od naknada i provizija	16.761	3.862	580	139	0	21.342
Računi i paketi	0	0	0	0	0	0
Transakcije	-416	-254	-34	-21	0	-725
Kartice	-3.084	-98	-1	0	0	-3.183
Hartije od vrijednosti	0	0	0	0	-28	-28
Bankoosiguranje	0	0	0	0	0	0
Podsticaji klijentima	-179	0	0	0	0	-179
Finansiranje trgovine	0	0	0	0	0	0
FX promjene	-61	-7	-1	0	0	-69
Krediti	-1	0	0	0	0	-1
Ostalo	-10	-15	-2	0	0	-27
Rashodi od naknada i provizija	-3.751	-374	-38	-21	-28	-4.212
Neto prihod od naknada i provizija	13.010	3.488	542	118	-28	17.130

¹⁾ Segment potrošača je u potpunosti (100%) doprinio neto prihodu od naknada i provizija segmenta stanovništva

(000) BAM

31.12.2021	Focus segmenti		Non-focus segmenti		Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošači	Mala i srednja preduzeća	Velika preduzeća	Javna preduzeća		
Računi i paketi	4.794	1.100	125	28	0	6.047
Transakcije	1.913	1.177	178	106	0	3.374
Kartice	2.667	40	1	0	0	2.708
Krediti	1.034	109	21	0	0	1.164
Finansiranje trgovine	3	464	263	5	0	735
Hartije od vrijednosti	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	1.660	0	0	0	0	1.660
Devizne transakcije i dinamička konverzija valuta	2.465	374	6	0	0	2.845
Depoziti	0	0	0	0	0	0
Ostalo	30	4	0	0	0	34
Prihodi od naknada i provizija	14.566	3.268	594	139	0	18.567
Računi i paketi	0	0	0	0	0	0
Transakcije	-383	-237	-35	-21	0	-676
Kartice	-2.858	-43	-1	0	0	-2.902
Hartije od vrijednosti	0	0	0	0	-19	-19
Bankoosiguranje	0	0	0	0	0	0
Podsticaji klijentima	-118	0	0	0	0	-118
Finansiranje trgovine	0	0	0	0	0	0
FX promjene	-2	0	0	0	0	-2
Krediti	-3	0	0	0	0	-3
Ostalo	-23	-84	0	0	0	-107
Rashodi od naknada i provizija	-3.387	-364	-36	-21	-19	-3.827
Neto prihod od naknada i provizija	11.179	2.904	558	118	-19	14.740

¹⁾ Segment potrošača je u potpunosti (100%) doprinio neto prihodu od naknada i provizija segmenta stanovništva

Izvještaj o upravljanju rizikom

(53) Kontrola i praćenje rizika

Banka vrši upravljanje i praćenje svojih rizika po svim poslovnim segmentima s ciljem optimiziranja profila rizika/poslovnog uspjeha i garantovanja sposobnosti podnošenja rizika u svakom trenutku, čime se štite povjeriocci Banke. U tom kontekstu, utiče na poslovne i politike svojih učešća putem rada u odborima akcionara i nadzornim odborima. U slučaju učešća, primjenju se kompatibilni procesi kontrole rizika, strategije i metode.

Na postupke kontrole uopšteno u Banci se primjenjuju sljedeća ključna načela:

- Postoje jasno definisani procesi i organizacione strukture za sve vrste rizika, u skladu s kojim se mogu uskladiti svi zadaci, nadležnosti i odgovornosti učesnika.
- Front i back office, kao i jedinice za trgovinu (eng. trading) i rješavanje/praćenje su razdvojene kako bi se spriječio sukob interesa.
- Banka provodi odgovarajuće, uporedive procedure za identifikaciju, analizu, mjerjenje, kombinovanje, kontrolu i praćenje svih vrsta rizika.
- Definišu se odgovarajući limiti i prate za sve vrste materijalnih rizika.

(54) Strategija rizika i Okvirna spremnost na preuzimanje rizika (eng. Risk Appetite Framework (RAF))

Strategija rizika Banke proizilazi iz njene poslovne strategije i opisuje planiranu poslovnu strukturu, strateške razvoje i rast, uzimajući u obzir procese, metode i organizacionu strukturu relevantne za upravljanje faktorima rizika. Kao takva, strategija rizika predstavlja most između poslovne strategije i orijentisanosti na rizik. Ona je i instrument upravljanja na najvišem nivou koji se koristi u svrhu upravljanja rizicima i kao takva pruža okvir za kontrolu, praćenje i ograničavanje rizika svojstvenih bankarskom poslovanju, te osigurava adekvatnost internog kapitala, likvidnosti banke i opštu profitabilnost kroz cijeli ciklus.

Strategija rizika Banke odraz je ključnih pristupa upravljanju rizicima uključenih u poslovnu strategiju banke. Ona se reflektuje u ciljevima Banke koji se odnose na rizike, a koji pružaju podršku sigurnom i održivom rastu i osiguravanju da Banka posluje u skladu s regulatornim.

Banka je uspostavila Okvirnu za apetit za rizik (RAF) kojom se definiše spremnost na preuzimanje rizika Banke i čini dio postupaka razvoja i provođenja poslovne strategije i strategije rizika Banke. Nadalje, njome se određuju rizici koji se preuzimaju u odnosu na njen kapacitet za preuzimanje rizika. Okvirna spremnost na preuzimanje rizika definiše nivo rizika koji je banka spremna prihvati. Kod definisanja tih mjera uzima se u obzir budžet, strategija rizika i Plan oporavka koji daje okvir za odgovarajuće interno upravljanje i nadzor.

(55) Organizacija rizika

Nadležni član Uprave za upravljanje rizicima (eng. Chief Risk Officer - CRO) je odgovoran za osiguravanje odgovarajućih struktura i procesa za upravljanje rizicima. CRO djeluje nezavisno od poslovnih segmenata.

Ključni zadaci upravljanja rizicima su individualno upravljanje rizicima neispunjavanja obaveza druge ugovorne strane, restruktura problematičnih kredita, zatvaranje kredita, kao i kontrola rizika i nadzor neizvršavanja obaveza druge ugovorne strane, tržišnog, poslovnog i rizika likvidnosti, te drugih rizika na nivou portfolija.

U 2022. funkcionalne su sljedeće organizacione jedinice:

Odjel upravljanja rizikom za pravna lica - Banka ima odgovornost za upravljanje kreditnim rizikom za sve segmente klijenata koji su segmentirani kao non-retail (stanovništvo), a uključuje klijente sa segmentacijom Standard, Small, Medium, kao i Large i Public klijente (državne i poddržavne). To uključuje operativnu i stratešku ulogu. Operativno pokriva analizu i odobravanje kreditnih zahtjeva, dok strateški definije politike, procedure, priručnike, smjernice i sve ostale dokumente za gore navedene segmente upravljanja kreditnim rizikom.

Osim navedenih aktivnosti, vrši se posmatranje i praćenje svih klijenata iz nadležnosti za pravna lica, te preduzimanje svih potrebnih mjera za sprečavanje pogoršanja kreditnog rizika i predlaganje mjera za smanjenje, kao i restrukturiranje i praćenje problematičnih NPE kredita do potpunog okončanja naplate. Strateški definije politike, procedure, priručnike, smjernice i druge dokumente za navedene segmente praćenja/monitoringa i restruktura.

Odjel upravljanja rizikom za stanovništvo - njegov cilj je pružiti podršku profitabilnom rastu portfolija, dok se osigurava da je kreditni rizik usklađen s okvirnim budžetom banke. Pokriva izvještavanje o portfoliju i analizu naplate u segmentu stanovništva. Mjesečni sastanci na temu kvaliteta portfolija osiguravaju praćenje razvoja portfolija, identifikaciju problema u ranim fazama i preduzimanje korektivnih radnji. Odjel upravljanja rizikom za stanovništvo je takođe ključni učesnik u odobrenju proizvoda i procesu revizije. On osigurava da je spremnost na preuzimanje rizika kreditnih proizvoda u skladu sa spremnošću Banke na preuzimanje rizika.

Bitan cilj je primjena i kontinuirana optimizacija naplate i procesa, sprečavanje migracije portfolija u više kategorije kašnjenja, kao i smanjenje nekvalitetnih izloženosti u skladu sa strategijom i planiranim budžetom. Upravljanje nekvalitetnim izloženostima za retail segment podrazumijeva proces naplate dugovanja od prvog dana kašnjenja do konačnog oporavka klijenata.

Odjel kontrole rizika - unutar Odjela kontrole rizika organizaciono je locirana kontrolna funkcija upravljanja rizicima. Sastoje se od Tima kontrole finansijskih rizika, Tima kontrole nefinansijskih rizika i dvije ekspert funkcije: Upravljanje podacima i Procjena nekretnina.

Tim kontrole finansijskih rizika - osigurava strategiju rizika, izračun internih kapitalnih zahtjeva (PILAR II perspektiva), testiranje otpornosti na stres te koordinaciju izrade Plana oporavka, definiše pragove, prati pokazatelje rizika i pokreće mjere upravljanja tržišnim i rizikom likvidnosti Banke unutar definisanog kapaciteta za preuzimanje rizika, internih limita i regulatornih ograničenja.

Tim kontrole nefinansijskih rizika definiše strateški smjer okvira upravljanja operativnim rizikom koji uključuje identifikaciju, mjerjenje, upravljanje, praćenje i izvještavanje, dajući mehanizam za diskutovanje i eskaliranje problema što vodi boljem upravljanju rizikom i povećanju institucionalne otpornosti, kreira strateški okvir i upravlja ključnim aspektima informacione bezbjednosti u skladu sa svim ISO standardima relevantnim za upravljanje sistemom bezbjednosti informacija i rizicima, koordinira i podržava procese upravljanja kontinuitetom poslovanja i koordinira i podržava implementaciju procesa eksternalizacije.

Ekspert funkcija za upravljanje podacima je odgovorna za upravljanje podacima i kvalitetom podataka u lokalnom DWH i relevantnim grupnim bazama podataka.

Ekspert funkcija za procjenu nekretnina je odgovorna za izradu procjena, statističkih procjena i kontrolu eksternih procjena nepokretnosti, izradu akcionog plana u vezi sa procjenama, kao i izvještavanje o procjenama kolaterala i imovine banke.

(56) Interne smjernice za upravljanje rizicima

Banka definiše smjernice za standarde upravljanja rizicima kako bi se osiguralo da se svim rizicima pristupa na standar-dizovan način. Te smjernice se redovno prilagođavaju kako bi odražavale organizacione promjene, kao i promjene u regulativi ili dijelovima propisa kao što su postupci, metode i procedure. Godišnje se vrši revizija postojećih smjernica kako bi se utvrdilo da li je potrebno njihovo ažuriranje. Time se postiže usklađenost između aktuelnih i dokumentovanih postupaka.

Banka ima jasno definisane odgovornosti za sve smjernice upravljanja rizicima, uključujući pripremu, reviziju i ažuri-ranje. Usklađenost sa tim smjernicama se postiže putem lica direktno uključenih u postupak upravljanja rizicima. Kon-trolu nezavisnu od samog procesa vrši Interna revizija.

(57) Kreditni rizik

57.1. Definicija

Prema Strategiji i poslovnoj politici i Strategiji upravljanja rizicima, kreditni rizik je najvažniji pokretač rizika u baci. Dijeli na različite podtipove rizika od kojih je rizik druge ugovorne strane (osnovni; eng. Single name risk) najvažniji te zahtjeva poseban tretman.

57.2. Opšti uslovi

Strategija kreditnog rizika pruža konkretne smjernice za organizacione strukture banke u kreditnom poslovanju, kao i metode kontrole rizika, a dopunjena je politikama kao i konkretnim uputstvima.

U skladu s uputstvima nadležnih organa, kako je to definisano od strane Uprave i Nadzornog odbora, odluke o kreditnim plasmanima donosi isključivo Kreditni odbor Banke. Kreditni odbor je stalni odbor Banke i najviše tijelo za donošenje kreditnih odluka.

Ukoliko kreditni zahtjev dovodi do ukupne izloženosti Banke veće od 10% priznatog kapitala prema GoB-u ili do svakog narednog povećanja te izloženosti, potrebno je ishodovati prethodnu saglasnost za zaključivanje pravnog posla od strane Nadzornog odbora odnosno tijela koje Nadzorni odbor imenuje. Konačnu odluku o kreditnom zahtjevu donosi Nadzorni odbor.

57.3. Mjerenje rizika

Banka koristi svoje postupke određivanja rejtinga kako bi se analizirao i ocijenio kreditni rejting svakog dužnika. Klasifikovanje dužnika po kategorijama rejtinga vrši se na osnovu vjerovatnoće neispunjavanja obaveza na osnovu skale sa 25 nivoa.

57.4. Ograničavanje rizika

Upravljanje ukupnim potencijalnim obavezama Banke u odnosu na pojedinačnog klijenta ili grupu povezanih klijenata ("grupa dužnika") zavisi od predmetnog segmenta klijenata i poslovнog područja.

Bilo koji klijent (pravno lice ili fizičko lice) koji ima bilo koju kreditno rizičnu izloženost ili obaveze unutar Banke mora biti povezan s drugim privatnim osobama ili u grupe povezanih klijenata.

Kada je riječ o procjeni/underwriting-u (preuzimanju kreditnog rizika) pojedinačnog klijenta ili GoB-a, koja/i se provodi kroz definisane procjene kreditnog rizika, bilo da je u svrhu novog poslovanja ili pregleda postojećeg, potrebno je razmotriti i analizirati sve vrste veza i uticaja posmatranog klijenta povezanog s jednim ili više drugih klijenata bez obzira imaju li drugi klijenti kreditno rizičnu izloženost u Banci ili ne. Izvori informacija koji se koriste su: detaljne informacije o glavnim kupcima, dobavljačima, vlasničkoj strukturi, upravljačkoj strukturi posmatrane kompanije, novčanim tokovima klijenta i svim ostalim aspektima ekonomske međusobne povezanosti bazirane na kontroli, upravljanju ili vlasništvu, kao i Centralni registar kredita.

Na osnovu spomenute procjene tj. kontrole odnosa i ekonomske zavisnosti, te u skladu s definicijom povezanih klijenata, dva ili više klijenata s izloženošću u Banci tretiraju se kao jedan rizik.

Kako bi se na odgovarajući način procijenio i mitigirao rizik, koji se javlja zbog različitih vrsta poslovanja i izloženosti prema bankama i prilikom investiranja u hartije od vrijednosti, Banka prati i ograničava navedeno prvenstveno kroz sistem uspostavljanja limita, primjenjujući različite kategorije limita u zavisnosti od vrste posla/izloženosti i ugovorne strane. Apliciranje za limite, upravljanje izloženostima, kao i monitoring i izvještavanje, je u nadležnosti relevantnih lokalnih odjela i odbora, ali i Grupnih. U slučaju identifikovanja prekoračenja limita, definisani su procesi eskalacije, pri čemu se definišu i mjere za mitigaciju navedenih rizika.

57.5. Usklađivanje između kategorija finansijskih instrumenata i izloženosti kreditnom riziku

Izloženost kreditnom riziku obuhvata bruto knjigovodstvenu vrijednost (bilans i vanbilans) bez uzimanja u obzir očekivanog kreditnog gubitka, kolateralu, efekata netiranja, te ostalih stavki s ciljem ublažavanja kreditnog rizika. Tržišne vrijednosti se koriste za izračunavanje relevantne izloženosti za vrijednosne papiре, dok se kod kredita koristi metoda amortizovanog troška.

Sve otpisane izloženosti koje nisu otpisane kao dio procesa prodaje imovine ili rješavanja dugovanja se vode vanbilansno, i nastavljaju biti predmetom prinudne naplate.

Prikaz neto izloženosti u Banci u skladu s MSFI 7.35M na dan 31. decembar 2022:

31.12.2022 Finansijski instrumeneti	Prihodujući				Neprihodujući				(000) BAM Ukupno	
	Izloženost	ECL ²⁾	Neto	Izloženost	ECL ²⁾	Neto	Izloženost	ECL ²⁾	Neto	
Novčana sredstva ¹⁾	204.508	-485	204.023	0	0	0	204.508	-485	204.023	
Finansijska imovina za trgovanje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krediti i potraživanja	640.092	-25.923	614.169	31.853	-28.877	2.976	671.945	-54.800	617.145	
od čega: banke	12.433	-59	12.374	0	0	0	12.433	-59	12.374	
od čega: klijenti	627.659	-25.864	601.795	31.853	-28.877	2.976	659.512	-54.741	604.771	
Investicije u hartije od vrijednosti	82.598	-558	82.040	0	0	0	82.598	-558	82.040	
Ukupno bilans	927.198	-26.966	900.232	31.853	-28.877	2.976	959.051	-55.843	903.208	
Vanbilans	137.903	-1.110	136.793	0	0	0	137.903	-1.110	136.793	
Ukupno	1.065.101	-28.076	1.037.025	31.853	-28.877	2.976	1.096.954	-56.953	1.040.001	
Prilagođavanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna izloženost kreditnom riziku	1.065.101	-28.076	1.037.025	31.853	-28.877	2.976	1.096.954	-56.953	1.040.001	

¹⁾ Novčana sredstva ne uključuje gotovinu u blagajni

²⁾ Rezervisanja za kreditne gubitke

Prikaz neto izloženosti u Banci u skladu s MSFI 7.35M na dan 31. decembar 2021:

31.12.2021 Finansijski instrumen-ti	Prihodujići					Neprihodujići					(000) BAM Ukupno
	Izloženost	ECL ²⁾	Neto	Izloženost	ECL ²⁾	Neto	Izloženost	ECL ²⁾	Neto		
Novčana sredstva ¹⁾	213.703	-433	213.270	0	0	0	213.703	-433	213.270		
Finansijska imovina za trgovanje	31	0	31	0	0	0	31	0	31		
Krediti i potraživanja	586.208	-23.412	562.796	42.480	-37.598	4.882	628.688	-61.010	567.678		
od čega: banke	8.531	-35	8.496	0	0	0	8.531	-35	8.496		
od čega: klijenti	577.677	-23.377	554.300	42.480	-37.598	4.882	620.157	-60.975	559.182		
Investicije u har-tije od vrijednosti	88.715	-627	88.088	0	0	0	88.715	-627	88.088		
Ukupno bilans	888.657	-24.472	864.185	42.480	-37.598	4.882	931.137	-62.070	869.067		
Vanbilans	140.678	-1.449	139.229	1	0	1	140.679	-1.449	139.230		
Ukupno	1.029.335	-25.921	1.003.414	42.481	-37.598	4.883	1.071.816	-63.519	1.008.297		
Prilagođavanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Ukupna izloženost kreditnom riziku	1.029.335	-25.921	1.003.414	42.481	-37.598	4.883	1.071.816	-63.519	1.008.297		

¹⁾ Novčana sredstva ne uključuje gotovinu u blagajni

²⁾ Rezervisanja za kreditne gubitke

57.6. Izloženost riziku po kategoriji rejtinga

Na dan 31. decembra 2022 približno 26,4% (2021: 23,9%) izloženosti je klasifikovano u kategoriju rejtinga 1A do 1E. Ova izloženost je uglavnom povezana s potraživanjima od drugih finansijskih institucija, centralnih vlada i fizičkih lica.

Na ukupno kretanje neprihodujuće izloženosti (eng. NPE) u 2022. su uglavnom uticali efekti računovodstvenog otpisa, uplata, nagodbe i naplate. Uzimajući u obzir sve ove efekte, tokom 2022. je ukupna neprihoduća izloženost smanjena za 10.553 hiljada BAM.

U sljedećoj tabeli prikazana je bilansna i vanbilansna izloženost po kategorijama rejtinga i tržišnim segmentima na dan 31. decembar 2022:

31.12.2022	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch	NPE	NR	(000) BAM Ukupno	
Stanovništvo	183.982	128.826	50.165	37.718	24.456	3.235	428.383	
Mala i srednja preduzeća	27.213	115.344	120.937	19.926	1.884	46	285.349	
Non-Focus	30.596	31.629	55.309	15.152	5.450	2	138.139	
od čega Velika preduzeća	0	13.512	29.456	9.500	693	0	53.162	
od čega Hipotekarni krediti	462	18.029	971	2.419	4.757	0	26.638	
od čega Javno finansiranje	30.134	89	24.882	3.233	0	2	58.339	
Korporativni centar ¹⁾	47.917	34.147	163.019	0	0	0	245.083	
Ukupno	289.708	309.947	389.430	72.795	31.791	3.283	1.096.954	

¹⁾ Korporativni centar uključuje finansijske institucije koje uzimaju u obzir izloženost Centralne Banke, depozita i ukupne dužničke vrijednosne papire

U sljedećoj tabeli prikazana je bilansna i vanbilansna izloženost po kategorijama rejtinga i tržišnim segmentima na dan 31. decembar 2021.

	(000) BAM						
31.12.2021	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch	NPE	NR	Ukupno
Stanovništvo	148.609	108.095	40.906	33.551	25.343	4.076	360.580
Mala i srednja preduzeća	14.253	92.577	118.938	35.136	2.138	14	263.056
Non-Focus	35.805	59.355	72.067	12.007	14.863	354	194.451
od čega Velika preduzeća	2.000	36.399	42.838	4.351	0	1	85.589
od čega Hipotekarni krediti	741	22.872	1.600	2.838	14.785	351	43.187
od čega Javno finansiranje	33.064	84	27.629	4.818	78	2	65.675
Korporativni centar ¹⁾	57.047	26.266	170.416	0	0	0	253.729
Ukupno	255.714	286.293	402.327	80.694	42.344	4.444	1.071.816

¹⁾ Korporativni centar uključuje finansijske institucije koje uzimaju u obzir izloženost Centralne Banke, depozita i ukupne dužničke vrijednosne papire

Klasifikacija kreditnih sredstava u kategorije rizika vrši se na osnovu internog rejtinga Banke. U svrhu izvještavanja prema eksternim licima, interne rejting kategorije su grupisane u sljedećih pet rejting kategorija:

- 1A-1E: obuhvata klijente s vrlo malim rizikom, od najbolje do vrlo dobre kreditne sposobnosti;
- 2A-2E: obuhvata klijente od dobre do umjerene kreditne sposobnosti;
- 3A-3E: obuhvata klijente sa srednjim ili visokim kreditnim rizikom;
- Nadgledanje (eng. Watch): obuhvata klijente s vrlo visokim kreditnim rizikom ili one kod kojih je velika mogućnost neizvršavanja obaveza. To uključuje klijente sa kašnjenjem u plaćanju ili neplaćanjem u njihovoj kreditnoj istoriji, ili one sa srednjoročnim poteškoćama u otplati duga;
- NPE (neprihodujuće izloženosti): ispunjen je jedan ili više kriterija u skladu s Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka: kašnjenje u materijalno značajnom iznosu duže od 90 dana, ili banka smatra da dužnik neće u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema banci (eng. Unlikeliness to pay-UTP) (npr. ima velike sumnje u kreditni rejting klijenta, postoje rizične mjere restukturisanja koje vode do problematične izloženosti s odgodom izvršenja, zabilježen je kreditni gubitak ili je pokrenut stečajni postupak).

Na izvještajni datum se mogu identifikovati i izloženosti "Bez rejtinga" a koje se odnose na novoodobrene plasmane koji prvi behavioural rejting dobiju 6 mjeseci nakon odobrenja ili klijente koji su izašli iz statusa "default" i kojima se u narednom mjesecnom ciklusu obračuna dodjeljuje rejting.

Mišljenje o jednom klijentu Banka primjenjuje na sve segmente, uključujući segment stanovništvo. Ako dužnik ne izvršava obaveze po jednom ugovoru, i njegove transakcije koje nisu neprihodujuće se klasificuju kao neprihodujuće. U tabelama u nastavku prikazana je klasifikacija po kategorijama rejtinga i nivou kreditnog rizika.

Krediti i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku:

	(000) BAM			
31.12.2022	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rejting kategorija				
1A-1E	178.997	1.427	0	180.424
2A-2E	204.136	20.058	38	224.232
3A-3E	115.223	42.891	0	158.114
Watch	6.432	55.338	25	61.795
NPE	0	0	31.792	31.792
NR	2.878	277	0	3.155
Bruto knjigovodstvena vrijednost	507.666	119.991	31.855	659.512
Rezervisanja za kreditne gubitke	-4.147	-21.717	-28.877	-54.741
Knjigovodstvena vrijednost	503.519	98.274	2.978	604.771

(000) BAM

31.12.2021	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rejting kategorija				
1A-1E	137.846	4.691	0	142.537
2A-2E	163.047	44.179	0	207.226
3A-3E	104.401	45.254	0	149.655
Watch	4.855	69.101	139	74.095
NPE	0	0	42.343	42.343
NR	3.295	1.006	0	4.301
Bruto knjigovodstvena vrijednost	413.444	164.231	42.482	620.157
Rezervisanja za kreditne gubitke	-5.736	-17.641	-37.598	-60.975
Knjigovodstvena vrijednost	407.708	146.590	4.884	559.182

Krediti i potraživanja od banaka po amortizovanom trošku:

(000) BAM

31.12.2022	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rejting kategorija				
1A-1E	0	0	0	0
2A-2E	11.744	0	0	11.744
3A-3E	689	0	0	689
Watch	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0
NR	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost	12.433	0	0	12.433
Rezervisanja za kreditne gubitke	-59	0	0	-59
Knjigovodstvena vrijednost	12.374	0	0	12.374

(000) BAM

31.12.2021	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rejting kategorija				
1A-1E	6.903	0	0	6.903
2A-2E	0	0	0	0
3A-3E	1.628	0	0	1.628
Watch	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0
NR	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost	8.531	0	0	8.531
Rezervisanja za kreditne gubitke	-35	0	0	-35
Knjigovodstvena vrijednost	8.496	0	0	8.496

Dužničke hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:

				(000) BAM	
	31.12.2022	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E		58.275	0	0	58.275
2A-2E		0	0	0	0
3A-3E		24.323	0	0	24.323
Watch		0	0	0	0
NPE		0	0	0	0
NR		0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost		82.598	0	0	82.598
Rezervisanja za kreditne gubitke		-558	0	0	-558
Knjigovodstvena vrijednost		82.040	0	0	82.040

				(000) BAM	
	31.12.2021	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E		64.531	0	0	64.531
2A-2E		0	0	0	0
3A-3E		24.184	0	0	24.184
Watch		0	0	0	0
NPE		0	0	0	0
NR		0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost		88.715	0	0	88.715
Rezervisanja za kreditne gubitke		-627	0	0	-627
Knjigovodstvena vrijednost		88.088	0	0	88.088

Potencijalne obaveze i date finansijske garancije:

				(000) BAM	
	31.12.2022	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E		31.202	32	0	31.234
2A-2E		51.084	484	0	51.568
3A-3E		39.429	4.546	0	43.975
Watch		703	10.296	0	10.999
NPE		0	0	0	0
NR		127	0	0	127
Bruto knjigovodstvena vrijednost		122.545	15.358	0	137.903
Rezervisanja za kreditne gubitke		-344	-765	0	-1.109
Knjigovodstvena vrijednost		122.201	14.593	0	136.794

				(000) BAM	
	31.12.2021	Nivo kred.rizika 1	Nivo kred.rizika 2	Nivo kred.rizika 3	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E		22.934	133	0	23.067
2A-2E		51.157	1.641	0	52.798
3A-3E		52.856	5.214	0	58.070
Watch		3.705	2.895	0	6.600
NPE		0	0	2	2
NR		142	0	0	142
Bruto knjigovodstvena vrijednost		130.794	9.883	2	140.679
Rezervisanja za kreditne gubitke		-1.113	-336	0	-1.449
Knjigovodstvena vrijednost		129.681	9.547	2	139.230

57.7. Izloženost prema industrijskom sektoru

U nastavku je prikazana bilansna izloženost pravnih lica po industrijskom sektoru na osnovu klasifikacije djelatnosti "NACE Code 2.0".

	(000) BAM	
	Nefinansijske korporacije Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubitak
31.12.2022		
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	5.026	-171
B Vađenje ruda i kamena	5.243	-67
C Prerađivačka industrija	57.772	-1.010
D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	27.722	-2.208
E Snabdjevanje vodom	1.128	-11
F Građevinarstvo	25.904	-874
G Trgovina na veliko i malo	49.558	-1.757
H Prevoz i skladištenje	10.015	-860
I Djelatnost pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane	7.212	-1.419
J Informacije i komunikacije	4.045	-32
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	0	0
L Poslovanje nekretninama	73	-1
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	4.941	-372
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	498	-98
O Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	0	0
P Obrazovanje	11	0
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne njegе	221	-1
R Umjetnost, zabava i rekreacija	3	-1
S Ostale uslužne djelatnosti	50	-5
Krediti i potraživanja	199.422	-8.887

	(000) BAM	
	Nefinansijske korporacije Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubitak
31.12.2021		
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	5.551	-182
B Vađenje ruda i kamena	8.147	-188
C Prerađivačka industrija	63.487	-1.948
D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	31.563	-2.016
E Snabdjevanje vodom	495	-12
F Građevinarstvo	22.591	-960
G Trgovina na veliko i malo	48.161	-2.774
H Prevoz i skladištenje	7.223	-268
I Djelatnost pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane	8.712	-1.339
J Informacije i komunikacije	5.671	-98
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	0	0
L Poslovanje nekretninama	631	-4
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1.966	-126
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	384	-60
O Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	0	0
P Obrazovanje	25	-6
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne njegе	38	0
R Umjetnost, zabava i rekreacija	2	0
S Ostale uslužne djelatnosti	2.768	-48
Krediti i potraživanja	207.415	-10.029

57.8. Prikaz izloženosti prema danima kašnjenja

						(000) BAM
31.12.2022	Bez kašnjenja	- do 30 dana kašnjenja	- od 31 do 60 dana kašnjenja	- od 61 do 90 dana kašnjenja	- preko 90 dana kašnjenja	Ukupno
Stanovništvo	393.062	12.077	2.041	1.096	20.107	428.383
Mala i srednja preduzeća	282.708	1.214	0	31	1.396	285.349
Non-Focus	133.494	1.113	305	44	3.182	138.139
od čega Velika preduzeća	53.162	0	0	0	0	53.162
od čega Hipotekarni krediti	21.993	1.113	305	44	3.182	26.638
od čega Javno finansiranje	58.339	0	0	0	0	58.339
Korporativni centar	245.083	0	0	0	0	245.083
Ukupno	1.054.347	14.405	2.346	1.170	24.686	1.096.954

						(000) BAM
31.12.2021	Bez kašnjenja	- do 30 dana kašnjenja	- od 31 do 60 dana kašnjenja	- od 61 do 90 dana kašnjenja	- preko 90 dana kašnjenja	Ukupno
Stanovništvo	327.169	9.924	2.203	688	20.596	360.580
Mala i srednja preduzeća	261.077	69	990	0	920	263.056
Non-Focus	174.759	5.615	509	48	13.520	194.451
od čega Velika preduzeća	81.238	4.351	0	0	0	85.589
od čega Hipotekarni krediti	27.846	1.264	509	48	13.520	43.187
od čega Javno finansiranje	65.675	0	0	0	0	65.675
Korporativni centar	253.729	0	0	0	0	253.729
Ukupno	1.016.734	15.608	3.702	736	35.036	1.071.816

57.9. Analiza finansijske imovine prema stepenu umanjenju

Neumanjena finansijska imovina u kašnjenju:

	Izloženost	31.12.2022 Kolateral	Izloženost	31.12.2021 Kolateral	(000) BAM
Krediti i potraživanja od klijenata (bilans i vanbilans)					
- kašnjenje do 30 dana	13.700	738	14.504	2.435	
- kašnjenje 31 do 60 dana	1.816	74	2.170	400	
- kašnjenje 61 do 90 dana	1.053	31	601	94	
- kašnjenje 91 do 180 dana	0	0	0	0	
- kašnjenje 181 do 365 dana	0	0	0	0	
- kašnjenje preko 1 godine	0	0	0	0	
Ukupno	16.569	843	17.275	2.929	

Umanjena finansijska imovina:

		(000) BAM
Krediti i potraživanja od klijenata (bilans i vanbilans)		
Izloženost	31.12.2022	31.12.2021
Rezervisanja		
Kolateral		

Odlaganje izvršenja (eng:Forbearance)

Mjere odlaganja izvršenja definišu se kao ustupci prema dužniku koji se suočava ili će se uskoro suočiti s poteškoćama u izvršavanju svojih finansijskih obaveza ("finansijske poteškoće"). Praćenje mjera i rizika odlaganja izvršenja vrše jedinice za operativni rizik nadležne za Korporacijski centar i Stanovništvo. Pored toga, mjere odlaganja izvršenja predstavljaju okidač za vršenje testova umanjenja vrijednosti u skladu s MSFI zahtjevima.

Sljedeće tabele daju prikaz statusa odlaganja izvršenja u Banci tokom finansijske 2022. i 2021. godine:

	1.1.2022	Dodaci imovini kod koje su produžene mjere odlaganja izvršenja (+)	Imovina koja se više ne može smatrati imovinom s odlaganjem izvršenja (-)	Promjene zbog MSFI 5 (+/-)	Krediti i kursne razlike(+/-)	ostale promjene (+/-)	(000) BAM 31.12.2022
--	----------	--	---	----------------------------	-------------------------------	-----------------------	----------------------

Centralne vlade Nefinansijska društva Domaćinstva	2.879 11.276 8.731	0 0 803	-2.879 -4.677 -3.009	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 6.599 6.525
Krediti i potraživanja	22.886	803	-10.565	0	0	0	13.124

	1.1.2021	Dodaci imovini kod koje su produžene mjere odlaganja izvršenja (+)	Imovina koja se više ne može smatrati imovinom s odlaganjem izvršenja (-)	Promjene zbog MSFI 5 (+/-)	Krediti i kursne razlike(+/-)	ostale promjene (+/-)	(000) BAM 31.12.2021
Centralne vlade Nefinansijska društva Domaćinstva	3.349 846 4.624	0 11.169 5.142	-470 -739 -1.035	0 0 0	0 0 0	0 0 0	2.879 11.276 8.731
Krediti i potraživanja	8.819	16.311	-2.244	0	0	0	22.886

Stanje izloženosti u status odlaganja izvršenja, mogu se prikazati kako slijedi za 2022 i 2021. godinu:

2022	Krajnji saldo 31.12.2022	Bez kašnjenja u plaćanju i bez umanjenja vrijednosti	Kašnjenje u plaćanju ali bez umanjenja vrijednost (> 0 dana)	Umanjenje vrijednosti	Prihod od kamata priznat u vezi sa imovinom sa odgodom izvršenja (+)	(000) BAM
Centralne vlade	0	0	0	0	0	0
Nefinansijska društva	6.599	6.585	0	14	349	349
Domaćinstva	6.525	3.276	619	2.630	233	233
Krediti i potraživanja	13.124	9.861	619	2.644	582	

2021	Krajnji saldo 31.12.2021	Bez kašnjenja u plaćanju i bez umanjenja vrijednosti	Kašnjenje u plaćanju ali bez umanjenja vrijednost (> 0 dana)	Umanjenje vrijednosti	Prihod od kamata priznat u vezi sa imovinom sa odgodom izvršenja (+)	(000) BAM
Centralne vlade	2.879	0	2.879	0	1	1
Nefinansijska društva	11.276	11.073	0	203	362	362
Domaćinstva	8.731	4.109	1.320	3.302	328	328
Krediti i potraživanja	22.886	15.182	4.199	3.505	691	

U sljedećoj tabeli prikazana je raspodjela kolaterala za izloženost po osnovu odlaganja izvršenja za 2022:

(000) BAM

	Interni vrijednost kolaterala (ICV) u odnosu na imovinu s odlaganjem izvršenja	od čega CRE	od čega RRE	od čega finansijski kolaterall	od čega garancije	od čega ostalo
Javno finansiranje	0	0	0	0	0	0
Finansijske institucije	0	0	0	0	0	0
Velika preduzeća	0	0	0	0	0	0
Mala i srednja preduzeća	19.482	18.998	96	77	0	0
Stanovništvo	1.839	207	1.633	0	0	0
Ukupno	21.321	19.205	1.729	77	0	0

U sljedećoj tabeli prikazana je raspodjela kolaterala za izloženost po osnovu odlaganja izvršenja za 2021:

(000) BAM

	Interni vrijednost kolaterala (ICV) u odnosu na imovinu s odlaganjem izvršenja	od čega CRE	od čega RRE	od čega finansijski kolaterall	od čega garancije	od čega ostalo
Javno finansiranje	1.949	1.949	0	0	0	0
Finansijske institucije	0	0	0	0	0	0
Velika preduzeća	1.466	1.466	0	0	0	0
Mala i srednja preduzeća	32.783	31.992	282	77	0	432
Stanovništvo	3.107	470	2.637	0	0	0
Ukupno	39.305	35.877	2.919	77	0	432

Knjigovodstvena vrijednost zaliha (uključujući stečenu imovinu)

Tokom finansijske godine 2022., Banka je iskazala knjigovodstvenu vrijednost zaliha (stečenih nekretnina) u iznosu 41 hiljade BAM (2021: u iznosu 121 hiljada BAM). Zalihe (uključujući stečenu materijalnu imovinu) uglavnom se sastoje od kolaterala koje je stekla Banka zbog klijentovog neizvršavanja ugovora o kreditu. To posebno uključuje imovinu iz izuzimanja kolaterala iz bankarskog poslovanja (posebno nekretnine).

Moratorij uslijed COVID-19

Banka je u toku trajanja COVID-19 krize (2020. i 2021. godina) odobravala olakšice klijentima u skladu sa važećim regulatornim odlukama - Odluka o privremenim mjerama bankama za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanim virusnim oboljenjem "COVID-19"

Na dan 31.12.2022. godine nije bilo izloženosti sa aktivnim COVID-19 moratorijem.

Sljedeća tabela prikazuje izloženosti pod moratorijem po tržišnom segmentu za 2021:

(000) BAM

31.12.2021	Izloženost	Performing Očekivani kreditni gubi- tak	Izloženost	Non Performing Očekivani kreditni gubi- tak	Izloženost	Ukupno Očekivani kreditni gubi- tak
Stanovništvo	12.547	-3.287	201	-5	12.748	-3.292
Mala i srednja preduzeća	54.475	-5.599	108	-14	54.583	-5.613
Non-Focus	8.636	-661	1.024	-801	9.660	-1.462
od čega Velika preduzeća	2.350	-314	0	0	2.350	-314
od čega Hipotekarni krediti	2.694	-195	946	-733	3.640	-928
od čega Javno finansiranje	3.592	-152	78	-68	3.670	-220
Korporativni centar	0	0	0	0	0	0
Ukupno	75.658	-9.547	1.333	-820	76.991	-10.367

(58) Kretanje rezervisanja za gubitke

58.1. Metoda obračuna rezervisanja za rizike

Rezervisanja se obračunavaju u skladu s Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 9: Finansijski instrumenti (MSFI 9). Primjenjuju se različiti pristupi u zavisnosti od nivoa kreditnog rizika u koji je raspoređena transakcija. Nivo 1 zahtijeva priznavanje dvanaestomjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka. U slučaju značajnog povećanja kreditnog rizika, rezervisanja za umanjenje vrijednosti moraju biti povećana na iznos očekivanog gubitka tokom vijeka trajanja (Nivo 2). U slučaju objektivne indikacije umanjenja vrijednosti (NPE, Nivo 3), priznaje se očekivani kreditni gubitak tokom vijeka trajanja.

Za neprihodujuće izloženosti (Nivo 3) relevantna su dva pristupa, kolektivna procjena na osnovu parametara rizika za male izloženosti i individualna ekspertska procjena novčanog toka za veće izloženosti.

Za dio neprihodujućeg portfolija gdje je izloženost pri neispunjenu obaveza (eng. EAD) na nivou grupe dužnika ispod određenog praga značajnosti specifičnog za zemlju, obračun rezervisanja za gubitke zbog umanjenja vrijednosti vrši se kao kolektivna procjena (pristup na osnovu pravila). Kolektivna procjena vrši se na osnovu procjene/projekcije glavnih parametara povrata za grupe portfolija (izloženosti koje pokazuju slične karakteristike u odnosu na profil kreditnog rizika i potencijal povrata).

Individualna procjena, ili obračun konkretnih rezervisanja za rizike na osnovu pojedinačne procjene gubitaka zbog umanjenja vrijednosti uzima u obzir da je odnosna kreditna izloženost predmet posebne analize u skladu s propisima koji se odnose na obračun rezervisanja za gubitke zbog umanjenja vrijednosti. U tom obračunu, otplate iz operativnog poslovanja društva (primarni novčani tokovi) i iz korištenja kolateralna i garancija (sekundarni novčani tokovi) uzimaju se u obzir. U zavisnosti od prepostavljenog scenarija povrata (restrukturiranje, izmirenje, prodaja duga, sudski postupak i/ili sticanje kolateralna), očekivane otplate se procjenjuju pojedinačno u smislu vrste, iznosa i vremena, temeljne pretpostavke se dokumentuju i obrazlažu u zavisnosti od slučaja, a očekivani novčani tokovi diskontovani na neto saštošnju vrijednost odbijaju se od preostale trenutne izloženosti. Za obračun povrata novčanih tokova iz potencijalnog sticanja raspoloživih kolateralna (prvenstveno nekretnine), Banka zasniva svoje pretpostavke na tržišnoj vrijednosti kolateralna, koja se godišnje ažurira. Korektivni faktori primjenjeni na tržišnu vrijednost dodjeljuju se pojedinačno prema slučaju, u zavisnosti od utvrđene iskoristivosti i na osnovu različitih faktora kao što su konkretne ponude ili prodaja sličnih kolateralna, tržišna likvidnost, lokacija, period korištenja i pravna situacija odnosne nekretnine.

Model vremenskih serija (prema istoj metodologiji koja je korištena u pripremi finansijskih izvještaja za prethodnu godinu) produžen je uzimajući u obzir najnovije dostupne informacije. Provedena je kvalitativna procjena kako bi se osiguralo da primjenjeni statistički modeli budu ekonomski opravdani.

Rezervisanja za kreditni rizik uključuju i očekivanja budućih ekonomskih okolnosti („forward-looking“) u skladu sa MSFI9 standardom i lokalnom regulativom. Za ove potrebe Banka koristi predviđanja Bečkog instituta za međunarodne ekonomske studije (wiiw). U nastavku dajemo prikaz ključnih stavki iz aktuelenog izvještaja "Analiza makro i finansijskih scenarija za zemlje u kojima Addiko posluje" iz novembra 2022. godine koji je Bečki institut radio za potrebe Addiko grupacije.

Sljedeća tabela daje prikaz ostvarenih i prognoziranih ključnih makroekonomskih parametara za period 2020-2027 za Bosnu i Hercegovinu.

Makroekonomski parametar	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
BDP%, godišnja stopa rasta	-3,10	7,50	2,10	1,90	2,40	2,90	2,90	2,90
Nezaposlenost %	15,90	17,40	16,40	16,10	15,70	15,00	14,50	14,50
Inflacija, % godišnja stopa	-1,10	2,00	13,00	6,00	2,00	3,00	2,50	2,10
Budžetski balans % od BDP	-5,30	-0,30	-1,00	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00
Vanjska trgovina % od BDP	-3,30	-2,40	-3,20	-3,10	-2,70	-2,80	-2,80	-3,10

Uopšteno govoreći, prošlu godinu obilježio je nagli oporavak privreda u kojima Addiko posluje. Ovaj oporavak odražava rastuće globalno ekonomsko raspoloženje nakon oporavka nakon COVID-a, iako su posljedice povezane sa COVID-om i dalje vidljivi u nekim industrijskim sektorima. Ovaj uglavnom pozitivan razvoj događaja je djelimično poništen ratom u Ukrajini i zapadnim sankcijama. Iako zemlje u kojima Addiko posluje nisu direktno izložene zoni sukoba, inflacija je svuda visoka, a ekonomsko raspoloženje naglo opada. Iz tog razloga, glavni pokretač ekonomске neizvjesnosti u narednom periodu biće vezan upravo za dalji tok sukoba u Ukrajini i zapadnih sankcija prema Rusiji. Imajući u vidu navedeno vjerovatnoće scenarija koje se koriste za dodjeljivanje pondera određenom scenariju prilagođene u korist negativnog scenarija kao što je prikazano u tabeli ispod.

Vjerovatnoće scenarija ¹	Osnovni scenario	Optimistični scenario	Pesimistični scenario
Izvještaj o predviđanjima za oktobar 2021.	55%	10%	35%
Izvještaj o predviđanjima za oktobar 2022.	45%	5%	50%

¹ wiwi kalibriše i negativan scenario koji odražava ekstremnu ozbiljnost kalibriranih šokova, koji se koristi u svrhe statičkog i dinamičkog testiranja stresa. Ovom tipu scenarija nije pripisana vjerovatnoća, jer se smatra veoma malo vjerovatnim, ali mogućim.

Prilikom definisanja svakog od scenarija polazi se od dva narativa: ekonomskog narativa i narativa klimatskih promjena. Ekonomski narativ se odnosi na pretpostavke o ekonomskim i političkim kretanjima u budućnosti.

U ovom izvještaju, najvažnije pretpostavke se svode na tri glavne tačke:

- dužina i intenzitet ratovanja između Rusije i Ukrajine,
- promjene cijena na svjetskim tržištima roba,
- prosječna temperatura zimske sezone u Evropi i pridržavanje mjere potrošnje gasa u EU.

Narativ o klimatskim promjenama je novi odjeljak koji daje opis kako će efekti klimatskih promjena uticati na ekonomije tokom horizonta prognoze. Narativ ovih pretpostavki fokusira se na posljedice političkih akcija - u slučaju da se svjetski lideri slože oko politike klimatskih promjena - ili na posljedice nedjelovanja koje se materijaliziraju kroz povećanu vjerovatnoću prirodnih katastrofa i gubitaka produktivnosti zbog porasta temperature.

Osnovne pretpostavke svakog od scenarija:

- Osnovni (baseline) scenario: Prva polovina 2022. godine bila je bolja nego što se očekivalo u pogledu BDP-a, zbog čega se rast za cijelu 2022. godinu revidira naviše za većinu zemalja. Ali inflacija je takođe bila veća i već ugrožava realne prihode. Mogu se identifikovati tri glavna generatora krize u narednom periodu. Prvi generator biće inflacija, kroz smanjenje realnih prihoda i eroziju povjerenja potrošača i preduzeća. Drugi generator biće restriktivna monetarna i fiskalna politika. Pored toga, dolazi i energetska kriza, koja ne bi trebalo da ima velike direktnе posledice na balkanske zemlje u kojima Addiko posluje, ali može imati indirektnе efekte, kroz smanjenje izvoza u Njemačku i EU. Sve u svemu, rast za 2023. će biti niži nego što se ranije očekivalo, a inflacija znatno veća. Inflacija je svuda dvocifrena, i dalje raste. Uopšteno govoreći, svuda je pokreću tri kategorije: hrana, stanovanje (komunalne usluge, tj. struja, električna energija, grijanje itd.) i transport (gorivo). Kada se izuzme ove tri kategorije, bazna inflacija je svuda i dalje jednocifrena, ali iznad 5%, što znači da su se inflatori pritisci prelili na druga dobra i usluge, ali ne previše. Realne plate počinju da opadaju skoro svuda u regionu, a to će biti ozbiljna kočnica za privrede u narednim mjesecima. To će smanjiti potrošnju domaćinstava, glavni pokretač rasta u prvoj polovini godine. Akumulirana štednja može pomoći neko vrijeme, ali ako se pokaže da je inflacija uporna i ako nominalne plate ne rastu u skladu s tim, onda je samo pitanje vremena kada će i potrošnja domaćinstava opasti. Rastuća inflacija smanjila je povjerenje potrošača na nivoj koji nisu viđeni čak ni na početku pandemije. Kako će inflacija vjerovatno ostati blizu ili iznad sadašnjeg nivoa neko vrijeme, povjerenje potrošača će vjerovatno nastaviti da opada i u narednim mjesecima. Ovo će biti još jedan kanal koji će težiti smanjenju potrošnje, zajedno sa padom realnih prihoda. Povećanje kamatnih stopa od strane centralnih banaka će biti problematično i za region, jer će povećati kamatne stope komercijalnih banaka i troškove državnog zaduživanja. Energetska kriza ne bi trebala imati jake direktnе efekte na region budući da je zavisnost od gase svuda mala. Većina zemalja takođe ne uvozi puno električne energije, a neke čak i izvoze dosta, što znači da bi mogle imati koristi od sadašnjih visokih cijena struje. Ali bi moglo doći do nekih indirektnih efekata, kroz smanjenu potražnju iz Njemačke, ako Njemačka uđe u recesiju, što se u ovom trenutku čini vrlo vjerovatnim. Politički rizici u regionu ostaju na istom nivou.

Sve u svemu, 2022. će pokazati pozitivan rast zahvaljujući dobrim rezultatima u prvoj polovini godine, ali će 2023. zabilježiti samo blagi nominalni rast. Pitanja snabdijevanja energijom u EU i pooštravanje monetarne politike glavnih centralnih banaka već imaju veliki utjecaj na ekonomsko raspoloženje i aktivnost. Ovi efekti će se intenzivirati u Q4 2022. i Q1 2023. gdje očekujemo da će privreda EU ući u recesiju. Pitanja vezana za klimatske promjene su uglavnom dugoročne prirode za region.

- Optimistični scenario: Vjerovatnoća za ovaj scenario postavljena je na vrlo nizak nivo (5%) iz dva glavna razloga. Prvo, pretpostavlja trenutno jačanje ambicija u pogledu gasova staklene bašte i implementaciju tih politika od strane najvećih emitera CO₂. Drugo, scenario takođe pretpostavlja da se rat u Ukrajini završava u četvrtom kvartalu 2023. Ovo, međutim, ne izgleda kao uvjerljiv ishod. Pozitivan scenario pretpostavlja da se aktivni rat između Rusije i Ukrajine završi u četvrtom kvartalu 2023. praćen dugim političkim pregovorima uz postepeno ublažavanje ograničenja isporuke osnovnih dobara. Mogućnost ponovnog otvaranja trgovačkih puteva ublažava pritisak sa tržišta hrane i metala, stavljući pritisak na smanjenje cijena na odgovarajuća tržišta. Temperature u sezoni 2022-2023 su iznad prosječnih vrijednosti, a zemlje članice EU uspijevaju smanjiti potrošnju plina, a da ne izazovu veće poremećaje na globalnom energetskom tržištu. Kina počinje tretirati COVID kao endemski virus i ukida ograničenja mobilnosti u glavnim proizvodnim područjima. Globalne cijene roba se stabilizuju do Q1 2023. uz pozitivne vijesti iz Kine i Evrope, a efekti pooštravanja politike centralne banke postaju vidljivi u Q4 2022. Kreditni rizici se ne materijalizuju, tržišta u razvoju uživaju u povećanim tokovima kapitala i apreciranim deviznim kursevima u odnosu na EUR.
- Pesimistični scenario: Vjerovatnoća za ovaj scenario je sada postavljena na 45% kako bi se odrazilo povećanje negativnih rizika za šta postoje tri glavna razloga. Prvo, postoji velika neizvjesnost u vezi s putanjom inflacije u narednim mjesecima. Iako WIIW vjeruje da inflatorični šok dostiže vrhunac 2022 te da će splasnuti 2023, moguće je da bi tempo monetarnog pooštravanja mogao biti prespor da bi uticao na očekivanja. Drugo, volatilnost na energetskim tržištima mogla bi dostići nove vrhunce ako zimska sezona bude hladnija od prosjeka, a isporuke ruskog gasa dožive dodatne poremećaje. Treće, kineske vlasti bi se mogle pridržavati politike zatravanja do drugog kvartala 2023, čime se sprječava da se riješe uska grla u snabdijevanju. Konačno, rat u Ukrajini ima sve veće šanse da se aktivno nastavi do kraja sljedeće godine. Uzimajući u obzir klimatske rizike, vidimo značajnu šansu da globalni lideri ne uspostave koordinaciju u implementaciji klimatskih akcionih programa mimo nacionalno određenih doprinosa. Iako su velike zemlje koje emituju CO₂ dostavile ambiciozne ciljeve, ostaje otvoreno da li će se domaća politika u zemljama u narednim decenijama promijeniti za bezuslovnu podršku politikama klimatskih promjena. Kreditni rizici se materijalizuju na tržištima nekretnina izvan Evropske unije, ali bez nesavladivih negativnih eksternalija na finansijski sistem EU. Tržišta u razvoju suočavaju se s odlivom kapitala, što rezultira povećanjem stope LCY/EUR. Krhki oporavak rezultira sporijim rastom potrošnje, oslobađajući dio postojećih inflatoričnih pritisaka usred stalnih ograničenja ponude.

Sljedeća tabela pokazuje iznos očekivanih kreditnih gubitaka za Nivo kreditnog rizika 1 i Nivo kreditnog rizika 2 po svakom pojedinačnom scenariju te vjerovatnoćom ponderisani očekivani kreditni gubitak (eng. ECL) uz pondere vjerovatnoće od 50% za osnovni, 45% za pesimistični i 5% za optimistični scenario. Konačni očekivani kreditni gubitak se dalje prilagođava prema minimalnoj pokrivenosti propisanoj Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Agencije za bankarstvo Republike Srbije.

	Vjerovatnoćom Ponderisan ECL	Optimistični scenario	Osnovni scenario	Pesimistični scenario	(000) BAM
31.12.2022					
FL sa osiguranjem	358	230	279	461	
FL ostali	15.582	11.926	13.398	18.414	
Model finansijskih institucija	40	11	29	54	
Države	191	59	130	273	
Opštine	6	5	5	6	
Corporate model	6.679	4.942	5.648	8.017	
SCPI	279	151	198	382	
Ukupno (nivo kreditog rizika 1 i 2)	23.135	17.324	19.687	27.607	

	Vjerovatnoćom Ponderisan ECL	Optimistični scenario	Osnovni scenario	(000) BAM Pesimistični scenario
31.12.2021				
FL sa osiguranjem	353	273	333	407
FL ostali	11.571	10.513	11.316	12.274
Model finansijskih institucija	172	48	122	286
Države	18	8	15	26
Opštine	649	442	594	795
Corporate model	9.383	6.806	8.687	11.214
SCPI	56	49	55	61
Ukupno (nivo kreditog rizika 1 i 2)	22.202	18.139	21.122	25.063

58.2. Razvoj rezervisanja za rizike

Glavni pokretači razvoja troška rizika u 2022. bili su: ažuriranje internih PD i LGD modela, uvođenje internog modela za CCF, knjiženje Post model adjustmenta (PMA), primjena regulatorno definisanih LGD stopa te primjena odredbi nove regulatorne odluke-Odluka o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa. Pored navedenog značajan uticaj na iznos očekivanih kreditnih gubitaka imalo je i povoljnije kretanje i dijelu non-performing izloženosti (manji priliv NPL i veći oporavak), te značajno smanjenje izloženosti klasifikovanih u Nivo kreditnog rizika 2.

58.3. Promjene u izračunu rezervisanja za rizike portfolija

Na osnovu stalnog okvira za poboljšanje modela u Banci, ažuriranja internih modela se redovno provode kako bi se osiguralo da se razmotre najnovije dostupne informacije. U 2022. godini izvršeno je ažuriranje PD i LGD modela za sve segmenate. Ažuriranje PD modela je uključivalo produženje vremenskih serija s najnovijim dostupnim podacima koji se koriste za izračun PD-a, kao i korištenje najnovijih dostupnih makroekonomskih podataka koje je obezbijedio Bečki institut za međunarodne ekonomske studije (wiiw). Kod LGD modela, vremenske serije su takođe produžene, te je prvi put razvijen interni LGD model za corporate segment. U 2022. godini prvi put je razvijen i implementiran interni model za CCF faktor koji se odnosi na neiskorištena sredstva po kreditnim linijma, okvirima za finansijsko praćenje te pozajmicama i kreditnim karticama. Pored navedenog izvršena je izmjena i tzv. "stejdžing kriterijuma" (kriterijuma za određivanje nivoa kreditnog rizika) tako je umjesto apsolutnog i relativnog rasta PD-a u odnosu na incijalno odobrenje plasmana, ostavljen samo relativni rast, čime je postignuta dodatna konzervativnost u ovom dijelu.

Navedene izmjene, prevenstveno ažuriranje PD modela rezultirale su značajnim smanjenjem nivoa očekivanih kreditnih gubitaka koji iznosi 6,3 miliona BAM od čega je efekat oslobađanja u iznosu od 3,3 miliona BAM u mjesecu primjene novih modela, te dodatno oslobađanje od 3 miliona BAM nakon isteka tri mjeseca oporavka u skladu sa regulatornim odredbama za transfer iz Nivoa kreditnog rizika 2 u Nivo kreditnog rizika 1. Razlog za dobijanje navedenog rezultata posljedica je prirode makroekonomskog okruženja tokom 2020, 2021 i početka 2022, pri čemu 2021 i početak 2022 odražavaju oporavak ekonomske aktivnosti. Godine 2021. i prvi dio 2022. pri tome, nisu bile ekstremno dobre, godine za privrednu aktivnost, ali u poređenju sa značajnim pogoršanjem makroekonomskih pokazatelja u 2020. može se posmatrati kao izuzetno dobar period.

Dobijeni modeli su razvijeni koristeći svu metodološku opreznost, prateći interne smjernice te su isti validirani i pokazali su adekvatne rezultate.

Ipak, s obzirom na aktuelna makroekonomска dešavanja (Ukrajinska kriza, rast inflacije, najava recesije itd.), značajno oslobađanje rezervisanja nije se smatralo prikladnim te je Banka odlučila da obračuna Post model adjustment (PMA) u iznosu od 1,6 miliona BAM. Navedeni iznos dobijen je kao razlika između iznosa očekivanih kreditnih gubitaka dobijenih korištenjem TTC matrica i iznosa dobijenog korištenjem PIT matrica. Navedeni iznos PMA se svaki mjesec dodaje izračunatom iznosu očekivanih kreditnih gubitaka prema internom modelu.

Banka je prilikom obračuna očekivanih kreditnih gubitaka na obračunski datum 31.12.2022. godine primijenila regulatorno propisane LGD stope (0,45 za izloženosti obezbijedene prihvatljivim kolateralom odnosno 0,75 za izloženosti koje nisu obezbijedene prihvatljivim kolateralom) što je dovelo do povećanja očekivanih kreditnih gubitaka u procijenom iznosu od 5 miliona BAM.

Prilikom obračuna očekivanih kreditnih gubitaka na obračunski datum 31.12.2022. godine, Banka je primijenila odredbe nove regulatorne odluke- Odluka o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa te po tom osnovu proknjižila dodatni iznos očekivanih kreditnih gubitaka od 1,32 miliona BAM.

58.4. Kretanje racia pokrića

Racio pokrića je blago povećan u odnosu na 2021. godinu

Slijedeća tabela pokazuje kretanje NPE i racia pokrića u 2022. i 2021. godini

								(000) BAM
31.12.2022	Izloženost	NPE	Rezerviša-nja	Kolate-ral (NPE)	NPE Racio	NPE Racio (Bilansna izloženost)	Racio pokrivenosti 1	Racio pokrivenosti 3
Stanovništvo	428.383	24.497	22.328	958	5,7%	6,0%	91,1%	95,1%
Mala i srednja preduzeća	285.349	1.883	1.666	300	0,7%	1,0%	88,5%	104,4%
Non-Focus	138.139	5.475	4.883	4.587	4,0%	1,3%	89,2%	173,0%
od čega Velika preduzeća	53.162	694	694	98	1,3%	2,0%	100,0%	114,1%
od čega Hipotekarni krediti	26.638	4.781	4.189	4.489	17,9%	18,0%	87,6%	181,5%
od čega Javno preduzeće	58.339	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Korporativni centar	245.083	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ukupno	1.096.954	31.855	28.877	5.845	2,9%	2,4%	90,7%	109,0%
od čega: kreditna izloženost	809.848	31.855	28.877	5.845	3,9%	4,7%	90,7%	109,0%

								(000) BAM
31.12.2021	Izloženost	NPE	Rezerviša-nja	Kolateral (NPE)	NPE Racio	NPE Racio (Bilansna izloženost)	Racio pokrivenosti 1	Racio pokrivenosti 3
Stanovništvo	360.580	25.481	21.517	1.607	7,1%	7,4%	84,4%	90,7%
Mala i srednja preduzeća	263.056	2.138	1.825	509	0,8%	1,2%	85,4%	109,2%
Non-Focus	194.451	14.862	14.256	12.689	7,6%	9,2%	95,9%	181,3%
od čega Velika preduzeća	85.589	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
od čega Hipotekarni krediti	43.187	14.784	14.188	12.689	34,2%	34,2%	96,0%	181,8%
od čega Javno preduzeće	65.675	78	68	0	0,1%	0,1%	87,2%	87,2%
Korporativni centar	253.729	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ukupno	1.071.816	42.481	37.598	14.805	4,0%	4,6%	88,5%	123,4%
od čega: kreditna izloženost	769.369	42.481	37.598	14.805	5,5%	6,8%	88,5%	123,4%

(59) Mjerenje kolateralala u obliku nekretnina i drugog kolateralala

Na osnovu Politike upravljanja kolateralima i Politike vrednovanje nekretnina u Banci svi kolaterali u obliku nekretnina se redovno prate i njihova vrijednost redovno se ponovo procjenjuje na godišnjem nivou za sve komercijalne nekretnine, a najmanje jednom u tri godine za stambene nekretnine i nekretnine koje su kolateral za NPE.

Procjena svih komercijalnih i stambenih nekretnina vrši se na pojedinačnom nivou ako je tržišna vrijednost veća od 1.956 hiljada BAM za CRE, iznad 782 hiljade BAM za RRE koji se nalazi u Banjaluci i iznad 782 hiljade BAM za ostale RRE. Tržišna vrijednost onih s manjom vrijednošću preispituje se pomoću određenih statističkih metoda i alata.

Interne vrijednosti kolateralala (ICV) prikazane su u tabeli ispod za 31.12.2022. kao i za 31.12.2021.:

	(000) BAM	
Raspodjela kolateralala	31.12.2022	31.12.2021
Izloženost	1.096.954	1.071.816
Interna vrijednost kolateralala (ICV)	388.583	552.355
od čega CRE	282.355	408.504
od čega RRE	84.592	121.411
od čega finansijski kolateral	3.969	9.275
od čega garancije	0	0
od čega drugo	17.667	13.165
Omjer pokrivenosti ICV	35,4%	51,5%

Najveći dio navedenih kolateralala je za kredite i potraživanja (neznatni kolaterali za druge vrste izloženosti). Smanjenjem bruto izloženosti smanjena je i interna vrijednost kolateralala. Prvenstveno ICV stambenih nekretnina datih kao kolaterali za kredite stanovništva je smanjena zbog smanjenja portfolija hipotekarnih kredita za stanovništvo. Pokrivenost kolateralima je takođe smanjena u odnosu na prethodnu godinu.

Zavisno od vrijednosti kolateralala, nekim izloženostima nivoa kreditnog rizika 3 možda neće biti dodijeljeni pojedinačni očekivani kreditni gubitak, ako su očekivani diskontovani novčani tokovi od realizacije kolateralala veći od nepodmirenog iznosa, čak i ako se predviđaju očekivani diskontovani novčani tokovi od realizacije kolateralala koristeći više ekonomskih scenarija.

Međutim, iznos očekivanih kreditnih gubitaka u nivou kreditnog rizika 3 može biti veći od neto izloženosti prikazane u nastavku kada se očekivani diskontovani novčani tokovi od realizacije kolateralala ne određuju pojedinačno već procjenjuju na osnovu portfolio pristupa.

2022	Bruto knjigovo-dstvena vrijednost	Fer vrijednost kolateralala u osnovnom scenaru						Neto izloženost	Očekivani kreditni gubitak
		Obveznice	Garancije	Imovina	Ostalo	Prebija-nje	Višak kolate-rala		
Krediti i potraživanja	31.855	0	0	720	0	0	0	0	31.135 -28.877
Druge finansijske institucije	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nefinansijska društva	2.507	0	0	88	0	0	0	0	2.419 -2.291
Domaćinstva	29.348	0	0	632	0	0	0	0	28.716 -26.586
Obaveze i finansijske garancije	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Date kreditne obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0	0

(000) BAM

2021	Bruto knjigovo-dstvena vrijednost	Fer vrijednost kolaterala u osnovnom scenariju							Neto izloženost	Očekivani kreditni gubitak
		Obveznice	Garancije	Imovina	Ostalo	Prebija-nje	Višak kolate-ra	Ukupan kolate-ral		
Krediti i potraživanja	42.482	0	0	786	0	0	0	0	41.696	-37.598
Druge finansijske institucije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nefinansijska društva	2.082	0	0	161	0	0	0	0	1.921	-1.764
Domaćinstva	40.400	0	0	625	0	0	0	0	39.775	-35.834
Obaveze i finansijske garancije	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Date kreditne obaveze	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0

(60) Tržišni rizik

60.1. Definicija

Tržišni rizici sastoje se od potencijalnih gubitaka koji proizilaze iz promjene u tržišnim cijenama. Banka struktuirala rizike tržišnih cijena prema faktorima rizika u kamatnoj stopi, kreditnoj marži i valuti. Banka posebno naglašava identifikovanje, mjerjenje, analizu i upravljanje tržišnim rizikom. Rizike tržišnih cijena mogu izazvati hartije od vrijednosti (i proizvodi slični hartijama od vrijednosti), novac i devizni proizvodi, derivati, zaštita od rizika deviznog kursa i zaštita od rizika od rezultata, imovina slična vlasničkim instrumentima ili iz upravljanja imovinom i vlasničkim instrumentima/obavezama. Pored tržišnih rizika, mogu nastati i rizici od tržišne likvidnosti ako, u slučaju male tržišne potražnje, banka ne može prodati pozicije namijenjene trgovanim tokom problema sa likvidnošću (ili zbog zahtjeva za kompenzovanjem) u kratkom roku. Za postojeće pozicije, to se uzima u obzir kao dio ograničenja rizika za tržišne rizike.

60.2. Mjerjenje rizika

Banka svakodnevno obračunava i prati tržišni rizik pomoću metoda rizika vrijednosti na osnovu jednodnevног perioda držanja, s nivoom pouzdanosti od 99,0%. VaR mjeri rizika procjenjuje potencijalni gubitak tokom datog perioda držanja HoV za određeni nivo pouzdanosti. VaR metodologija je statistički definisan pristup zasnovan na vjerovatnoći koji uzima u obzir nestabilnost tržišta kao i diverzifikaciju rizika prepoznavanjem kompenzacionih pozicija i korelacije između proizvoda i tržišta. Rizici se mogu konzistentno mjeriti na svim tržištima i proizvodima, a mjere rizika se mogu agregirati kako bi se došlo do jedinstvenog broja rizika. Jednodnevni VaR broj od 99,0% koji koristi banka odražava vjerovatnoću od 99% da dnevni gubitak ne bi trebao premašiti nivo VaR-a iz izvještaja. VaR metodologija koja se koristi za procjenu dnevnih rizika je Monte Carlo simulacija sa 10.000 pokušaja, ili simulacija prema metodi varijanse-kovarijanse. Dok se metod varijanse-kovarijanse koristi za procjenu rizika kamatne stope za aktivnosti netrgovanja, Monte Carlo pristup se koristi za procjenu potencijalnih gubitaka drugih vrsta tržišnog rizika. Banka koristi VaR za evidentiranje potencijalnih gubitaka koji proizlaze iz promjena bezrizičnih stopa, kreditnih marži izdavaoca hartija od vrijednosti, deviznih kurseva i cijena akcija. Sve VaR metode počivaju na pretpostavci eksponencijalno ponderisanih pokretnih prosjeka i korelacija u faktorima tržišnog rizika prikupljenim za istorijski niz od 250 dana.

60.3. Pregled - rizik tržišnih cijena

RIZIK KAMATNE STOPE

Vrijednost izloženosti riziku kamatne stope (uključujući rizik kamatne stope iz knjige trgovanja) za Banku na 31. decembar 2022. godine je 973 hiljada BAM (2021.: 175 hiljada BAM).

Profil kamatne stope za Banku sadrži sve stavke osjetljive na kamatne stope (imovina, obaveze i vanbilansne stavke u knjizi pozicija kojima se ne trguje) koje su ili ugovorno utvrđene, promjenjive ili se zasnivaju na bihevioralnim pretpostavkama. Stohastički novčani tokovi prikazani su korištenjem jedinstvenih standarda i lokalnih modela za transakcije specifične za zemlju. Sve stavke osjetljive na kamate u Izvještaju o dobitku ili gubitku uzete su kao osnova za obračun ekonomске vrijednosti i mjera zasnovanih na prinosu, kao i drugih mjera kamatnog rizika u bankarskoj knjizi (eng. IRRBB), na osnovu stres scenarija i šokova kamatnih stopa. Stavke koje nisu osjetljive na kamate nisu uvrštene u obračun kamatnog rizika, nego su pokrivene u vezi s drugim faktorima rizika, kao što je rizik od učešća.

Regulatorni zahtjevi navode da uticaj koji na ekonomsku vrijednost kapitala (eng. EVE) ima šokove kamatnih stopa za paralelne +/-200 promjene baznih poena krive prinosa u ukupnim vlastitim sredstvima ne može biti veći od 20% osnovnog kapitala.

Promjena u sadašnjoj vrijednosti knjige banke s paralelnim povećanjem krive kamatne stope za 1 bazni bod u svim korpama dospijeća i valutama na 31. decembar 2022. godine iznosi 50 hiljada BAM (cijeli agregatni efekat ove simulacije kamatne stope) - agregatni efekat 2021. godine bio je 52 hiljada BAM.

RIZIK KURSNIH RAZLIKA

Baza podataka za utvrđivanje izloženosti riziku za devizni rizik zasnovana je na podacima iz regulatornog izvještaja kao i pozicijama po osnovu učešća, a sadrži operativne poslovne aktivnosti. Devizni rizik na taj način pokriva cijelokupni devizni rizik Banke. Glavni pokretač rizika kursnih razlika su CHF i USD valute. Ukupno stanje otvorenih valutnih pozicija na 31. decembar 2022. godine je približno 812 hiljada BAM (2021: približno 11.747 hiljada BAM), pri čemu se većina pripisuje EUR valuti. VaR kursnih razlika bio je približno 2 hiljade BAM dnevno na 31. decembar 2022 (2021: 21 hiljada BAM), u intervalu pouzdanosti od 99%. Limit od 31.293 hiljada BAM ispoštovan je na 31. decembar 2022.

Analiza osjetljivosti

Sljedeća tabela sadrži valute prema kojima je Banka imala značajnu izloženost na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine. Evro nije analiziran s obzirom da je kurs BAM fiksno vezan za kurs Evra.

Valuta	Otvorena devizna pozicija 31. decembar 2022	10% povećanje	10% smanjenje	Otvorena devizna pozicija 31. decembar 2021	10% povećanje	10% smanjenje
USD	170	17.0	17.0	-155	15.5	15.5
CHF	18	1.8	1.8	-6	0.6	0.6

Otvorena valutna pozicija predstavlja neto izloženost u stranoj valuti. Analiza izračunava efekat razumno mogućih kretanja valuta u odnosu na BAM i njihov uticaj na dobit ili gubitak, gdje su sve ostale varijable konstantne. Negativne vrijednosti u tabeli iznad odražavaju potencijalno neto smanjenje dobiti, dok pozitivan iznos izražava potencijalno neto povećanje.

RIZIK VLASNIČKIH INSTRUMENATA

Banka ima samo neznatne količine akcija u svom portfoliju. Var za rizik vlasničkih instrumenata u Banci iznosi 0 BAM na 31. decembar 2022. godine (rizičnost vrijednosti na 31. decembar 2021. godine: 0 BAM) s jednodnevnim periodom držanja i nivoom pouzdanosti od 99%.

RIZIK KREDITNE MARŽE

Rizik kreditne marže u Banci iznosi 131 hiljada BAM na 31. decembar 2022. godine s jednodnevnom rizičnosti vrijednosti i nivoom pouzdanosti od 99% (2021: BAM 73 hiljada BAM). Ograničenje od 469 hiljade BAM je ispoštovano na 31. decembar 2022. Najveći faktor uticaja na rizik kreditne marže je držanje rezervi za likvidnost u formi hartija od vrijednosti u Banci. Pored praćenja VaR u odnosu na rizik kreditne marže, Banka prati i rizike koncentracije u portfoliju obveznica - u okviru odnosnih izvještaja o riziku, prate se koncentracije na bankarskom nivou portfolija obveznica, kao i koncentracije obveznica u kategorijama državnih obveznica, finansijskih obveznica i korporacijskih obveznica.

Sljedeća tabela predstavlja pregled iskorištenosti kapitala prema pokazateljima tržišnih rizika

	31.12.2022	31.12.2021	(000) BAM
Rizik kamatne stope (Knjiga trgovanja i knjiga banke)	18.174	3.262	
Rizik kreditne marže	2.450	1.358	
Rizik deviznog kursa	37	55	

Rast ukupne izloženosti tržišnom riziku se može posmatrati uopšteno kao efekat povećane nestabilnosti i volatilnosti na finansijskim tržištima u prvoj polovini 2022. godine, u poređenju sa 2021. godinom. 2022. godinu koju karakterišu neuravnotežena finansijska tržišta što je posljedica rusko-ukrajinskog rata, kao i posljedica krize izazvane pandemijom Covid-19. Povećanje rizika kamatne stope je posljedica povećane nestabilnosti na finansijskim tržištima. Povećan rizik kreditne marže je nastao kao posljedica povećanja portfolija hartija od vrijednosti u 2022. godini i nestabilnosti na tržištima, dok je rizik deviznog kursa manji zbog manje otvorene devizne pozicije.

(61) Rizik likvidnosti

61.1. Definicija

Banka definiše rizik likvidnosti kao rizik od nemogućnosti potpunog ili blagovremenog ispunjenja obaveza dospjelih plaćanja, ili - u slučaju krize likvidnosti - rizik od refinansiranja samo po povećanim tržišnim stopama, ili od mogućnosti prodaje imovine samo po tržišnim cijenama ako je uvršten diskont.

61.2. Opšti zahtjevi

U Banci upravljanje likvidnošću na nivou banke je odgovornost Odjela upravljanja bilansom i riznica, a kontrola je pod Odjelom kontrole rizika.

Banka ima uspostavljeno planiranje hitne likvidnosti u pismenom obliku. Ono navodi procese i kontrolu ili instrumente zaštite od rizika koji su potrebni za sprečavanje neposrednih kriza ili prevazilaženje akutnih kriza. U slučaju krize likvidnosti, glavni prioriteti Banke su strogo održavanje solventnosti i sprečavanje štete po ugled Banke.

61.3. Kontrola rizika

Rezerva za likvidnost osigurava likvidnost Banke u svakom trenutku, čak i tokom kriznih situacija. Ta rezerva za likvidnost podliježe različitim scenarijima opterećenja za održavanje pregleda raspoloživih resursa likvidnosti. Pored toga, Banka održava svoj zaštitni sloj likvidnosti za stresne situacije, koji se sastoji od prihvatljivih hartija od vrijednosti za ECB i hartija od vrijednosti koje se mogu brzo prodati.

Tokom 2022. godine, koeficijent likvidnosne pokrivenosti (LCR) kreće se između svog najnižeg nivoa od 247% u martu 2022. i svog najvišeg nivoa od 484% u novembru 2022. godine.

Ukupan kapacitet likvidnosne pokrivenosti ima sljedeću strukturu

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Kapacitet likvidnosne pokrivenosti			
Novčanice i kovanice	31.238	36.821	
Sredstva kod Centralne banke iznad obavezne rezerve	81.189	91.692	
Visoko kvalitetne obveznice nivoa 1	52.848	55.667	
Ukupno kapacitet likvidnosne pokrivenosti	165.275	184.180	

Kontrola likvidnosti za Banku sprovodi se na lokalnom nivou s jedne strane i na centralnom nivou putem Holdinga s druge strane. Klasifikacije novčanih tokova sastoje se od determinističkih, stohastičkih, prognostičkih podataka (planirane ili budžetske prognoze) i nerelevantnih novčanih tokova na osnovu procjene i izvještavanja o manjku likvidnosti.

Svi nastali nedostaci u unaprijed utvrđenim razredima ročnosti poredi se s potencijalom likvidnosne pokrivenosti - dobro diverzifikovan skup rezervi za likvidnost dostupnih za odgovarajuće upravljanje likvidnošću. Rezerve za likvidnost predmet su redovnog pregleda i, kako je opisano iznad, testiraju se raznim situacijama opterećenja (blage, snažne, teške/preživljavanje) pomoću simulacija.

Osim tekućih aktivnosti strukturalne kontrole, osigurano je poštivanje opštih regulatornih zahtjeva.

61.4. Pregled - likvidnosna situacija

Stanje likvidnosti Banke u 2022. godini bilo je stabilno, dok nisu bile potrebne aktivnosti na tržištu kapitala.

Na 31. decembar 2022. godine, Banka je evidentirala stabilan nivo depozita od oko 171.991 hiljada BAM. Na osnovu predviđenih priliva i odliva, očekuje se stabilno stanje likvidnosti u 2023. godini.

Koncentracija rizika likvidnosti u skladu je s diverzifikacijom finansiranja na osnovu glavnih proizvoda i najvažnijih valuta. Najveće pozicije u finansiranju, osim kapitala, su a-vista i oročeni depoziti. Najvažnija valuta u finansiranju su BAM i EUR. Proizvodi i valute prate se kroz različite vremenske korpe i vremenske okvire.

Uz to, Banka prati uticaj klijenata s velikim obimom poslovanja: deset najvećih depozitara koji se upoređuju sa obimom ukupnih finansijskih obaveza.

U tabelama ispod nalazi se pregled ugovorenih nediskontovanih novčanih tokova po osnovu obaveza Banke:

(000) BAM

31.12.2022	Knjigovodstvena vrijednost	Ugovoreni novčani tok	dnevno dospjeće ili bez dospjeća	do 3 mjeseca	od 3 mjeseca do 1 godine	od 1 do 5 godina	> 5 godina
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	800.082	803.150	511.020	67.987	109.321	111.570	3.252
Depoziti klijenata	752.896	755.193	503.698	48.881	103.936	98.600	78
Depoziti	15.969	15.969	204	15.765	0	0	0
Obaveze po kreditima	22.519	23.290	291	3.185	4.919	11.721	3.174
Ostale finansijske obaveze	8.698	8.698	6.827	156	466	1.249	0
Derivati	0	0	0	0	0	0	0
Potencijalne kreditne obaveze	85.398	85.398	85.398	0	0	0	0
Finansijske garancije	8.778	8.778	8.778	0	0	0	0
Ostale potencijalne obaveze	43.727	43.727	43.727	0	0	0	0
Ukupno	937.985	941.053	648.923	67.987	109.321	111.570	3.252

(000) BAM

31.12.2021	Knjigovodstvena vrijednost	Ugovoreni novčani tok	dnevno dospjeće ili bez dospjeća	do 3 mjeseca	od 3 mjeseca do 1 godine	od 1 do 5 godina	> 5 godina
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	780.629	784.472	494.922	47.810	84.480	150.876	6.384
Depoziti klijenata	729.119	731.697	479.580	44.323	75.786	130.881	1.127
Depoziti banaka	313	313	313	0	0	0	0
Obaveze po kreditima	35.370	36.635	326	3.328	8.503	19.221	5.257
Ostale finansijske obaveze	15.827	15.827	14.703	159	191	774	0
Derivati	13	13	13	0	0	0	0
Potencijalne kreditne obaveze	89.645	89.645	89.645	0	0	0	0
Finansijske garancije	11.362	11.362	11.362	0	0	0	0
Ostale potencijalne obaveze	39.672	39.672	39.672	0	0	0	0
Ukupno	921.321	925.164	635.614	47.810	84.480	150.876	6.384

(62) Operativni rizik

62.1. Definicija

Banka definiše operativni rizik (OpRisk) kao rizik od gubitaka koji proizlaze iz neadekvatnih ili neuspješnih internih procesa, sistema, ljudi ili vanjskih faktora. Ova definicija uključuje pravni rizik, ali isključuje reputacioni rizik i strateški rizik.

62.2. Opšti zahtjevi - Okvir upravljanja operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom (ORM) je u središtu poslovanja banke i integriše prakse upravljanja rizikom u procese, sisteme i kulturu.

Snažan okvir za upravljanje operativnim rizikom koji uključuje identifikovanje, mjerjenje, upravljanje, praćenje i izvještavanje o operativnom riziku pruža mehanizam za pregovaranje i efektivnu eskalaciju pitanja što vodi ka boljem upravljanju rizikom i jačanju institucionalne otpornosti.

Sveobuhvatno prikupljanje podataka, koje podržava okvir, omogućava analizu kompleksnih pitanja i olakšava preduzimanje prilagođenih aktivnosti za ublažavanje rizika.

Upravljanje operativnim rizikom je neprekidan ciklični proces koji uključuje samoprocjenu rizika i kontrole, donošenje odluka o riziku, analizu scenarija i provođenje kontrole rizika, što rezultira prihvatanjem, ublažavanjem ili izbjegavanjem rizika.

62.3. Praćenje rizika

Funkcija upravljanja operativnim rizikom podnosi redovno izvještaje relevantnim odborima (na mjesecnoj osnovi Izvršnom odboru grupe za rizik i na kvartalnoj osnovi Nadzornom odboru, Odboru za reviziju, Odboru za rizike i OpRisk odboru) u cilju obezbjeđivanja pregleda situacije sa aspekta izloženosti operativnom riziku, kako bi se omogućilo adekvatno upravljanje odnosnim rizikom i integriranje upravljanja operativnim rizikom u procese Banke.

62.4. Izloženost i pregled kapitala

Operativni rizik, u svom cikličnom procesu, pokazuje promjene u realizaciji gubitaka koje utiču na upravljanje operativnim rizikom što je vidljivo kroz prikupljanja podataka o gubitku i procese samoprocjene rizika i kontrola, koji su ujedno i dva osnovna alata u upravljanju operativnim rizikom.

Operativni rizik u vezi sa kapitalnim zahtjevom Pillar 1 (Prvi stub) računa se na osnovu Pristupa osnovnog pokazatelja, (eng. BIA), a u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banaka (koristeći relevantni pokazatelj). Model mjerjenja operativnog rizika za ICAAP računa se na isti način kao za Pillar 1 i uključuje pravni rizik te ostale podtipove operativnih rizika za koje se odredi značajnost za potrebe Pillar 2 (Drugog stuba).

(63) Ostali rizici

Sljedeće vrste rizika su pokrivene kapitalom pod „Ostalim rizicima“:

- Reputacijski rizik,
- Makroekonomski rizici/sistemski,
- Poslovni rizik/Strateški rizik,
- Rizik profitabilnosti,
- Rizik usklađenosti/Tegulatorni rizik.

Za materijalne „Ostale rizike“, ekonomski kapital se uzima u obzir pri izračunu kapaciteta za preuzimanje rizika.

Rizici životne sredine, društva i upravljanja (ESG)

ESG rizici obuhvataju sve rizike koji proizilaze iz potencijalnih negativnih uticaja, direktnih ili indirektnih, na životnu sredinu, ljudе i zajednice i uopšteno sve zainteresovane strane, pored onih koji proističu iz korporativnog upravljanja. ESG rizik može uticati na profitabilnost, reputaciju i kreditni kvalitet i može dovesti do pravnih posledica.

Banka se najprije fokusira na upravljanje rizikom životne sredine. Zbog granularnosti i diverzifikacije kreditnog portfolia, ne postoji neposredna materijalna prijetnja kvalitetu Imovine, dok potencijalni uticaj na makroekonomiju znači da će Banka biti uglavnom afektirana putem makroekonomskih kanala prenosa.

Akutni i hronični klimatski i ekološki rizici već utiču na makroekonomске pokazatelje, pri čemu ozbiljnost ovog uticaja u srednjoročnom i dugoročnom periodu u velikoj mjeri zavisi od mjera poduzetih za suzbijanje klimatskih promjena. Iako nije identifikovana nikakva neposredna opasnost za Banku, neizvjesnost ESG rizika zahtijevaju kontinuirano praćenje.

Banka je već identifikovala industrije koje su i mogle bi u budućnosti biti pogodjene klimatskim i ekološkim rizicima, ali na kraju 2022. godine kreditni portfolio ne pokazuje nikakvu koncentraciju u tim industrijama, a mjere se uvode za praćenje i ograničavanje takvih izloženosti.

U okviru operativnog procesa odobravanja kredita, Banka je definisala mjere za prepoznavanje potencijalnog uticaja klimatskog i ekološkog rizika na kvalitet imovine klijenata u pogodenim industrijama. Odgovarajuća procjena je neophodna kako bi se spriječile potencijalne finansijske, pravne ili reputacione posljedice po banku koje bi mogle nastati u slučaju da Banka podržava finansiranje dotične kompanije.

Nakon što se analiziraju gore navedeni aspekti i slučaju da se ta transakcija podržava implementira se/uspostavlja adekvatan sistem ublažavanja i praćenja koji će osigurati kontrolu nad transakcijom.

(64) Pravni rizik

Kako bi naplatila potraživanja po zajmovima, garancijama, akreditivima ili drugim osnovama, Banka ima ukupno 5.040 aktivna pravna spora u ukupnoj vrijednosti od 79.091 hiljada BAM koje vodi Odjel upravljanje rizikom za stanovništvo.

64.1. Pasivni sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2022. godine bilo je 75 otvorenih sudskih postupaka protiv Banke, ukupne nominalne vrijednosti 24.253 hiljada BAM, ne računajući potencijalne zakonske zatezne kamate. Ovaj iznos uključuje 3 tužbena zahtjeva nominalne vrijednosti od 36 hiljada BAM, u vezi kojih su potraživanja već isplaćena u prethodnim periodima, te stoga ne predstavljaju dodatni rizik od gubitaka, ali su u stanju otvorenih sudskih postupaka obzirom da je u toku postupak po pravnom lijeku. Pored toga, ovaj iznos uključuje 10 tužbenih zahtjeva nominalne vrijednosti 1.818 hiljada BAM, koja su, u skladu sa ugovorima o ustupanju potraživanja (Brush), u odgovornosti prijemnika potraživanja s kojima su povezana i ne predstavljaju rizik za Banku. Kako postupci ne predstavljaju rizik za Banku (već isplaćeni ili je rizik prenesen na prijemnika te snošenje rizika nije osporeno od strane prijemnika) isti nisu evidentirani u računovodstvenim evidencijama. Ukupan broj pasivnih sudskih sporova, te ukupna vrijednost spora značajno se smanjila se u 2022. godini.

U 2022. godini Banka nije imala značajnih neplaniranih troškova vezanih za pasivne sudske sporove.

Banka procjenjuje iznos rezervisanja za troškove u vezi sudskih postupaka. Procjena se temelji na procijenjenoj vjero-vatnoći budućih novčanih tokova koji proizlaze iz prošlih zakonskih ili drugih proizašlih obaveza. Banka je za sudske postupke i potraživanja na dan 31. decembar 2022. godine rezervisala sredstva u iznosu od 332 hiljada BAM, što Uprava smatra dovoljnim iznosom za rizike gubitka pasivnih postupaka.

Tokom 2022. godine Banka je nastavila sa pojačanim aktivnostima za rješavanje parnica i upravljanje povezanim pravnim rizikom. Strategije postupanja Banke u sudskim postupcima redovno se uspostavljaju, te je uspostavljeno adekvatno pravno zastupanje i koordinacija odbrane Banke, kao i postupak vansudskog rješavanja sporova, evidentiranje i izvještavanje o parnicama i zahtjevima. To je rezultiralo navedenim i drugim sudskim odlukama u korist Banke, te okončanjem određenih postupaka.

U nastavku je pregled sudskeih sporova sa stanjem na dan 31.12.2022

Vrsta postupka	Broj predmeta	Vrijednost spora	(000) BAM Rezervisanja
Brush - odgovornost trećih lica	10	1.818	0
Naknada štete	10	18.779	0
Sticanje bez osnova	2	76	6
Radni spor	8	63	219
Stara devizna štednja	3	215	65
Utvrđenje	30	3.115	13
Valutna klauzula/marža	12	187	29
Ukupno	75	24.253	332

64.2. Praćenje i formiranje rezervisanja sa sudske sporove

Rezervisanja za sudske sporove koji je svojstven pasivnom sudskom postupku, posebno rizik od gubitka predmeta i povezanih troškova, generalno se izračunavaju u skladu sa važećim međunarodnim računovodstvenim principima. Shodno tome, nije potrebno formiranje rezervisanja ako će Banke vrlo vjerovatno dobiti postupak. Ako je vjerovatnoča uspjeha ispod 50%, rezervisanja se moraju formirati. Odjel pravnih poslova je upoznata sa predmetom i/ili spoljni procjenitelji su odgovorni za procjenu šansi za uspjeh. Ovo poslednje se posebno primjenjuje u slučaju posebno složenih predmeta ili posebno visokih iznosa u sporu. Pored ovih opštih uslova, zakonske odredbe se formiraju i za posebno složene i/ili pravne sporove visokog profila, koji naravno nose veći inherentni pravni rizik.

Pored pravne baze podataka, u kojoj se podaci mogu vidjeti na dnevnom nivou, aktivno se pripremaju redovni izvještaji o lokalnoj pravnoj situaciji i najnovijim dešavanjima u nerješenim pravnim postupcima, kao i ad-hoc izvještaji o novim pravnim sporovima. Rezultirajuća inventarizacija omogućava, u bilo kom trenutku, pregled ukupnog broja nerješenih sudskeih postupaka, kao i pravnog rizika svojstvenog ovim postupcima (mjereno šansama za uspjeh), evidentiranje rezervisanja u odgovarajućem iznosu, efikasno praćenje promjena i donošenje mjera, ako je potrebno.

Dodatne informacije koje zahtjevaju objelodanjivanje

(65) Analiza preostalih dospijeća

Analiza preostalog dospijeća 31.12.2022	dnevno dospijeće	do 3 mjeseca	od 3 mjeseca do 1 godine	od 1 do 5 godina	> 5 godina	do 1 godine	preko 1 godine	(000) BAM
								Ukupno
Novac i novčana sredstva	156.481	78.780	0	0	0	235.261	0	235.261
Finansijska imovina namijenjena trgovanju	0	0	0	0	0	0	0	0
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	82.317	0	0	0	0	82.317	0	82.317
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	20.762	45.973	126.439	287.720	136.251	193.174	423.971	617.145
Materijalna imovina	22.632	0	0	0	0	22.632	0	22.632
Nematerijalna imovina	4.487	0	0	0	0	4.487	0	4.487
Poreska imovina	1.889	0	0	0	0	1.889	0	1.889
Tekuća poreska imovina	0	0	0	0	0	0	0	0
Odložena poreska imovina	1.889	0	0	0	0	1.889	0	1.889
Ostala imovina	3.718	0	0	93	0	3.718	93	3.811
Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno	292.286	124.753	126.439	287.813	136.251	543.478	424.064	967.542
Finansijska obaveze namijenjene trgovanju	0	0	0	0	0	0	0	0
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	511.020	67.222	108.564	110.094	3.182	686.806	113.276	800.082
Rezervisanja	1.760	133	348	1.060	200	2.241	1.260	3.501
Poreske obaveze	456	0	0	0	0	456	0	456
Tekuće poreske obaveze	456	0	0	0	0	456	0	456
Odložene poreske obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostale obaveze	2.878	0	0	76	0	2.878	76	2.954
Ukupno	516.114	67.355	108.912	111.230	3.382	692.381	114.612	806.993
Analiza preostalog dospijeća 31.12.2021	dnevno dospijeće	do 3 mjeseca	od 3 mjeseca do 1 godine	od 1 do 5 godina	> 5 godina	do 1 godine	preko 1 godine	(000) BAM
Novac i novčana sredstva	173.790	76.300	0	0	0	250.090	0	250.090
Finansijska imovina namijenjena trgovanju	31	0	0	0	0	31	0	31
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	88.086	0	0	267	0	88.086	267	88.353
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	11.587	48.506	116.576	259.694	131.315	176.669	391.009	567.678
Materijalna imovina	26.430	0	0	0	0	26.430	0	26.430
Nematerijalna imovina	5.740	0	0	0	0	5.740	0	5.740
Poreska imovina	1.971	0	0	0	0	1.971	0	1.971
Tekuća poreska imovina	439	0	0	0	0	439	0	439
Odložena poreska imovina	1.532	0	0	0	0	1.532	0	1.532
Ostala imovina	4.228	0	0	0	0	4.228	0	4.228
Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji	0	0	399	0	0	399	0	399
Ukupno	311.863	124.806	116.975	259.961	131.315	553.644	391.276	944.920
Finansijska obaveze namijenjene trgovanju	13	0	0	0	0	13	0	13
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	489.719	51.965	83.468	149.225	6.252	625.152	155.477	780.629
Rezervisanja	1.178	95	1.377	995	272	2.650	1.267	3.917
Poreske obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0
Tekuće poreske obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0
Odložene poreske obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostale obaveze	2.287	0	0	54	0	2.287	54	2.341
Ukupno	493.197	52.060	84.845	150.274	6.524	630.102	156.798	786.900

Preostalo dospijeće odnosi se na period između datuma izvještavanja i očekivanog datuma plaćanja za potraživanje ili obavezu. Kada potraživanja ili obaveze dospijevaju u djelomičnim iznosima, preostalo dospijeće prijavljuje se posebno za svaki djelomični iznos. Predstavljena je analiza povrata ili izmirenja do 1 godine nakon datuma izvještavanja i više od 1 godine nakon datuma izvještavanja, kako se traži u MRS 1. Podjela po preostalim dospijećima zasniva se na knjigovodstvenim iznosima uvrštenim u Izvještaj o finansijskom položaju.

(66) Lizing kod kojih je Banka korisnik lizinga

Banka ima u lizingu većinu svojih kancelarija i poslovnica prema različitim ugovorima o lizingu. Banka takođe ima u lizingu opremu i vozila. Većina ugovora o lizingu zaključena je prema uobičajenim uslovima i sadrži klauzule o usklađenosti cijena u skladu s tržišnim uslovima za zakup poslovnih prostora. Ugovori o lizingu se obično prave za dogovorene periode. Opcije produženja i ukidanja ugovora, uključene su u brojne ugovore o zakupu nekretnina i opreme. Nisu nametnuta nikakva ograničenja korisniku lizinga zaključenjem ovih ugovora. Ne postoje ugovori o lizingu s promjenjivim plaćanjima osim onih u zavisnosti od indeksa ili stope. Za više podataka o ugovorima o lizingu pogledati Napomenu (7) Lizing, kao i Napomenu (5) Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama.

Ugovori o lizingu ne sadrže klauzule koje utiču na sposobnost Banke da plaća dividende, vrši transakcije za finansiranje duga ili zaključuje druge ugovore o lizingu.

Banka je imala ukupna plaćanja za lizing u iznosu od 1.351 hiljada BAM (2021: 1.048 hiljada BAM) .

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Plaćanje glavnice lizing obaveze	-688	-467	
Plaćanje kamate lizing obaveze	-56	-18	
Plaćanje kratkoročnog i lizinga male vrijednosti koji nisu uključeni lizing obavezu	-607	-563	
Ukupno	-1.351	-1.048	

Na 31. decembar 2022. godine analiza nediskontovanog dospijeća obaveza lizinga prema MSFI 16 bila je kako slijedi:

	(000) BAM	31.12.2022
Analiza dospijeća - ugovorni nediskontovani novčani tok		31.12.2022
do 1 godine	667	
od 1 godine do 5 godina	1.275	
više od 5 godina	0	
Ukupno nediskontovane obaveze lizinga	1.942	

Na 31. decembar 2022. godine trošak koji se odnosi na plaćanja koja nisu uključena u obavezu lizinga je kako slijedi:

	(000) BAM	31.12.2022
Kratkoročni lizing	109	
Lizing male vrijednosti	498	
Ukupno	607	

Na 31. decembar 2021. godine analiza nediskontovanog dospijeća obaveza lizinga prema MSFI 16 bila je kako slijedi:

	(000) BAM	31.12.2021
Analiza dospijeća - ugovorni nediskontovani novčani tok		31.12.2021
do 1 godine	407	
od 1 godine do 5 godina	800	
više od 5 godina	0	
Ukupno nediskontovane obaveze lizinga	1.207	

Na 31. decembar 2021. godine trošak koji se odnosi na plaćanja koja nisu uključena u obavezu lizinga je kako slijedi:

	(000) BAM	31.12.2021
Kratkoročni lizing		91
Lizing male vrijednosti		472
Ukupno		563

(67) Lizing kod kojih je Banka davalac lizinga

Na 31. decembar 2022. godine buduće očekivane naplate po operativnom lizingu za svaku godinu prikazane su kako slijedi:

	(000) BAM	31.12.2022
do 1 godine		84
od 1 godine do 5 godina		0
više od 5 godina		0
Ukupno		84

Na 31. decembar 2021. godine buduće očekivane naplate po operativnom lizingu za svaku godinu prikazane su kako slijedi:

	(000) BAM	31.12.2021
do 1 godine		322
od 1 godine do 5 godina		107
više od 5 godina		0
Ukupno		429

Prihod po osnovu zakupa za poslovnu 2022.godinu za Banku iznosi 353 hiljada BAM (u 2021: 345 hiljada BAM).

(68) Imovina/obaveze izražene u stranim valutama

Sljedeći iznosi u Izvještaju o finansijskom položaju izraženi su u stranim valutama:

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Imovina		967.542	944.920
od čega EUR		340.406	414.645
od čega USD		12.043	14.388
od čega CHF		8.863	8.305
od čega BAM		603.807	501.839
od čega RSD		135	44
od čega HRK		0	816
od čega ostale valute		2.288	4.883
Obaveze		806.993	786.900
od čega EUR		314.440	318.644
od čega USD		11.867	8.761
od čega CHF		8.837	8.291
od čega BAM		469.729	448.581
od čega RSD		0	0
od čega HRK		0	153
od čega ostale valute		2.120	2.470

Iznos obaveza izražen u stranim valutama ne uključuje vlasničke instrumente u stranoj valuti. Većina razlika između neto iznosa po valutama zaštićena je od deviznog rizika putem valutnih swapova (FX swap) i terminskih transakcija.

(69) Potencijalne obaveze i druge obaveze koje nisu uvrštene u Izvještaj o finansijskom položaju

Sljedeće bruto obaveze koje nisu uvrštene u Izvještaj o finansijskom položaju postojale su na datum izvještavanja:

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Potencijalne kreditne obaveze		85.398	89.645
Finansijske garancije, date		8.778	11.362
Druge potencijalne obaveze, date		43.727	39.672
Ukupno		137.903	140.679

Pozicija drugih potencijalnih obaveza, datih uključuje uglavnom nefinansijske garancije, kao što su garancije za ispunjenje obaveza ili jamstvene garancije i garantni okviri.

Potencijalne obaveze u odnosu na sudske postupke

Banka se suočava s pasivnim sudskim postupcima u kojima su klijenti podnijeli tužbene zahtjeve protiv Banke u kojima su tražili naknadu za štetu, uglavnom u vezi s valutnom klauzulama i klauzulama o jednostranim izmjenama kamatne stope. Ne vrše se nikakva dalja objavljivanja u skladu sa MRS 37.92 za zaštitu položaja Banke u ovim pravnim sporovima.

(70) Objelodanjivanja fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja bi bila primljena za prodaju imovine ili plaćena za prenos duga redovnom transakcijom između učesnika na tržištu na datum mjerena. Banka koristi različite tehnike procjene da bi odredila fer vrijednost. MSFI 13 utvrđuje hijerarhiju fer vrijednosti u odnosu na inpute i prepostavke koje se koriste za mjerjenje finansijske i nefinansijske imovine i obaveza po fer vrijednosti. Uočljivi inputi odražavaju tržišne podatke dobijene iz nezavisnih izvora, dok neuočljivi inputi odražavaju prepostavke Banke. Ova hijerarhija daje najveći prioritet vidljivim inputima kada su dostupni, a najniži prioritet neuočljivim inputima. Banka uzima u obzir relevantne i vidljive inpute u svojim procjenama, gdje je to moguće.

Hijerarhija fer vrijednosti se sastoji od sljedećih nivoa:

- Kotirane cijene na aktivnim tržištima (Nivo I) - Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima najbolje se utvrđuje putem kotiranih cijena identičnih finansijskih instrumenata gdje te kotirane cijene predstavljaju tržišne vrijednosti/cijene korištene u redovnim transakcijama. To se koristi prvenstveno za vlasničke instrumente kojima se trguje na aktivnom tržištu, dužničke instrumente kojima se trguje na međubankovnom tržištu i kotirane derivate.
- Vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara (Nivo II) - Ako nema kotiranih cijena za pojedinačne finansijske instrumente, tržišne cijene uporedivih finansijskih instrumenata ili prihvaćeni modeli mjerjenja koji primjenjuju direktno ili indirektno uočljive cijene ili parametre (kamatne stope, krivulje prinosa, implicirane volatilnosti i kreditni rasponi) moraju se koristiti za utvrđivanje fer vrijednosti. Ovaj nivo uključuje većinu OTC derivata i nekotiranih dužničkih instrumenata. Finansijski instrument je klasifikovan u Nivo II ako su svi značajni podaci u vrednovanju uočljivi na tržištu.

- Vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara (Nivo III) - Ova kategorija uključuje finansijske instrumente za koje nema uočljivih tržišnih stopa ili cijena. Fer vrijednost se stoga utvrđuje korištenjem modela mjerena i neuočljivih podataka (obično interno dobijenih kreditnih raspona) koji su adekvatni za odnosni finansijski instrument. Ovi modeli koriste upravljačke pretpostavke i procjene u zavisnosti od transparentnosti utvrđivanja cijena i složenosti finansijskog instrumenta. Finansijski instrument klasifikovan je u nivo III ako jedan ili više značajnih podataka nisu direktno uočljivi na tržištu.

Modeli vrednovanja redovno se revidiraju, potvrđuju i kalibriraju. Sva vrednovanja vrše se nezavisno od odjela za trgovanje.

Kraj izvještajnog perioda utvrđen je kao vrijeme reklasifikacije između različitih nivoa hijerarhije fer vrijednosti.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrumenti prijavljeni su pod nivoom I ako su cijene kotirane na aktivnom tržištu. Ako nema raspoloživih kotiranih cijena, one se prijavljuju pod nivoom III. Modeli vrednovanja uključuju metodu usklađene neto vrijednosti imovine, pojednostavljeni pristup prihoda, diskontni model dividendi i višestruku metodu društva.

Derivati

Fer vrijednost derivata koji nisu opcije utvrđena je diskontovanjem odnosnih novčanih tokova s odnosnim krivuljama prinosa. Oni se prijavljuju pod nivoom II ako se mjere na osnovu faktora uočljivih podataka. Ako se koriste neuočljivi faktori značajnih podataka, ti derivati se prijavljuju pod nivoom III. Fer vrijednost strukturiranih finansijskih proizvoda obračunava se u skladu s vrstom uvrštenog derivata korištenjem modela mjerena; oni se prijavljuju pod nivoom II ili nivoom III u zavisnosti od korištenih faktora podataka

Dužnička finansijska imovina i obaveze

Metoda korištena za mjerjenje dužničke finansijske imovine i obaveza zavisi od likvidnosti na odnosnom tržištu. Likvidni instrumenti mjereni na osnovu relevantne tržišne vrijednosti prijavljuju se pod nivoom I. Fer vrijednost se utvrđuje korištenjem tehnika vrednovanja pri čemu se očekivani novčani tokovi diskontuju krivuljama usklađene riziku premije u slučaju da nema aktivnog tržišta. Približnost korištene krivulje riziku premije utvrđuje da li se ti instrumenti prijavljuju pod nivoom II ili nivoom III. Prijava se pod nivoom III u slučaju da se koristi značajna, neuočljiva riziko premija. Tržišne cijene utvrđene ili pri niskoj učestalosti ili samo iz jednog izvora prijavljuju se pod nivoom III.

70.1. Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji se vode po fer vrijednosti

U tabeli ispod prikazana je raspoređenost finansijskih instrumenata vođenih po fer vrijednosti na njihov nivo u hijerarhiji fer vrijednosti.

	Nivo I - kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara	(000) BAM Ukupno
31.12.2022				
Imovina				
Finansijska imovina koja se drži za trgovanje	0	0	0	0
Derivati	0	0	0	0
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	82.040	72	205	82.317
Vlasnički instrumenti	0	72	205	277
Dužnički vrijednosni papiri	82.040	0	0	82.040
Ukupno	82.040	72	205	82.317
Obaveze	0	0	0	0
Finansijske obaveze namjenjene trgovaju	0	0	0	0
Derivati	0	0	0	0
Ukupno	0	0	0	0

	Nivo I - kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara	(000) BAM Ukupno
31.12.2021				
Imovina				
Finansijska imovina koja se drži za trgovanje	0	31	0	31
Derivati	0	31	0	31
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	88.088	60	205	88.353
Vlasnički instrumenti	0	60	205	265
Dužnički vrijednosni papiri	88.088	0	0	88.088
Ukupno	88.088	91	205	88.384
Obaveze	13	0	0	13
Finansijske obaveze namjenjene trgovaju	13	0	0	13
Derivati	13	0	0	13
Ukupno	13	0	0	13

Transferi između nivoa I i nivoa II

Banka priznaje transfere između nivoa hijerarhije fer vrijednosti na kraju izvještajnog perioda tokom kojeg finansijski instrument više ne ispunjava opisane kriterijume za kategorizaciju u odgovarajućem nivou.

U tekućem i prethodnom izvještajnom periodu nije došlo do transfera dužničkih hartija između nivoa I i nivoa II.

Usklađivanje vrijednosti imovine u nivou III na 31. decembar 2022. godine bilo je kako slijedi:

			Dobici/ gubici vrednovanja-kroz dobitak ili gubitak	Dobici/ gubici vrednovanja-kroz ostali ukupan rezultat	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Transfer u/iz nivoa I	(000) BAM 31.12.
2022	01.01.							
Imovina								
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
sveobuhvatnu dobit	205	0	0	0	0	0	0	205
Vlasnički instrumenti	205	0	0	0	0	0	0	205
Ukupno	205	0	0	0	0	0	0	205

Usklađivanje vrijednosti imovine u nivou III na 31. decembar 2021. godine bilo je kako slijedi:

			Dobici/ gubici vrednovanja-kroz dobitak ili gubitak	Dobici/ gubici vrednovanja-kroz ostali ukupan rezultat	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Transfer u/iz nivoa I	(000) BAM 31.12.
2021	01.01.							
Imovina								
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
sveobuhvatnu dobit	205	0	0	0	0	0	0	205
Vlasnički instrumenti	205	0	0	0	0	0	0	205
Ukupno	205	0	0	0	0	0	0	205

Metode mjerena koristene za utvrđivanje fer vrijednosti stavki Nivoa II i Nivoa III

Prihvaćeni modeli mjerena prema MSFI 13 su tržišni pristup, troškovni pristup i prihodovni pristup. Metoda mjerena koja koristi tržišni pristup zasniva se na identičnoj ili uporedivoj imovini i obavezama. Sa prihodovnim pristupom, budući novčani tokovi, rashodi ili prihod diskontovani su na datum mjerena. Fer vrijednost utvrđena na ovaj način odražava trenutna tržišna očekivanja za te buduće iznose. Ona prvenstveno obuhvata modele trenutne vrijednosti i modele opcije cijena koji se koriste za mjerena finansijskih instrumenata ili novčanih tokova na bazi opcija. Troškovni pristup se ne koristi.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata s kratkim rokovima gdje je knjigovodstveni iznos adekvatno približan fer vrijednosti nije zasebno utvrđena.

Sljedeće tehnike mjerena koriste se za stavke koje se mijere interno na osnovu modela:

- Sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova (metoda diskontnog novčanog toka) - Stavke Nivoa II i III kojima se ne trguje na aktivnim tržištima, ali kada su datum i iznos novčanih tokova poznati, mijere se po trenutnoj vrijednosti budućih novčanih tokova. Diskontovanje uzima u obzir riziko premiju. Svi značajni faktori podataka su uočljivi za instrumente Nivoa II dok se neki značajni parametri ne mogu direktno posmatrati za Nivo III.
- Modeli mjerena opcija - Postojeći portfelj stavki Nivoa III uključuje novčane tokove s iznosima vezanim na različite tržišne varijable kao što su stope zamjene, berzanski indeksi i kursne stope, ili sa datumima koji ne mogu biti utvrđeni. Prihvaćeni modeli mjerena kamata i opcija kalibrirani svakodnevno s tržišnim podacima (cijene opcije zamjene, tržišne cijene, kursne stope) koriste se za mjerena tih novčanih tokova.

Neuočljivi faktori podataka za stavke Nivoa III:

- Volatilnosti i korelacije - Volatilnosti su važni parametri podataka za sve modele mjerjenja opcija. Volatilnosti se dobivaju iz tržišnih podataka korištenjem prihvaćenih modela.
- Riziko premije - Premije kreditnog rizika ukazuju na rizik od neispunjena obaveza klijenta. One daju informacije o očekivanom gubitku ako klijent ne ispunjava obaveze i time odražava gubitak zbog neispunjena obaveza i vjerovatnoču neispunjena obaveza. Za neke klijente, riziko premije se mogu posmatrati direktno na tržištu. Kada CDS krivulje koje se odnose na jedan subjekat nisu na raspolaganju za klijenta, riziko premije moraju biti procijenjene na osnovu sličnosti po drugu klijente ili na osnovu zemlje i sektora klijenta. Povećanje (smanjenje) premija kreditnog rizika smanjilo bi (povećalo) fer vrijednost.
- Gubitak zbog neispunjena obaveza - Gubitak zbog neispunjena obaveza je parametar koji nikada nije direktno uočljiv prije neispunjena obaveza subjekta.
- Vjerovatnočna neispunjena obaveza - Riziko premije i gubitak zbog neispunjena obaveza koriste se za procjenu vjerovatnoće neispunjena obaveza, što se koristi za moguće usklađenosti fer vrijednosti.

Usklađenost fer vrijednosti

Usklađenost kreditne vrijednosti (CVA) i usklađenost vrijednosti duga (DVA) se izvještavaju za sve OTC derivate. Obračun se zasniva na simulaciji Monte Carlo budućih zamjenskih vrijednosti (izloženost), uzimajući u obzir učinke CSA ugovora (sporazum o osiguranju od rizika, CSA) po pravcu. Rezultat toga je raspodjela zamjenskih vrijednosti za sve buduće datume. Za utvrđivanje CVA, apsolutne očekivane vrijednosti od pravaca pozitivne izloženosti množe se marginalnim vjerovatnoćama neispunjena obaveza ugovorne strane i diskontuju. DVA, s druge strane, utvrđuje se množenjem i diskontovanjem apsolutnih očekivanih vrijednosti iz pravaca negativne izloženosti marginalnim vjerovatnoćama neispunjena obaveza banke.

Za ugovorne strane s ugovorom o kolateralu, CVA i DVA moraju biti obračunate na nivou portfolija. Obračun uzima u obzir ugovorne parametre kao što su minimalni iznos prenosa, prag, zaokruženje i netiranje. Relativni CVA pristup koristi se za dodjelu CVA portfolija konkretnim stawkama. Ovdje, CVA portfelj se raspoređuje proporcionalno pojedinačnim CVA. Puni CVA pristup primjenjuje se na stavke koje nisu osigurane kolateralom. Ovaj pristup obračunava CVA na nivou pojedinačne stavke. Princip redoslijeda otplate koristi se za utvrđivanje vjerovatnoće neispunjena obaveza. Prvo, vjerovatnoće neispunjena obaveza izvode se iz krivulja CDS. Sintetičke krivulje koriste se ako nema raspoloživih krivulja koje se odnose na jedan subjekat; i sastoje se od krivulja specifičnih za zemlju i internog rejtinga.

OIS diskontovanje

Banka mjeri derivate uzimajući u obzir uticaje bazne marže računa primjenom različitih kamatnih krivulja za obračun terminskih stopa i disokontnih faktora (okvir s više krivulja). Prema trenutnim tržišnim standardima, prekonočne indeksne stope razmijene (OIS kamatne stope) koriste se za diskontovanje u mjerenu OTC derivata osiguranih kolateralom. Međuvalutna bazna marža uzima se u obzir za devizne zamjene, gdje su kolateral i novčani tokovi u različitim valutama.

70.2. Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji se ne vode po fer vrijednosti

Knjigovodstveni iznosi priznatih finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti upoređuju se sa odgovarajućim donjim vrijednostima:

31.12.2022	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Razlika	Nivo I - kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	(000) BAM
						Nivo III - vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara
Imovina						
Novac i novčana sredstva	235.261	235.214	-47	0	0	235.214
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	617.145	649.264	32.119	0	0	649.264
Krediti i potraživanja	617.145	649.264	32.119	0	0	649.264
Ukupno	852.406	884.478	32.072	0	0	884.478
Obaveze						
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	800.082	793.741	-6.341	0	0	793.741
Depoziti	768.865	763.156	-5.709	0	0	763.156
Uzeti krediti	22.519	21.887	-632	0	0	21.887
Ostale finansijske obaveze	8.698	8.698	0	0	0	8.698
Ukupno	800.082	793.741	-6.341	0	0	793.741

31.12.2021	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Razlika	Nivo I - kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	(000) BAM
						Nivo III - vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara
Imovina						
Novac i novčana sredstva	250.090	250.105	15	0	0	250.105
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	567.678	609.891	42.213	0	0	609.891
Krediti i potraživanja	567.678	609.891	42.213	0	0	609.891
Ukupno	817.768	859.996	42.228	0	0	859.996
Obaveze						
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	780.629	785.308	4.679	0	0	785.308
Depoziti	729.432	733.337	3.905	0	0	733.337
Uzeti krediti	35.370	36.144	774	0	0	36.144
Ostale finansijske obaveze	15.827	15.827	0	0	0	15.827
Ukupno	780.629	785.308	4.679	0	0	785.308

Finansijskim instrumentima koji nisu vođeni po fer vrijednosti ne upravlja se na osnovu fer vrijednosti i njihove fer vrijednosti obračunavaju se samo u svrhe objavlјivanja i ne utiču na Izvještaj o finansijskom položaju i Izvještaj o dobitku ili gubitku. Fer vrijednost potraživanja i obaveza utvrđuje se u skladu sa trenutnom vrijednosti budućih novčanih tokova. Iznosi rizika premije za potraživanja zavise od internog ili eksternog rejtinga dužnika uzimajući u obzir rizik zemlje. Za obaveze, vlastiti kreditni raspon uzima se u obzir u disokontnom faktoru. Zbog činjenica da kreditne obaveze Banke nisu plasirane na tržište, obračun krivulja kreditnog raspona za nadređene neosigurane obaveze zasniva se na krivuljama kotirane zamjene kreditnog rizika ili kreditnim rasponima iz nadređenih neosiguranih obveznica u ponderisanoj ravnopravnoj grupi koja se sastoji od bankarskih grupa koje posluju u CSEE čija su tržišta i procijenjeni kreditni položaj su što sličniji sa Bankom. Za pokrivene obaveze korištena je krivulja ponderiranog kreditnog raspona od raspoloživih obveznica pokrivenih referentnom vrijednosti iz ravnopravne grupe. Zbog postojećih nesigurnosti postoji širok raspon za fer vrijednosti koje trebaju biti utvrđene.

Uprava je procijenila da fer vrijednost novčanih pozicija približno odgovara njihovim knjigovodstvenim iznosima uglavnom zbog kratkoročnih dospijeća na tim instrumentima.

(71) Derivatni finansijski instrumenti**71.1. Derivati koji se drže za trgovanje**

Sljedeće transakcije još uvijek nisu izmirene na datum izvještavanja:

	(000) BAM					
	Nominalni iznos 31.12.2022	31.12.2021				
Kursne razlike i zlato						
OTC ostalo	44.984	125.173				
		(000) BAM				
	31.12.2022	31.12.2021				
	Fer vrijednosti	Fer vrijednosti				
	Nominalni iznos	Pozitivne	Negativne	Nominalni iznos	Pozitivne	Negativne
a) Kamatna stopa						
OTC-proizvodi	0	0	0	0	0	0
OTC opcije	0	0	0	0	0	0
OTC ostalo	0	0	0	0	0	0
b) Devize i zlato						
OTC-proizvodi	44.984	0	0	125.173	31	13
OTC ostalo	44.984	0	0	125.173	31	13
c) Kreditni derivati	0	0	0	0	0	0
Kreditni default swap	0	0	0	0	0	0

Volumen knjige trgovanja Banke može se prikazati kako slijedi:

	(000) BAM	
	31.12.2022	31.12.2021
Derivati u knjizi trgovanja (nominalni iznos)	44.984	125.173
Dužničke hartije od vrijednosti (knjigovodstveni iznos)	0	0
Volumen knjige trgovanja	44.984	125.173

(72) Objelodanjivanje povezanih lica

U skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom ("MRS") 24: "Objelodanjivanje povezanih lica", povezane strane su strane ili subjekti koji predstavljaju:

- a) društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika, kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontroliše zajedno sa drugim subjektima (što uključuje maticu, zavisne subjekte i sestrinska društva);
- b) pridružene osobe - društva u kojima Banka ima značajan uticaj a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- c) fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju s Bankom;
- d) rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontroliranje aktivnosti Banke, uključujući direktore i službene osobe Banke i članove njihovih užih porodica;
- e) društva u kojima bilo koja osoba navedena pod (c) ili (d) ima značajan interes u glasačkim pravima ili koje je direktno ili indirektno u vlasništvu navedenih osoba, odnosno u kojima iste mogu imati značajan uticaj. To uključuje društva u vlasništvu direktora ili većinskih dioničara Banke, kao i poduzetnike čiji rukovodioci na ključnim položajima su istovremeno na istim ili sličnim položajima u Banci.

Prilikom razmatranja svake moguće transakcije s povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

Poslovni odnosi sa povezanim licima na izvještajne datume prikazani su ispod:

31.12.2022	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABSA	(000) BAM
							Ključne funkcije
Finansijska imovina							
Krediti i potraživanja	11.685	0	0	0	0	671	242
Ostali depoziti po viđenju	12.332	601	1.928	293	0	2.245	0
Derivati	0	0	0	0	0	0	0
Ostala imovina	45	0	0	0	0	0	0
Finansijske obaveze							
Derivati	0	0	0	0	0	0	0
Depoziti	11.861	0	2	12	24	0	1.882
Ostale finansijske obaveze	105	0	73	215	0	102	0
Ostale obaveze	0	0	0	0	0	0	0
Potencijalne kreditne obaveze	0	0	0	0	0	0	61
Druge potencijalne obaveze i izdate garancije	0	0	0	0	0	0	0

31.12.2021	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABSA	(000) BAM
							Ključne funkcije
Finansijska imovina							
Krediti i potraživanja	0	0	0	0	0	1.585	189
Ostali depoziti po viđenju	18.462	69	386	165	0	795	0
Derivati	31	0	0	0	0	0	0
Ostala imovina	0	0	0	0	0	0	0
Finansijske obaveze							
Derivati	13	0	0	0	0	0	0
Depoziti	97	0	0	17	79	0	851
Ostale finansijske obaveze	75	0	473	129	0	1.460	0
Ostale obaveze	0	0	0	0	0	0	0
Potencijalne kreditne obaveze	0	0	0	0	0	0	44
Druge potencijalne obaveze i izdate garancije	0	0	0	0	0	0	0

	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABSA	(000) BAM Ključne funkcije
31.12.2022							
Prihod od kamata	73	0	10	0	0	0	11
Rashod od kamata	-185	0	0	0	0	0	-10
Prihod od naknada i provizija	0	0	0	0	0	0	10
Rashod od naknada i provizija	-10	-1	-50	-2	0	0	0
Ostali administrativni troškovi	-233	0	-368	-215	0	-1	0
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0	0	0	0	0	0
Ostali operativni prihodi	0	0	0	0	0	5	0
Ostali operativni rashodi	0	0	0	0	0	-3	0
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-29	-3	-8	-1	0	-71	-1
Ukupno	-384	-4	-416	-218	0	-70	10

	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABSA	(000) BAM Ključne funkcije
31.12.2021							
Prihod od kamata	0	0	0	0	0	0	8
Rashod od kamata	-63	0	-8	0	0	-44	-3
Prihod od naknada i provizija	0	0	1	0	0	0	8
Rashod od naknada i provizija	-5	0	-36	-2	0	0	0
Ostali administrativni troškovi	-234	0	-428	-129	0	-4	0
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	450	0	0	0	0	0	0
Ostali operativni prihodi	0	0	0	0	0	16	0
Ostali operativni rashodi	0	0	0	0	0	0	0
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	387	20	69	2	0	-36	-1
Ukupno	535	20	-402	-129	0	-68	12

U sljedećoj tabeli prikazane su ukupne naknade članova Upravnog i Nadzornog odbora prema MRS 24.17. Troškovi prema MRS 24 su priznati na obračunskoj osnovi u skladu sa odgovarajućim pravilima osnovnih standarda MRS 19 i MSFI 2. Objelodanjeni iznosi odgovaraju procjenjenoj isplati na dan izvještavanja i mogu da odstupaju od onih koji će biti konačno plaćeni:

	31.12.2022	31.12.2021
Kratkoročne naknade zaposlenim	981	1.160
Ostale dugoročne naknade	0	0
Otpremnine	0	316
Ukupno	981	1.476

(73) Plaćanja na osnovu akcija

Banka je još 2021. godine, pored godišnjeg bonusa, uspostavila i Okvir za stimulaciju povećanog radnog učinka (PAIF) na osnovu kojeg je Banka članovima Uprave odobrila varijabilne komponente naknade koja se zasniva na vrijednosti akcija. Program ima za cilj da uskladi interes učesnika sa interesima akcionara. Iznos varijabilne naknade zavisi od cijene akcija (Volume Weighted Total Return) na Bečkoj berzi kompanije Addiko Bank AG u novembru i decembru godine za koju se ista dodijeljuje. Osim toga, program se aktivira samo ako su ispunjeni regulatorni zahtjevi u pogledu kapitala i nije došlo do kršenja specifičnih indikatora rizika u unaprijed definisanom vremenskom okviru.

PAIF program se obračunava u skladu sa MSFI 2.

Isplate zasnovane na akcijama: U okviru PAIF šeme Banke za 2022. godinu, članovi Uprave Banke primaju dodatnu varijabilnu naknadu čiji iznos zavisi od cijene akcija (Volume Weighted Total Return) kompanije Addiko Bank AG u novembru i decembru 2022. godine na Bečkoj berzi. U slučaju da ukupan iznos godišnjeg bonusa i naknade odobrene u okviru PAIF programa premašuje unapred definisana ograničenja, isplate se odgadaju na period od šest godina u tranšama, na način definisan internim aktima.

Za ukupan knjigovodstveni iznos obaveza koje proizlaze iz plaćanja po osnovu akcija, pogledajte Napomenu (49), a za rashode pogledajte Napomenu (32). Tokom 2022. Banka je izvršila isplatu po osnovu rezultata ostvarenih u 2021. godini.

Sve isplate po osnovu akcija mogu se isplatiti samo ako su ispunjeni regulatorni zahtjevi u pogledu vlastitih sredstava i likvidnosti i ako nije došlo do kršenja specifičnih indikatora rizika u unaprijed definisanom vremenskom okviru.

(74) Upravljanje kapitalom

74.1. Vlastita sredstva i upravljanje kapitalom

Na osnovu Zakona o bankama (Službeni glasnik Republike Srpske no. 04/17, 19/18, 54/19) minimalni iznos uplaćenog kapitala Banke i najniži nivo kapitala koji Banka mora održavati ne može biti manji od 15.000 hiljada BAM. Upisani kapital Banke iznosio je 153.094 hiljada BAM u skladu s ovim odredbama.

Regulatorni kapital predstavlja zbir osnovnog i dodatnog kapitala, nakon regulatornih usklađenosti.

Osnovni kapital Banke sastoji se od zbira regulatornog kapitala nakon regulatornih usklađenosti i dodatnog kapitala nakon regulatornih usklađenosti.

Stavke redovnog osnovnog kapitala Banke sastoje se od vlasničkih instrumenata, premija na akcije, zadržane dobiti, akumulirane ostale sveobuhvatne dobiti i drugih rezervi. Banka odbija dobit tekuće finansijske godine od redovnih kapitalnih stavki, nematerijalne imovine, nedovoljnih regulatornih rezervi, odloženih poreskih sredstava i drugih. Dodatni osnovni kapital Banke čine stavke dodatnog kapitala nakon regulatornih prilagođavanja. Stavke dodatnog kapitala su vlasnički instrumenti i premijski računi povezani sa instrumentima.

Dodatni kapital Banke sastoji se od stavki dodatnog kapitala Banke nakon odbitaka za regulatorne usklađenosti. Dodatni kapital ne može biti više od jedne trećine osnovnog kapitala.

Cilj upravljanja kapitalom Banke je:

- omogućiti usklađenost sa zahtjevima Agencije za bankarstvo RS,
- omogućiti usklađenost sa standardima Addiko Group,
- omogućiti čvrstu osnovu kapitala kao podršku za dalji razvoj poslovanja Banke,
- omogućiti prilike za dugoročno poslovanje uz omogućavanje dobiti za akcionare.

U svrhu izračunavanja rizikom ponderisane aktive (RWA) za regulatorno izvještavanje, primjenjuju se sljedeći pristupi:

- Standardizirani pristup za kreditni rizik (SA-CR) i
- Jednostavni pristup (STA) za operativni rizik.

Upravljanje kapitalom je potpuno integrисано u proces poslovnog planiranja Banke kako bi bila omogućena usklađenost sa regulatornim zahtjevima i cilnjom stopom kapitala tokom perioda planiranja.

Pored minimalnih pokazatelja kapitala koji zahtevaju regulatorni organi, Banka definiše nivo ranog upozoravanja i oporavka u planu oporavka Banke i odgovarajućim procesima. Sistemi ranog upozorenja odnose se na likvidnost kao i na iznose regulatornog i raspoložljivog kapitala.

Pored toga, Banka prati sve nove regulatorne promjene, npr. nove regulatorne odluke o upravljanju kapitalom. Procjenjuje se uticaj novih regulatornih promjena, a očekivani efekti na kapitalni položaj Banke predstavljaju se odgovarajućim šefovima odeljenja i članovima Uprave Banke. Ovaj proces treba da osigura da Banka na vrijeme prilagodi svoje postupke upravljanja kapitalom novom bonitetnom zahtjevu.

74.2. Implementacija nove regulatorne odluke

U junu 2019. godine, Agencija za bankarstvo objavila je konačnu verziju nove regulatorne Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, koja je obavezna za izvještajne periode koji počinju 1. januara 2020. godine. Zahtjevi nove regulatorne odluke predstavljaju značajnu promjenu u odnosu na MSFI 9 jer su propisani minimalni pragovi. Efekti primjene nove regulatorne odluke inicijalno su priznati u kapitalu na dan 1. januara 2020. godine na poziciju Ostale rezerve u iznosu od -4.511 hiljada BAM.

74.3. Vlastita sredstva i kapitalni zahtjevi

Vlastita sredstva prema odlukama Agencije za bankarstvo sastoje se od Redovnog osnovnog kapitala (CET1), Dodatnog osnovnog kapitala (AT1) i Dopunskog kapitala (T2). Za utvrđivanje stope kapitala, svaka odgovarajuća komponenta kapitala - nakon primjene svih regulatornih odbitaka i filtera - razmatra se u odnosu na ukupnu izloženost riziku.

Regulatorne minimalne stope kapitala uključujući regulatorne zaštite od 31. decembar 2022. i 31. decembar 2021. iznose:

	31.12.2022			31.12.2021		
	CET1	T1	TCR	CET1	T1	TCR
Minimalni kapitalni zahtjevi	6,75%	9,00%	12,00%	6,75%	9,00%	12,00%
Zaštitni sloj kapitala	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
SREP zahtjev	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Ukupni kapitalni zahtjev	11,25%	13,50%	16,50%	11,25%	13,50%	16,50%

Banka je dužna da održava adekvatnost kapitala na najmanje 14%, odnosno da obim i strukturu svog poslovanja uskladi sa pokazateljima uspješnosti koji su definisani propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske, posebno Odlukom o obračunu kapitala Banke i druge odluke Agencije za bankarstvo u oblasti nadzora i kontrole bankarskog poslovanja banke, kao i Zakonom o bankama Republike Srpske.

Uprava Banke redovno prati koeficijente adekvatnosti i druge poslovne pokazatelje. Izvještaji o indikatorima dostavljaju se Agenciji za bankarstvo kvartalno u propisanom formatu.

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Redovni osnovni kapital (CET1)			
Instrumenti kapitala i povezani računi premije akcija	153.094	153.094	
Zadržana dobit	0	-6.494	
Zakonske rezerve	377	0	
Ostala sveobuhvatna dobit	-5.771	1.040	
CET1 prije regulatornih uskladištanja	147.700	147.640	
CET1 kapital: regulatorna uskladištanja			
Nematerijalna imovina	-4.487	-5.739	
Ostale odbitne stavke osnovnog kapitala	-1.904	-1.674	
Ukupna regulatorna uskladištanja osnovnog kapitala (CET1)	-6.391	-7.413	
Ukupan osnovni kapital (CET1)	141.309	140.227	
Dopunski kapital (T2) kapital: instrumenti i rezervisanja			
Opšte rezerve za kreditne gubitke	0	0	
Odbitne stavke dopunskog kapitala	0	0	
Dopunski kapital (T2)	0	0	
Ukupan kapital (TC = CET1 + T2)	141.309	140.227	
Ukupna izloženost kreditnom riziku	606.000	582.623	
Ukupni iznos rizika pozicije, devizni i robni rizik	4.432	13.800	
Izloženost operativnom riziku	53.206	48.071	
Ukupan iznos rizikom ponderisane aktive	663.638	644.494	
Koeficijent kapitala %			
Stopa osnovnog kapitala	21,29%	21,76%	
Stopa adekvatnosti kapitala	21,29%	21,76%	

* iznosi kapitala i druge stavke bilansa stanja u tabeli iznad obračunavaju se u skladu s propisima ABRS-a.

Ukupan kapital je veći za 1.082 hiljada BAM u odnosu na prošlu godinu.

Kapitalni zahtjevi koji su bili na snazi tokom godine, uključujući i dovoljan zaštitni sloj, bili su ostavreni u svakom trenutku.

Kapitalni zahtjevi (rizikom ponderisana aktiva)

Kreditni rizik, operativni rizik i tržišni rizik su u djelokrugu regulatornih rizika za izračunavanje rizikom ponderisane aktive (RWA). RWA se povećala za 19.144 hiljada BAM tokom izvještajnog perioda.

Povećanje RWA za kreditni rizik iznosi 23.377 hiljada BAM. RWA za tržišni rizik smanjen je za -9.368 hiljada BAM a RWA za operativne rizike povećao se za 5.135 hiljada BAM.

Koeficijent finansijske poluge

Koeficijent finansijske poluge za Banku, izračunat u skladu sa Odlukom ABRS-a o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom Banke, iznosio je 13,9% na dan 31. decembar 2022. godine, u odnosu na dan 31. decembar 2021. godine kada je iznosio 14,1 %. Pad je izazvan povećanjem ukupne izloženosti finansijske poluge.

	(000) BAM	31.12.2022	31.12.2021
Osnovni kapital	141.255	140.227	
Ukupna izloženosti finansijske poluge	1.017.455	994.489	
Koeficijent finansijske poluge %	13,9%	14,1%	

* Iznosi kapitala i druge stavke u tabeli iznad obračunavaju se u skladu s propisima ABRS-a.

(75) Založena imovina

Na dan 31. decembar 2022. godine Banka je imala uknjiženo založno pravo ustanovljeno u korist Investiciono razvojne banke RS odnosno založno pravo koje je uspostavljeno na kreditnom portfoliju Banke koja je sa Fondom stanovanja RS, Fondom za razvoj istočnog dijela RS i Fondom za razvoj i zapošljavanje RS zaključila pojedinačne ugovore o zajmu, sa saldom duga glavnice po navedenim kreditnim linijama na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 15.954 hiljada BAM (2021: 20.823 hiljada BAM).

Založena imovina Banke na dan 31.decembra 2022. godine se sastoji od kredita plasiranih komitentima.

Založena imovina je registrovana u Registru zalog BiH koji se vodi pri Ministarstvu pravde Bosne u Hercegovine.

(76) Događaji nakon dana bilansa

Do datuma izdavanja ovih finansijskih izvještaja, nije bilo događaja nakon dana bilansa koji bi značajnije uticali na finansijske izvještaje Banke, i koji bi zahtjevali dodatna objelodanjivanja ili korekcije.

(77) Odbori Banke

od 1. januara do 31.decembra 2022.

Nadzorni odbor

Predsjednik nadzornog odbora:
Tadej Krašovec (od 26.11.2021. i dalje)

Zamjenik predsjednika
Nadzornog odbora
Petrica Hildegard Zirhan-Wagner (od 26.11.2021. i dalje)

Članovi Nadzornog odbora
Mark Potočnik (od 26.11.2021. i dalje)
Stevo Pucar (od 23.12.2020. i dalje)
Radomir Savić (od 23.12.2020. i dalje)

Uprava

Srđan Kondić, Predsjednik Uprave (od 01.10.2020. i dalje)
Slađan Stanić, Član Uprave (od 18.12.2020. i dalje)
Mile Todorović (od 26.08.2021. i dalje)

Odbor za reviziju

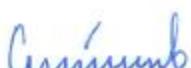
Dorđe Lazović, Predsjednik (od 16.05.2019. i dalje)
Jelena Mažuranić, Član (od 16.05.2019. do 25.05.2022)
Siniša Radonjić, Član (od 16.05.2019. i dalje)
Ines Krnić (od 25.05.2022 i dalje)

Banja Luka, 28. februar 2023. godine
Addiko Bank a.d.

UPRAVA

Srđan Kondić
Predsjednik

Sladan Stanić
Član Uprave

Mite Todorović
Član Uprave

Odgovornost za finansijske izvještaje

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njihovog poslovanja i novčanih tokova, u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencijskih koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja na osnovu principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnje izvještaje Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Banja Luka, 28. februar 2023. godine
Addiko Bank a.d.

UPRAVA

Srđan Kondić
Predsjednik

Sladan Stanić
Član Uprave

Mile Todorović
Član Uprave

Izvještaj nezavisnog revizora

Aкционарима Addiko Bank a.d. Banja Luka

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Addiko Bank a.d. Banja Luka („Banka”), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2022. godine, izvještaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2022. godine i njenu finansijsku uspješnost i njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju u odjeljku *Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Banke u skladu s *Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom)* i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Izvještaj nezavisnog revizora Aкционарима Addiko Bank a.d. (nastavak)

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom prosuđivanju, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja za tekući period. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja od klijenata

Na dan 31. decembra 2022. godine, bruto vrijednost datih kredita i potraživanja od klijenata: 660 miliona KM, pripadajuće umanjenje vrijednosti: 55 miliona KM i gubici od umanjenja vrijednosti priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku za tada završenu godinu: 2,6 miliona KM (31. decembar 2021.: bruto vrijednost datih kredita i potraživanja od klijenata: 620 miliona KM, pripadajuće umanjenje vrijednosti: 61 milion KM i gubici od umanjenja vrijednosti priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku za tada završenu godinu: 0,6 miliona KM).

Vidjeti Značajne računovodstvene politike, Napomenu 5 Korištenje procjena i prepostavki/materijalnih neizvjetnosti u vezi sa procjenama, Napomenu 40 Krediti i potraživanja, te Napomenu 57 Kreditni rizik.

Ključno revizijsko pitanje

Umanjenje vrijednosti predstavlja najbolju procjenu Uprave o očekivanim kreditnim gubicima (eng. „ECLs“) unutar kredita i potraživanja od klijenata (zajedno, „krediti“, „izloženost“) na izvještajni datum. Usredotočili smo se na navedeno područje s obzirom da određivanje iznosa umanjenja vrijednosti zahtjeva kompleksne i subjektivne procjene i prepostavke.

Banka obračunava ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Republike Srbije („ABRS“), koja objedinjuje zahtjeve MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ sa propisanim minimalnim zahtjevima za rezervisanje od strane ABRS-a.

Umanjenje vrijednosti prihodujućih izloženosti (Faza 1 i Faza 2 po hijerarhiji računovodstvenog okvira) i Faza 3 za pojedinačne izloženosti ispod 50 hiljada KM određuju se temeljem tehnika modeliranja koje se zasnivaju na ključnim parametrima kao što su vjerovatnost nastanka statusa neispunjerenja obaveza (eng. PD), izloženost u trenutku statusa neispunjerenja obaveza (eng. EAD) i gubitak zbog nastanka statusa neispunjerenja obaveza (eng. LGD), uzimajući u obzir istorijsko iskustvo, prepoznavanje izloženosti kod kojih je došlo do značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta i informacije o predviđanjima budućih kretanja (zajedno „kolektivno umanjenje vrijednosti“).

Kako je naša revizija adresirala pitanje

Naše revizorske procedure vezane za ovo područje, obavljene, gdje je to bilo primjenjivo, uz pomoć naših stručnjaka za upravljanje finansijskim rizicima („FRM“) i informacione tehnologije („IT“), između ostalog, uključivale su:

- Pregled Bančinih metodologija umanjenja vrijednosti te procjenu njihove usklađenosti sa relevantnim zahtjevima regulatornog okvira i okvira za finansijsko izvještavanje. Kao dio toga, identifikovali smo relevantne modele, prepostavke i izvore podataka, i procijenili da li su modeli, prepostavke, podaci i njihova primjena odgovarajući u kontekstu navedenih zahtjeva. Takođe smo preispitali Upravu o adekvatnosti nivoa detalja same metodologije sagledavanjem faktora relevantnih za Banku;
- Postavljanje relevantnih upita zaposlenicima iz odjela upravljanja kreditnim rizicima, finansija i odjela informacionih tehnologija (IT) Banke, kako bismo razumjeli proces umanjenja vrijednosti, korištenih IT aplikacija, izvora ključnih informacija i prepostavki o podacima koji su korišteni u modelu izračuna očekivanih kreditnih gubitaka. Takođe, proveli smo procjenu i testiranje IT kontrolnog okruženja Banke na sigurnost i pristup podacima; Testiranje dizajna, implementacije i operativne efikasnosti odrabnih kontrola vezanih uz odobravanje, evidentiranje i praćenje kredita, uključujući one kontrole koje se odnose na prepoznavanje značajnog povećanja kreditnog rizika, gubitaka i neispunjavanja obaveza, primjerenost klasifikacije izloženosti na uspješne i nekvalitetne i njihovu segmentaciju u homogene grupe, izračun dana kašnjenja, procjenu kolateralu i izračun ispravki vrijednosti.

Izvještaj nezavisnog revizora Aкционарима Addiko Bank a.d. (*nastavak*)

Ključna revizijska pitanja (*nastavak*)

Ključno revizijsko pitanje (<i>nastavak</i>)	Kako je naša revizija adresirala pitanje (<i>nastavak</i>)
Očekivani kreditni gubici za pojedinačno značajne Faza 3 (neprihodujuće) izloženosti (jednako ili iznad 50 hiljada KM) procjenjuju se na individualnoj osnovi temeljem analize diskontovanih novčanih tokova. Ovaj proces uključuje subjektivnost i brojne značajne prepostavke, uključujući i očekivane prilive od realizacije pripadajućeg kola terala i minimalnog perioda potrebnog za prodaju kola terala.	<ul style="list-style-type: none">● Za umanjenja vrijednosti koje se računa na kolektivnoj osnovi:<ul style="list-style-type: none">— Preispitivanje ključnih parametara rizika (PD, EAD i LGD) primjenjenih u kolektivnom ECL modelu, pozivajući se na Bančine podatke o istorijskim neizvršenim obavezama, ostvarenim gubicima po tim neizvršenim obavezama i amortizaciji kredita;— Pribavljanje relevantnih informacija o predviđanjima budućih kretanja i makroekonomskim projekcijama korištenim od strane Banke u procjeni očekivanih kreditnih gubitaka. Nezavisna procjena tih informacija potvrđujući navode uprave ispitivanjem javno dostupnih izvora;— Procjena ključnih slojeva ECL modela koji koristi Banka (eng. ECL model overlay), primjenom našeg znanja o industriji i našeg razumijevanja trenutne makroekonomske situacije;
U kolektivnu i individualnu procjenu uključena su i posebna pravila ABRS u vezi sa različitim minimalnim stopama rezervisanja.	<ul style="list-style-type: none">● Za umanjenja vrijednosti koja se računaju na individualnom nivou:<ul style="list-style-type: none">— za odabrani uzorak izloženosti, uzimajući u obzir poslovanje klijenta, tržišne uslove i istorijat plaćanja; kritičko procjenjivanje postojanja bilo kakvih pokretača za razvrstavanje u Fazu 2 ili Fazu 3 pozivanjem na prateću dokumentaciju (kreditne datoteke) i kroz razgovor s kreditnim službenicima i osobljem za upravljanje kreditnim rizikom.
Dok je kreditno okruženje u 2022. godini odražavalo oporavak od pandemije COVID-19, ono je takođe odražavalo nepovoljne promjene u ekonomskim izgledima, poremećaje na tržištu energije i drugih roba i usporavanje ekonomskog rasta, kao i povišene inflatorne pritiske i povećanje kamatnih stopa.	
Uzimajući u obzir sve gore navedene faktore, uključujući značajno višu procjenu neizvjesnosti koja proizlazi iz trenutnih volatilnih ekonomskih izgleda, smatrali smo da je umanjenje vrijednosti datih kredita povezano sa značajnim rizikom materijalno pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, te je zahtjevalo našu povećanu pažnju tokom revizije. U skladu s tim, smatrali smo da je ovo područje ključno revizijsko pitanje.	

Izvještaj nezavisnog revizora Aкционарима Addiko Bank a.d. (nastavak)

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže Ključne pokazatelje poslovanja, Pismo Izvršnog direktora i Izvještaj Uprave ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj o njima. Ostale informacije se očekuju da nam budu dostupne nakon datuma izdavanja revizorskog izvještaja.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije i mi nećemo izraziti bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno protivrječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane.

Kada pročitamo ostale informacije, ukoliko zaključimo da iste sadrže materijalno značajnu grešku, dužni smo da ovu stavku komuniciramo onima koji su zaduženi za upravljanje.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srbiji, i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja

Naši su ciljevi steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške i izdati izvještaj revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajni, ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomski odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajno pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške; oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostačni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajno pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola.

Izvještaj nezavisnog revizora Aкционарима Addiko Bank a.d. (nastavak)

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- zaključujemo o primjerenošći Upravnog korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtjeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranom djelokrugu i vremenskom rasporedu revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi takođe dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima vezanim za nezavisnost i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koje se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i s toga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprečava javno objavljivanje pitanja ili, kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba komunicirati u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobrobit javnog interesa od takvog saopštavanja.

Angažovani partner u reviziji, koja je rezultovala ovim izvještajem nezavisnog revizora je Vedran Vukotić.

KPMG B-H d.o.o. za reviziju
Podružnica Banja Luka
Ovlašteni revizori

28. februar 2023. godine

Svetozara Markovića 5/11
78000 Banja Luka
Bosna i Hercegovina

Manal Bećirbegović
Izvršni direktor

Vedran Vukotić
Ovlašteni revizor

Skraćenice

ABC	Addiko Bank d.d., Hrvatska
ABBL	Addiko Bank a.d., Bosna i Hercegovina (Banja Luka)
ABH	Addiko Bank AG, Austrija (Holding)
ABM	Addiko Bank a.d., Crna Gora
ABS	Addiko Bank d.d., Slovenija
ABSA	Addiko Bank d.d., Bosna i Hercegovina (Sarajevo)
AC	Amortizirani troškovi
Povezano društvo	Društvo nad kojim se vrši materijalni uticaj u smislu poslovanja ili finansijske politike i koje je priznato u konsolidovanim izvještajima upotreboom metode udjela
Knjiga banke	Sve bilansne i vanbilansne pozicije banke koje nose rizike i koje nisu raspoređene u knjigu trgovanja
Bank@Work	Alternativni kanal prodaje usmjeren na pružanje pogodnosti kao glavne prednosti klijentu. Timovi poslovica redovno posjećuju sjedišta velikih društava s mobilnom opremom, predstavljaju ponudu proizvoda iz usluga Banke, otvaraju proizvode na licu mjesta ili pomažu potencijalnim klijentima koji podnose zahtjev za kredit
CDS	Zamjena kreditnog rizika; finansijski instrument koji osigurava kreditne rizike, na primjer one koji se odnose na kredite ili vrijednosne papire
Promjena CL/GPL	Promjena u CL / bruto naplativi krediti
CL	Kreditni gubitak
CMA & CML	Imovina koja čini maržu klijenta (CMA) i Obaveze koje čine maržu klijenta (CML) je bruto marža u odnosu na imovinu, odnosno obaveze, uključujući uknjiženi redovni i prihod od kamata i slično i obračunski troškovi i koristi, definisani u okviru metodologije za utvrđivanje cijena prenosa sredstava
Omjer troškova i prihoda (CIR)	Operativni troškovi / (Neto kamatni prihod + Neto prihod od naknada i provizija)
Pokazatelj troška rizika	Troškovi kreditnih gubitaka na finansijskoj imovini/Izloženosti koje nose kreditni rizik
CRB	Snošenje kreditnog rizika
Banka	Bilo koja institucija čije poslovanje je primanje depozita i sredstava sa obvezom vraćanja i davanje kredita za vlastiti račun u skladu sa Zakonom o bankama
CSF	"Centralne upravljačke funkcije" i utvrđene usluge koje imaju prirodu aktivnosti akcionara i koje se stoga pružaju i naplaćuju isključivo Banci. CSF se odnose na strateško usmjeravanje, koordinaciju, podršku, praćenje i upravljanje, npr. ljudski resursi, pravni poslovi, marketing
Krediti klijentima	Izloženost kredita iz bilansa uključujući obračunatu kamatu, bruto iznos rezerviranja za napлатive i nenaplative kredite
Derivati	Finansijski instrumenti čija vrijednost zavisi od vrijednosti odnosne imovine (kao što su dionice ili obveznice). Najvažniji derivati su fjučersi, opcije i zamjene
Fer vrijednost	Cijena koja bi bila primljena za prodaju imovine ili plaćena za prenos obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerjenja
FDI	Direktno strano ulaganje
FVTOCI	Fer vrijednost putem OCI
FVTPL	Fer vrijednost putem dobiti ili gubitka
Devizne transakcije i dinamička konverzija valuta	Kursne razlike i Dinamički devizni kursevi

Centralne vlade	Centralne vlasti, državne ili regionalne vlasti i lokalne vlasti, uključujući administrativne organe i neprofitna društva, ali isključujući javna društva i privatna društva u vlasništvu tih uprava koji imaju komercijalnu aktivnost (što se objelodanjuje pod "banke", "druge finansijske institucije" ili "nefinansijska društva" u zavisnosti od njihove djelatnosti); fondovi socijalnog osiguranja; i međunarodne organizacije, kao što su institucije Evropske unije, Međunarodni monetarni fond i Banka za međunarodne namire
Plasmani kredita	Uključuju isplate kredita (potrošačko-hipotekarnih i stambenih kredita, bez revolving kredita) i internu refinansiranje koje se odnosi na transakcije unutar banke
Bruto izloženost	Izloženost kredita iz bilansa i vanbilansnih kredita uključujući obračunate kamate, bruto iznos rezerviranja za naplative i nenaplative kredite
Bruto naplativi krediti	Izloženost kredita iz bilansa bez obračunate kamate i bez odbitka rezerviranja za naplative kredite
GSS	Znači "zajedničke usluge grupe", odnosno utvrđene usluge kojima je cilj pružanje ekonomske ili komercijalne vrijednosti članovima Grupe putem unapređenja ili održavanja njihovog poslovnog položaja, npr. transakcijsko bankarstvo, pozadinski uredi, digitalno bankarstvo. GSS se ne odnose na aktivnosti dioničara, tj. aktivnosti koje se obavljaju samo zbog dioničkog udjela u jednom ili više drugih članova Grupe i koje se pružaju i obračunavaju na odnosnog člana Grupe koji je njihov primatelj
Domaćinstva	Pojedinci ili grupe pojedinaca kao potrošači i proizvođači robe i nefinansijskih usluga isključivo za vlastitu konačnu potrošnju i kao proizvođači tržišne robe i nefinansijskih i finansijskih usluga, pod uslovom da njihove aktivnosti nisu aktivnosti tih kvazidruštava. Neprofitne institucije koje služe domaćinstvima ("NPISH") i koje se prvenstveno bave proizvodnjom netržišnih roba i usluga namijenjenih određenim grupama domaćinstava su uključene
Velika društva	Segment Velika društva obuhvata pravne subjekte i preduzetnike s godišnjim bruto prihodom do 97.791 hiljada BAM
LCR	Koeficijent likvidnosne pokrivenosti; omjer visokokvalitetne likvidne imovine i neto novčanih tokova u narednih 30 dana
Omjer finansijske poluge	Omjer redovnog osnovnog kapitala na određene izloženosti u Izvještaju o finansijskom položaju i van njega obračunat u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala banke
Krediti i potraživanja	Bruto knjigovodstveni iznos kredita i potraživanja umanjen za rezerviranja za ECL (očekivane kreditne gubitke)
Omjer kredita i depozita	Označava sposobnost banke da refinansira svoje kredite depozitima, a ne velikim izvorima finansiranja. Zasniva se na neto kreditima klijentima i obračunava s kreditima nefinansijskim društвima i domaćinstvima u vezi s depozitima od nefinansijskih društava i domaćinstava. Nivo segmenta: Krediti i potraživanja podijeljeni finansijskim obavezama po amortiziranim troškovima
Period utvrđivanja gubitaka (LIP)	Vremenski period od trenutka neispunjerenja obaveze klijenta do trenutka kada neispunjerenje obaveze bude priznato u Banci
Neto prihod banke	Zbir neto kamatnog prihoda i neto prihoda od naknada i provizija
Neto kamatni prihod (nivo segmenta)	Neto kamatni prihod na nivou segmenta uključuje ukupan kamatni prihod koji se odnosi na efektivnu kamatnu stopu od bruto naplativih kredita, kamatni prihod od NPE, prihod od kamata i slično, rashode po osnovu kamata od depozita klijenata, naknade od utvrđivanja cijena prenosa sredstava i raspoređeni prinos od kamata i manjka likvidnosti
NIM	Neto kamatna marža koristi se za vanjsko poređenje s drugim bankama i kao interno mjerjenje profitabilnosti proizvoda i segmenata. Obračunava se s neto kamatnim prihodom utvrđenim u odnosu na prosječnu kamatonosnu imovinu (ukupna imovina umanjena za ulaganja u podružnice, zajedničke pothvate i povezana društva, nematerijalna trajna imovina, materijalna trajna imovina, poreska imovina i druga imovina)

Nefinansijska društva	Društva i kvazidruštva koja se na bave finansijskim posredovanjem nego prvenstveno proizvodnjom tržišnih roba i usluga
NPE	Neprihodujuća izloženost u statusu neispunjena obaveza (Bruto knjigovodstveni iznos). Status neispunjena obaveza i time neprihodujuća izloženost primjenjuje se ako se može pretpostaviti sa je malo vjerovatno da će klijent ispuniti sve svoje kreditne obaveze prema banci, ili ako dužnik kasni s plaćanjem najmanje 90 dana po bilo kojoj materijalnoj kreditnoj obavezi prema Banci
Omjer NPE	Ekonomski omjer koji pokazuje omjer kredita koji su klasificirani kao nenaplativi u statusu neispunjena obaveza u odnosu na cijeli kreditni portfelj klijenta. Definicija neprihodujućeg usvojena je iz regulatornih standarda i smjernica i obuhvata generalno klijente kod kojih je otplata upitna, realizacija kolateralna se očekuje i koji su zato premješteni u segment rejtinga klijenta u statusu neispunjena obaveza. Ovaj omjer odražava kvalitet kreditnog portfolia banke i daje indikator za provođenje upravljanja kreditnim rizikom banke. Neprihodujuća izloženost/izloženost koja nosi kreditni rizik (bilansna i vanbilansna)
Omjer pokrivenosti NPE	Opisuje u kojoj mjeri je neprihodujuća izloženost u statusu neispunjena obaveza pokrivena umanjenjima vrijednosti (rezerviranja za kreditne gubitke pojedinačna i na osnovu portfolia) i time takođe izražava sposobnost banke da apsorbira gubitke iz svoje NPE. Obračunava se s gubicima umanjenja vrijednosti utvrđenim u odnosu na neprihodujuću izloženost u statusu neispunjena obaveza
Pokriće kolateralna za NPE	Kolaterali dodijeljeni neprihodujućoj izloženosti / neprihodujuća izloženost
Opcija	Pravo na kupovinu (poziv) ili prodaju (ponuda) odnosne referentne imovine po ugovorenoj cijeni u utvrđenom vremenskom periodu ili trenutku
OTC	Vanberzovno; trgovina nestandardiziranim finansijskim instrumentima direktno između učesnika na tržištu umjesto putem zamjene
Druga finansijska društva	Sva finansijska društva i kvazidruštva osim kreditnih institucija kao što su investicione firme, investicioni fondovi, osiguravajuća društva, penzioni fondovi, zajednička ulaganja i klirinške kuće, kao i ostali finansijski posrednici, pomoćne finansijske institucije i vlastite finansijske institucije i zajmodavci
PI	Fizička lica
POCI	Kupljena ili stečena imovina umanjena za kreditne gubitke
Javne finansije	Segment Javne finansije uključuje sve subjekte u državnom vlasništvu
Redovni kamatni prihod	Redovni kamatni prihod povezan je s nominalnom kamatnom stopom iz bruto naplativih kredita isključujući prihod od naknada za izdavanje, zateznih kamata i cijena prenosa sredstava
Stečena materijalna imovina	Imovina stečena tokom postupka prisilne naplate kredita
Stanovništvo (PI/Micro)	Segment Stanovništvo uključuje sljedeće kategorije PI, fizička lica koja ne predstavljaju grupu, društvo ili organizaciju
Rizikom ponderirana imovina (RWA)	Bilansne i vanbilansne pozicije, koje su rizikom ponderirane u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala banke
Povrat na materijalni kapital	Obračunat kao rezultat nakon poreza podijeljen prosjekom kapitala umanjen za nematerijalnu imovinu matičnog društva za dati period
SME	U ovom korporativnom segmentu uključeni su standard klijenti kao i mala mala i srednja društva s godišnjim bruto do 97.791 hiljada BAM.
Nivo kreditnog rizika 1	Nivo umanjenja vrijednosti koje se odnosi na to finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i za koje nije evidentirano značajno povećanje kreditnog rizika od njihovog početnog priznavanja. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od 12-mjesečnog očekivanog kreditnog gubitka
Nivo kreditnog rizika 2	Nivo umanjenja vrijednosti koje se odnosi na to finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i za koje je značajno povećanje kreditnog rizika evidentirano od njihovog početnog priznavanja. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od ukupnog očekivanog kreditnog gubitka
Nivo kreditnog rizika 3	Nivo umanjenja vrijednosti koje se odnosi na finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i koji su umanjeni za

		kreditne gubitke. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od ukupnog očekivanog kreditnog gubitka
Stopa ukupnog kapitala (TCR)		Sva prihvatljiva vlastita sredstva, predstavljena u % ukupnog rizika prema Odluci o upravljanju kapitalom
Dopunski kapital		Dopunski kapital (Tier 2 capital - T 2) banke sastoji se od stavki dopunskog kapitala banke nakon umanjenja za regulatorna usklađenja u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke
TLOF		Ukupne obaveze i vlastita sredstva
Viber		Viber je besplatna usluga razgovora za pametne telefone i desktop kompjutere. Ovaj program omogućava IP telefoniju i instant poruke između korisnika Vibera putem interneta
Prinos od GPL		Redovni kamatni prihod / bruto naplativi krediti
DWH		Baza podataka
CRE		Komercijalna nekretnina kao kolateral
RRE		Rezidencijalna nekretnina kao kolateral
TTC		Kroz ciklus (eng. Through-the-cycle)
PIT		Trenutak u vremenu (eng. Point-in-time)

Oznaka

Izdavač Finansijskog izvještaja**i odgovorna za sadržaj:**

Addiko Bank a.d
Aleja Svetog Save 13
78 000 Banja Luka
Tel. +387 (51) 336-510
www.addiko-rs.ba

Ovaj izvještaj smo sastavili sa najvećom pažnjom i provjerili smo podatke na kojima se zasniva. Međutim, ne mogu se isključiti greške zaokruživanja ili greške u prenosu, slaganju slova ili štampanju. Izvještaj je napravljen interno pomoću softvera kompanije firesys GmbH.